

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
INVESTEREN IN DE KRACHT VAN VALKENSWAARD!	3
FINANCIEEL PERSPECTIEF 2012-2015	6
KENGETALLEN	7
1. WONEN	9
RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	11
INFRASTRUCTUUR	17
GROEN	21
MILIEU	23
NIEUWE INZICHTEN EN BEZUINIGEN	26
WAT MAG HET KOSTEN	27
2. WERKEN	29
BEDRIJVGHEID	31
ONDERWIJS	35
WERK & INKOMEN	39
NIEUWE INZICHTEN EN BEZUINIGEN	43
WAT MAG HET KOSTEN	44
3. VRIJE TIJD	45
CULTUUR	47
SPORT	49
RECREATIE	53
NIEUWE INZICHTEN EN BEZUINIGINGEN	55
WAT MAG HET KOSTEN	56
4. WELZIJN	57
MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	59
ZORG	63
NIEUWE INZICHTEN EN BEZUINIGINGEN	65
WAT MAG HET KOSTEN	66
5. BESTUUR & ORGANISATIE	67
SAMENWERKING EN POSITIONERING	69
DIENSTVERLENING	73
VEILIGHEID	77
FINANCIËN	81
NIEUWE INZICHTEN EN BEZUINIGEN	84
WAT MAG HET KOSTEN	85

PARAGRAFEN	87
LOKALE HEFFINGEN	89
WEERSTANDSVERMOGEN	95
KAPITAALGOEDEREN	101
FINANCIERING	105
BEDRIJFSVOERING	109
VERBONDEN PARTIJEN	115
GRONDBELEID	117
SUBSIDIEVERSTREKKING	119
BIJLAGEN	121
BIJLAGE 1: COALITIEPROGRAMMA	123
BIJLAGE 2: WEERSTANDSVERMOGEN	133
BIJLAGE 3: GEMEENTEBESTUUR	135
BIJLAGE 4: OVERZICHT FORMATIE EN BEZETTING	137
BIJLAGE 5: OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN	139
BIJLAGE 6: ONTWIKKELING VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	141
BIJLAGE 7: MANDAAT	143
BIJLAGE 8: OVERZICHT VAN LASTEN, BATEN EN SALDO PER PROGRAMMA	145
BIJLAGE 9: PERSPECTIEVENPROGRAMMA	147
BIJLAGE 10: BESTEDING COALITIEGELDEN 2011-2014	151

Inleiding

Investeren in de kracht van Valkenswaard!

Decentralisering

Het takenpakket van de gemeente heeft de afgelopen jaren zowel op landelijk als lokaal niveau flink ter discussie gestaan. Vanuit de centrale overheid krijgen decentrale overheden, met name de gemeenten, steeds meer verantwoordelijkheid voor collectieve taken die een directe relatie met de burger hebben. Zo hebben gemeenten een grote rol gehad bij het sturen op de gevolgen van de economische recessie en is de gemeente aangewezen als regisseur en eindverantwoordelijke van de invoering van de Wmo.

De trend van decentralisering zet zich voort bij de vaststelling van het Koepelakkoord. In dit akkoord is afgesproken dat gemeenten nieuwe taken en verantwoordelijkheden krijgen binnen het sociale, ruimtelijke en economische domein. Een voorbeeld daarvan is de invoering van de Wet werken naar vermogen die gaat gepaard met een grote financiële taakstelling en ombuiging van beleid naar gemeenten. Daarnaast worden de taken op het gebied van jeugdzorg en delen van de AWBZ overgeheveld naar de gemeente. Dit vraagt een bijzonder groot organisatievermogen en bestuurskracht van de gemeente.

Samenwerkingsrelaties

Vanuit organisatie en bestuur wordt niet alleen naar de interne organisatie gekeken. De uitvoering van de taken die voortvloeien uit het Koepelakkoord dwingt gemeenten om over zijn grenzen heen te kijken. De complexiteit van de op handen zijnde vraagstukken vraagt om gedurfde en innovatieve oplossingen. Wil de gemeente een optimale dienstverlening aan de klant kunnen garanderen kan schaalvergroting noodzakelijk zijn om de continuïteit te garanderen. Deze schaalvergroting kan tot stand gebracht worden door bondgenoten te zoeken binnen de gemeente, maar zeker ook daarbuiten. In 2012 wordt bekeken welke schaalgrootte en welk netwerk het beste aansluit bij het oplossen van bovengenoemde complexe vraagstukken.

Trots op Valkenswaard

Complexe vraagstukken komen niet alleen voort uit landelijke trends, maar komen veelal voort uit de lokale situaties. Bij het opstellen van de toekomstvisie voor de gemeente Valkenswaard kwam duidelijk naar voren dat Valkenswaard "Valkenswaard" moet blijven. Inwoners, organisaties, bedrijven, verenigingen, het gemeentebestuur en de medewerkers van onze gemeente zijn namelijk trots op hun gemeente en alles waar het voor staat. Valkenswaard heeft zich door de jaren heen ontwikkeld als een compleet dorp met een goed leefklimaat en een veelzijdigheid aan voorzieningen. De gemeente is er veel aan gelegen om Valkenswaard aantrekkelijk te laten zijn en dit ook uit te stralen.

Eenzijds lijkt dat een lastige opgave omdat gemeenten in financieel opzicht weinig ruimte gegund wordt. Anderzijds krijgen gemeenten op tal van beleidsterreinen een verruiming van beleidsvrijheid. Gemeenten kunnen dus in veel bredere zin zoeken naar een gepaste oplossing voor complexe vraagstukken. En deze vorm van oplossingsgericht werken sluit ook beter aan bij de lokale behoeften.

Gedeelde verantwoordelijkheid

De traditionele rol van de gemeente die het allemaal wel regelt, verdwijnt langzaam maar zeker naar de achtergrond. Burgers en bedrijven worden alsmaar kritischer en actiever in het formuleren van hun behoefte waardoor de gemeente vraagrichter kan gaan werken. In de samenwerking met burgers, ondernemers en maatschappelijke instellingen ontstaat een klimaat waarbij het niet langer gebruikelijk is dat de gemeente

overal voor verantwoordelijk is. Burgers willen zelf (mede) verantwoordelijk zijn voor het behouden of versterken van onze lokale identiteit.

Ontwikkeling

In de toekomstvisie komt ook nadrukkelijk naar voren dat de gemeente de verbinding moet zoeken met zijn omgeving om alles wat door de jaren heen is opgebouwd aan voorzieningen en activiteiten in stand te kunnen houden. De toekomstvisie geeft niet alleen aan welke verbinding op lokaal niveau gezocht dient te worden, maar kan tevens als leidraad gebruikt worden om te bepalen welke bovenlokale ontwikkelingen een kans kunnen bieden voor de toekomst. Daarmee wordt de toekomstvisie het richtsnoer dat het DNA van onze gemeente verbindt aan de kansen van de toekomst. In 2012 willen we gebruik maken van het momentum. Als bestuur willen wij stevig doorpakken door de kansen uit de toekomstvisie te gaan concretiseren en te komen tot een integraal ontwikkelprogramma voor de korte en middenlange termijn.

Om zeker te stellen dat de activiteiten die in 2012 ontplooid worden stroken met het wensbeeld en de lange-termijn doelstellingen uit de toekomstvisie wordt, vanuit het opstellen van het ontwikkelprogramma, aandacht besteed aan positionering van onze gemeente. Zodoende wordt bij strategische beslissingen continue de link gelegd tussen de identiteit en het gewenste imago van onze gemeente naar buiten toe.

Dienstverlening

In de begroting 2012 staat dienstverlening centraal. Dienstverlening in brede zin gaat over zeer basale vraagstukken als "doet de gemeente genoeg om de werkgelegenheid te bevorderen?" of "sluit het voorzieningen-aanbod aan op de vraag?" en "bouwen we wel de woningen waar vraag naar is?". De gemeente Valkenswaard heeft in 2011 meegedaan aan een landelijke kwaliteitsmeting van gemeentelijke prestaties. De benchmark van "Waar staat je gemeente!" laat zien dat de gemeente Valkenswaard op veel fronten (boven)gemiddeld scoort. Dat is een prestatie om trots op te zijn en dat willen we natuurlijk blijven verbeteren.

In de begroting 2012 is heel kritisch gekeken naar het meetbaar maken van de prestaties die we als gemeente willen leveren. Dat begint met het scherp formuleren van de doelstelling die we bij een bepaald thema voor ogen hebben. Daarna wordt duidelijk naar voren gebracht welke activiteiten geleverd worden om de doelstelling te behalen. Om goed te kunnen toetsen wanneer de doelstelling behaald is, hebben wij bij elk thema enkele prestatie-indicatoren gehanteerd die relevant zijn voor onze gemeente. Bij het benoemen van prestatie-indicatoren hebben we getracht om indicatoren aan te wijzen die zoveel mogelijk beïnvloedbaar zijn door de gemeente. Wij beseffen ons echter terdege dat wij bij het behalen van de gewenste prestaties voor een deel altijd afhankelijk zullen zijn van onze (maatschappelijke) partners uit Valkenswaard en de regio.

Prestatie-indicatoren

Het formuleren van de doelstellingen, activiteiten en prestatie-indicatoren wordt in 2012 gekoppeld aan het coalitieprogramma. In de begroting 2012 is echter nog een toetsingskader gebruikt en dat is de toekomstvisie. Het wensbeeld uit de toekomstvisie is gekoppeld aan een vijftal thema's die vanuit het wensbeeld zodanig beïnvloed worden dat zij centraal in de toekomstvisie gepositioneerd worden. Deze vijf thema's uit de toekomstvisie komen nadrukkelijk terug als programma in de begroting 2012. Hiermee krijgen we bij het meten van de resultaten niet alleen een beeld van de korte-termijn prestaties, maar wordt tevens een perspectief voor de lange termijn gemeten.

De begroting is voor 2012 sluitend, meerjarig nog niet. Om de begroting meerjarig sluitend te krijgen zullen wij in 2012 diverse onderzoeken uitvoeren. De onderzoeksthema's waar wij een nadere kritische blik op willen werpen zijn:

- Accommodaties en accommodatiebeleid. Hierbij zullen we aandacht besteden aan het mogelijk verhogen van de bezettingsgraden, onderzoek plegen naar gezamenlijk of gecombineerd gebruik van accommodaties, anticiperen op komende leegstand in het onderwijs en last but not least bekijken of het beheer van de accommodatie efficiënter kan.
- Investerings en projecten. Wij zullen alle investeringen en projecten nogmaals kritisch bekijken en beoordelen of onze planningsambitie nog realisaties is. Daarbij zullen we ook extra aandacht geven aan projectbeheersing, zodat we gemaakte (financiële) afspraken beter kunnen nakomen. Versoberen daar maar mogelijk, wordt ook een uitgangspunt bij het onderzoek naar de investeringen en projecten. Sluiten de eerder gemaakte plannen niet meer aan bij de toekomst(visie) of bij uitvoeringsactiviteiten, dan moeten we versoberen zeker niet laten.

- Reserves en voorzieningen. De omvang van de reserves moet passend zijn met onze geplande activiteiten en risico's. Wij zullen beoordelen of alle reserves nog actueel zijn.
- Efficiency en bedrijfsvoering. Uit benchmarks wordt duidelijk dat wij ten opzichte van andere gemeente hier en daar afwijkende bedrijfsvoeringcijfers vertonen, zowel positief als negatief. Zo ligt bijvoorbeeld ons ziekteverzuim hoger dan het landelijk gemiddelde. Ook zullen we kritisch kijken of we alle taken die we nu uitvoeren, moeten blijven uitvoeren of dat we dit beter aan een derde partij (uitbesteden) kunnen overlaten. We kijken gericht naar mogelijkheden van digitalisering en zaakgericht werken.
- Doelgroepbenadering. Vanuit het beginsel van zelfredzaamheid bieden we met name voorzieningen aan gericht op specifieke doelgroepen. In de evaluatie van beleid, tarieven en uitvoering zullen we beoordelen of het beginsel van zelfredzaam voldoende naar voren komt in onze werkwijze.
- Samenwerking. Wij zullen onderzoeken of er (regionale) partners zijn, die samen met ons willen investeren in voorzieningen en uitvoering van activiteiten. Hierbij valt te denken aan samenwerkingsverbanden tussen overheid (gemeente Valkenswaard), ondernemers en onderwijs op het gebied van werkgelegenheid en scholing. En aan samenwerkingsverbanden met andere gemeenten die samen met ons taken willen uitvoeren of voorzieningen willen delen.

De resultaten van deze onderzoeken worden concreet gemaakt in de Nota Kaders 2013.

Financieel perspectief 2012-2015

Tot slot schetsen wij hieronder in hoofdlijnen het financieel perspectief voor de komende jaren. Vanuit de provincie wordt voorgeschreven dat de gemeentelijke begroting, het eerste of het laatste jaar in een vierjaarsperiode, reëel sluitend moet zijn. Dit houdt in dat er geen algemene taakstellingen en stelposten opgenomen mogen zijn. Zou dit wel het geval zijn wordt de gemeente onder financieel preventief toezicht geplaatst. Voor Valkenswaard heeft deze regel geen consequenties want de begroting 2012 is sluitend.

Het meerjarenperspectief is echter nog niet sluitend. Een belangrijke factor hierbij is de hoogte van de korting van de Algemene Uitkering in het gemeentefonds. De verwachting was dat in de septembercirculaire het bestuursakkoord verwerkt zou worden. Dat is niet gebeurd. Vanwege deze onzekerheid is in de uitwerking van de diverse programma's toch rekening gehouden met een aannahme over de gevolgen van dit akkoord. Bij het opstellen van de begroting 2012 is nog geen rekening gehouden met de consequenties van de septembercirculaire. In een separaat brief wordt u geïnformeerd over de gevolgen van de circulaire.

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
(Sub)saldo begroting 2011 - 2015	-320.000	-320.000	-320.000	-320.000
▪ Taakstellingen	200.000	204.000	268.000	275.000
▪ (Autonome) mutaties meerjarenramingen	167.975	167.975	167.975	167.975
▪ Perspectievenprogramma 2011	-153.640	-143.640	-143.640	-143.640
▪ Perspectievenprogramma 2012 - 2015	-69.800	-69.800	-69.800	-69.800
▪ Mutaties meerjarenkeuzenota 2010	0	0	0	0
Saldo begroting 2011 - 2015	-175.465	-161.465	-97.465	-90.465
Ontwikkelingen bestaand beleid: '(mee- en tegenvallers)				
▪ Mutaties perspectievenprogramma 2011 - 2015	0	0	0	0
▪ Mutaties exploitatie	70.000	70.000	70.000	70.000
	-105.465	-91.465	-27.465	-20.465
Externe ontwikkelingen				
▪ Loonontwikkeling	-320.000	-320.000	-320.000	-320.000
▪ Gemeentefonds	500.000	1.000.000	1.500.000	1.000.000
Financiële bandbreedte 2012 - 2015 Nota kaders	-412.636	-521.101	-1.047.408	-1.407.513
Mutaties meerjarenramingen na vaststelling kadernota				
▪ Financieel technische aanpassingen	523.873	428.270	346.717	262.926
▪ Alg. uitkering incl. loon en prijsontwikkeling	371.675	339.675	564.675	440.675
▪ Ontwikkelingen bestaand beleid	-315.780	-315.780	-362.780	-362.780
▪ Bezuinigingsmaatregelen	235.418	454.818	445.218	590.393
▪ bestuursakkoord	-354.528	-445.133	-594.782	-692.504
Totaal	48.022	-59.251	-648.360	-1.168.803

Kengetallen

	Begroting 2012	Begroting 2011	Rekening 2010
Grondgebied			
oppervlakte gemeente	5.497 ha	5.497 ha	5.497 ha
aantal ha milieugebied	867 ha	867 ha	867 ha
aantal m2 verharding	1.938.000 m ²	1.938.000 m ²	2.334.072 m ²
aantal ha openbaar groen	110 ha	110 ha	110 ha
aantal woonruimten	14.393	14.300	14.244
Inwoners			
0 - 19 jaar	6.376	6.636	6.456
20 - 64 jaar	17.967	18.323	18.056
65 - jaar en ouder	6.296	5.866	6.167
Totaal aantal inwoners	30.639	30.825	30.679
Financiële structuur (€)			
Totaal uitgaven (excl. reserves)	74.773.000	77.637.000	84.262.000
per inwoner	2.440	2.519	2.268
boekwaarde vaste activa	104.924.000	102.939.000	82.527.000
per inwoner	3.425	3.339	2.626
vaste schuld (gemeente)	32.087.000	25.722.000	25.722.000
per inwoner	1.047	834	686
reserves	44.018.000	37.339.000	47.560.000
per inwoner	1.437	1.211	824
voorzieningen	5.134.000	5.462.000	5.449.000
per inwoner	168	177	197
rekenrente	4,0%	4,5%	4,5%

1. Wonen

Product	Portefeuillehouder	Team
Ruimtelijke ontwikkeling	Dhr. E.H. Buiten	Ruimtelijke ontwikkeling en economie
Infrastructuur	Dhr. M.T.G.M. Wijnen	Beheer openbare ruimte
Groen	Dhr. M.J.A. Bax	Beheer openbare ruimte
Milieu	Dhr. M.J.A. Bax	Vergunning, toezicht en handhaving

Valkenswaard wordt geconfronteerd met ontgroening en vergrijzing. Deze ontwikkelingen kunnen niet worden gestopt, we zullen ze wel moeten meenemen bij de uitvoering van ons beleid. Deze demografische veranderingen zullen onherroepelijk gevolgen hebben, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouw en de vraag hoe we onze voorzieningen organiseren en financieren. Met een uitgekiend woningbouwprogramma, waarin aandacht is voor nieuwe bewoners, zowel jong als oud, draagt de gemeente bij aan de diversiteit en leefbaarheid van Valkenswaard.

Valkenswaard krijgt van haar bewoners een ruime voldoende op het gebied van leefbaarheid. Onze inwoners vinden het prettig wonen in hun gemeente en dat moet zo blijven. Burgers die het wonen in Valkenswaard als prettig ervaren, dragen meer bij aan leefbaarheid van hun gemeenschap door deelname aan (sport)verenigingen, door vrijwilligerswerk of burenhulp en door aandacht te schenken aan de woonomgeving. Door gedegen onderhoud van de openbare ruimte willen we een prettig leefklimaat creëren en behouden, opdat burgers maximaal in hun omgeving willen investeren.

Het voorzieningenniveau in de gemeente is hoog. Bewoners kunnen voor veel van hun dagelijkse behoeften terecht in de eigen gemeente. De nabijheid van de voorzieningen is een groot goed, dat de gemeente onder andere door een uitgekiende infrastructuur wil blijven aanbieden aan haar bewoners. Valkenswaard moet niet alleen aantrekkelijk blijven voor haar bewoners, Valkenswaard zal ook aantrekkelijk moeten blijven voor ondernemers. De komende tijd zal een aantal verkeerskundige aanpassingen nader worden aanschouwd. Deze aanpassingen kunnen, op lange termijn, een bijdrage leveren aan de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de gemeente.

De gemeente zet zich in voor een schoner Valkenswaard. De gemeente heeft hierin de regierol, maar staat hierin niet alleen. De gemeente en burger delen de verantwoordelijkheid voor een schoner milieu. Het beter scheiden van afval is een goed voorbeeld waarbij zowel burgers als de gemeente inspanningen moeten leveren voor een schoner milieu. De gemeente zal, bij de uitvoering van het beleid, partners moeten selecteren die in het gedachtegoed van de gemeente meegaan. Samen sterk voor een schoon milieu.

Ruimtelijke ontwikkeling

Missie

Wij werken samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan een vitale gemeente waarin het goed wonen, werken en recreëren is.

Achtergrond en ontwikkelingen

Valkenswaard wil een aantrekkelijke gemeente blijven en het voorzieningenniveau dat we hebben bereikt minimaal vasthouden. Voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat is een goede balans tussen verstedelijking en natuur, tussen ontwikkeling en behoud (beheer) en tussen gemeenschappelijk belang en individuele beleving noodzakelijk. Kansen voor de toekomst zien wij in het benutten van de recreatieve potenties van Valkenswaard, in de eerste plaats voor de inwoners zelf, maar daarnaast ook voor onze (potentiële) bezoekers. De sociale cohesie maakt Valkenswaard tot een vriendelijk dorp, waar van alles te doen is. Die sociale cohesie wordt mede gevoed vanuit een rijk verenigingsleven op cultureel en sportief vlak. Vooral recreatieve en sportieve ontwikkelingen vragen op dit moment, naast het werken en wonen, om een adequate benutting van de beschikbare ruimte. Valkenswaard staat verder aan de vooravond van een aantal verkeerskundige oplossingen, die de bereikbaarheid, toegankelijkheid en de luchtkwaliteit moeten verbeteren. Al deze elementen moeten in een goede onderlinge samenhang en met behoud van onze waardevolle elementen op het gebied van natuur en landschap worden ingepast. Dat gebeurt door ze samen te brengen in een structuurvisie, die in belangrijke mate kaderstellend is voor uitwerkingen in ruimtelijke gebiedsvisies en structuur- en bestemmingsplannen.

Ontgroening en vergrijzing

Valkenswaard kenmerkt zich door een vergrijzende en ontgroenende bevolking. Daarom is het van vitaal belang jongeren en jonge gezinnen te behouden en zo mogelijk aan te trekken. Deze ontwikkelingen vragen om een adequaat aanbod in nultreden woningen voor senioren, starterswoningen voor jongeren en grondgebonden eengezinswoningen voor jongeren en jonge gezinnen. De economische omstandigheden zien wij als een kans om voorzieningen op wijkniveau nog meer met elkaar in samenhang te brengen.

Recessie

De huidige recessie/kredietcrisis heeft een grote impact op alle vastgoedontwikkelingen. Ontwikkelaars van vastgoedprojecten kunnen steeds moeilijker hun projecten gefinancierd krijgen waardoor projecten vertraagd of sterk gefaseerd ontwikkeld worden. Verder is de vraagmarkt naar woningen, kantoren en bedrijven sterk afgenomen. In deze begroting gehanteerde uitgangspunten is nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van deze economische teruggang op de grondexploitaties. Omdat nagenoeg alle lopende bouwgrondexploitaties in uitvoering zijn of net geactualiseerd (Lage Heide), zijn naar verwachting bovenstaande effecten van beperkte omvang voor Valkenswaard. Bij de actualisatie van de bouwgrondexploitaties zullen de risico's van de lopende bouwgrondexploitaties in beeld gebracht worden.

Beleid

Woonvisie

(Hoofd)doelstelling van de woonvisie is primair het ondersteunen van diegenen, die niet zelfstandig in hun huisvesting kunnen voorzien. Daarbij moet worden gedacht aan mensen met lagere inkomens, maar ook bijzondere groepen (o.a. statushouders). De realisatie van huurwoningen is daarvoor een belangrijk instrument. Daarnaast heeft de gemeente – in meer algemene zin – tot taak dat er voldoende woningen zijn die goed aansluiten bij de (toekomstige) woonbehoefte. Daarbij gaat het om realisatie van nieuwe woningen, maar er moet ook naar de bestaande voorraad worden gekeken. Starters en senioren vormen belangrijke doelgroepen, doorstroming een belangrijk instrument. Deze beleidslijn is vertaald naar een kwantitatief en kwalitatief woningbouwprogramma.

In dat woningbouwprogramma is bijzondere aandacht besteed aan:

- Seniorenwoningen
- Doorstroming
- Starterswoningen
- Sociale woningbouw

Om te bewerkstelligen dat het woningaanbod beter aansluit op de behoefte stellen wij randvoorwaarden op ten aanzien van te ontwikkelen (in- en uitbreiding-) locaties en sluiten we met de

woningcorporatie(s) een raamovereenkomst met prestatieafspraken.

Woningbouwprogramma

Tussen 2010 en 2020 moeten netto ongeveer 1.040 woningen gebouwd gaan worden om te kunnen blijven voldoen aan de eigen vraag naar woningbouw. Deze 1.040 woningen zijn onderverdeeld in 790 woningen voor de groei van de eigen behoefte (als gevolg van gezinsverdunding) en 250 woningen voor de inloop van het woningtekort. Wij streven ernaar het woningtekort in 2015 voor een belangrijk deel te hebben ingelopen.

Woonwagenlocaties

Met Woningbelang wordt overlegd om overeenstemming te bereiken over de (o.a. financiële) condities en de (wijze van) overdracht van alle woonwagenlocaties (3 stuks) in Valkenswaard. In belang van de zorgvuldigheid van alle betrokken partijen is een ter zake deskundige aangetrokken om het overdrachtsproces te begeleiden. In de loop van 2012 moet overeenstemming zijn bereikt over de overdracht, waarbij het uitgangspunt is dat de overdracht uiterlijk per 1 januari 2013 is gerealiseerd.

Bestemmingsplannen

De bestemmingsplannen leggen de bebouwings- en gebruiksmogelijkheden van Valkenswaard vast. Hierbij geven wij de mogelijkheden die er zijn voor ieder perceel. Bij de bestemmingsplannen krijgt de digitalisering zijn beslag. Digitale bestemmingsplannen worden voortaan leidend. In het kader van de digitalisering van bestemmingsplannen (DURP) moeten alle bestemmingsplannen vóór 1 juli 2013 digitaal zijn herzien en raadpleegbaar zijn.

Als de actualisatie niet voor 1 juli 2013 gereed is kunnen er geen bouwleges worden geïnd als er een aanvraag voor een omgevingsvergunning wordt ingediend.

Separate vergunningen hebben plaats gemaakt voor de omgevingsvergunning (Wabo). En 'last but not least', ruimtelijke ontwikkelingen dienen een doel, veelal vastgelegd in allerlei beleidsstukken op andere terreinen.

Onze beleidsruimte is niet onbeperkt. Landelijke en provinciale verordeningen en visies stellen kaders waarbinnen lokale ruimtelijke ontwikkelingen al dan niet kunnen plaatsvinden.

Structuurvisie

In 2009 zijn wij gestart met het opstellen van een structuurvisie voor Valkenswaard. In het kader van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening dient iedere

gemeente een vastgestelde structuurvisie te hebben. De structuurvisie krijgt een officiële status als strategisch beleidsdocument. De structuurvisie is opgebouwd uit twee delen, deel A en deel B. Deel A bevat een ruimtelijk toetsingskader en visie op hoofdlijnen voor de lange termijn (circa 10-20 jaar). Deel B van de structuurvisie is een ruimtelijk-functioneel programma en uitvoeringsplan voor de (middellange en) korte termijn. Eind 2011 is deel A ter vaststelling aan de Raad aangeboden.

Lage Heide

Op 7 juli 2011 is het bestemmingsplan "Lage Heide wonen" vastgesteld. Het bestemmingsplan voorziet in het oprichten van circa 340 grondgebonden woningen. De uitgifte van de woningbouwkvelds staat gepland voor medio 2012.

Voor het natuurgedeelte is een vastgesteld uitwerkingsplan voorhanden. Uitvoering hiervan staat gepland voor eind 2011.

Kaderstellende nota's

- Structuurvisie
- Structuurplan Valkenswaard- Zuid (2004)
- Ruimtelijke visies
- Bestemmingsplannen
- Masterplan Centrum (2005)
- Welstandsnota (2004)
- Woningbouwprogramma 2010 – 2020
- Plan van Aanpak VROM; actualisatie (2004)
- I.S.V.-programma
- Exploitatieverordening 2005
- Wijkontwikkelingsplan 'Brengh Dommelen – Noord tot bloei' (2006)
- Integraal dorpsontwikkelingsplan Borkel en Schaft (2006)
- Wijkontwikkelingsplan 'Gewoon 't Gegraaf' (2007)
- Woonvisie (2003)
- Kadernota Grondbeleid (2002)
- Prestatieafspraken gemeente – Woningbelang 2011
- Uitgiftebeleid geliberaliseerde pacht (2006)
- Algemene Verkoopvoorwaarden gemeente Valkenswaard 2006

Wat willen we bereiken:
Samen werken met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan een vitale gemeente, waarin het goed wonen, werken en recreëren is.
Zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat, duurzame en leefbare wijken met kwantitatief en kwalitatief passende huisvesting voor onze inwoners.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Het uitwerken van de structuurvisie (deel A, hoofdlijn) naar een concrete uitwerking van de planologische ontwikkelingen. (deel B).	Deel A vormt de hoofdlijn van de visie, deel B is een meer concrete uitwerking naar locaties. Hierin zullen ook de mogelijkheden uit de Grexwet worden uitgewerkt (o.a. bijdrage in ruimtelijke ontwikkelingen).
Het bevorderen van een duurzame ontwikkeling van het buitengebied mede gerelateerd aan de reconstructie	Actualisatie bestemmingsplan Buitengebied wordt in 2012 ter inzage gelegd.
Het actualiseren van de bestemmingsplannen	Per juli 2013 moeten alle bestemmingsplannen geactualiseerd zijn (wettelijke verplichting). In 2012 worden 3 bestemmingsplannen herzien.
Prioriteitstelling ten aanzien van te ontwikkelen locaties	Meer dan voorheen willen wij aan de hand van criteria duidelijke keuzes maken ten aanzien van het wel of niet (laten) ontwikkelen van locaties Op een verzoek om medewerking aan de (her)ontwikkeling van een woningbouwlocatie reageert de gemeente binnen 3 maanden met een duidelijk "nee" of een "ja met randvoorwaarden voor de ruimtelijke kwaliteit"
Stellen van randvoorwaarden (stedenbouwkundig en beeldkwaliteit) aan te ontwikkelen locaties	Meer duidelijkheid richting ontwikkelaars in het voortraject van de Wro-procedure.
Nieuwe prestatieafspraken maken met de lokale woningcorporaties op basis van de nieuwe Woonvisie, die in 2011 is ontwikkeld.	De Woonvisie (2011) geeft richting aan het gemeentelijk beleid voor het onderwerp "Wonen" in de komende jaren. Door prestatieafspraken te maken met Woningbelang en het Woonbedrijf wil de gemeente de ambities uit de Woonvisie realiseren.
Uitvoering van het Plan van Aanpak (2011) voor de overdracht van de woonwagenlocaties.	Voor de overdracht van de woonwagenlocaties is een Plan van Aanpak opgesteld (2011), waarin de stappen staan beschreven om te komen tot overeenstemming en feitelijke overdracht aan Woningbelang. In 2012 worden 3 locaties worden overgedragen.
Afstemming van het lokale en Regionale Woningbouwprogramma 2010-2020 in SRE-verband.	De SRE-gemeenten hebben met elkaar afgesproken om jaarlijks het (regionale) woningbouwprogramma te monitoren en zo nodig bij te stellen aan de hand van de behoefte en nieuwe ontwikkelingen.
Prioriteitstelling ten aanzien van te ontwikkelen locaties (bewaking woningbouwprogramma).	Om te bewaken dat de juiste locaties worden ontwikkeld met de juiste programmering en ruimtelijke kwaliteit is sturing noodzakelijk in relatie tot het woningbouwprogramma. Dit betekent dat de gemeente duidelijker keuzes zal maken en nadrukkelijker voorwaarden zal stellen richting de initiatiefnemers.

	De lopende plus afgeronde ruimtelijke procedures omvatten eind 2012 een totale plancapaciteit van 130% van het woningbouwprogramma 2010-2020.
Ontwikkeling, doorontwikkeling en uitvoering wijk-ontwikkelingsplannen en Wijken met een accent.	Afronding nieuw Wijkontwikkelingsplan Turfberg, doorontwikkeling Wijkontwikkelingsplan Dommen-Noord, uitvoering Wijkontwikkelingsplannen 't Gegraaf en Borkel & Schaft, (door-) ontwikkeling van Wijken met een accent.
Het zorgdragen voor adequaat gebruik (pacht, verhuur, tijdelijk gebruik e.a.), aan- en verkoop van gemeentelijke onroerende zaken (grond en gebouwen).	
Met behulp van de Grexwet, onderdeel van de Wro, de regierol van de gemeente bij nieuwe ontwikkelingen uitvoeren met als resultaat een optimale benutting van de kostenverhaalmogelijkheden.	Bij alle nieuwe ontwikkelingen wordt het kostenverhaal voor vaststelling van het bestemmingsplan verzekerd door het afsluiten van anterieure overeenkomsten en/of vaststellen van een exploitatieplan, waardoor de ontwikkelingen minimaal budgettair neutraal kunnen worden ontwikkeld.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
Realisatie 1/10 ^e deel van het woningbouwprogramma 2010-2020	Woningbouwprogramma 2010-2020			104 nieuwe woningen
Aandeel van huurwoningen in het woningbouwprogramma	Woningbouwprogramma 2010			38 nieuwe woningen
Aandeel sociale sector in het woningbouwprogramma	Woningbouwprogramma 2010			42 nieuwe woningen
Aandeel nultreden woningen in het woningbouwprogramma	Woningbouwprogramma 2010			27 nieuwe woningen
Aandeel sociale koopwoningen (starters) in het woningbouwprogramma	Woningbouwprogramma 2010			10 nieuwe woningen
Leefbaarheid in de buurt	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,4	7,4

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
De algehele herziening van het bestemmingsplan Buitengebied heeft vertraging opgelopen; in overleg met de provincie zal een nieuwe datum worden gepland; zo mogelijk in 2011. Inclusief de inpassing van het Reconstructieplan Boven-Dommel.	X	X	X	
In het Buitengebied zal adequaat aandacht worden gegeven aan de uitvoering van het Reconstructieplan Boven-Dommel. Een actieve inbreng in en vanuit de Reconstructie commissie is daarbij van belang.	X	X	X	X
Voor de Markt en andere kenmerkende gebieden, zoals omgeving Kromstraat in Valkenswaard, de Dorpsstraat in Borkel en Schaft en de Bergstraat in Dommelen beeldkwaliteitplannen maken.	X	X	X	X
Voor het realiseren van nieuwe bedrijfsgrond, wordt primair ingezet op de revitalisering van bedrijventerrein Schaapsloop I. Het beoogde bedrijventerrein Lage Heide krijgt de voorlopige bestemming "agrarisch", die alleen omgevormd kan worden naar "bedrijvigheid" als daar (groot) lokaal en/of regionaal behoefte aan is. Het bedrijventerrein Lage Heide zal dan als een "groen" bedrijventerrein worden ontwikkeld zonder milieubelastende bedrijvigheid (vergelijkbaar met maximaal categorie 2 bedrijven). Eén en ander met behoud van de mogelijkheden die er nu zijn c.q. van de rechten die nu op het gebied liggen.		X		
Voor nieuwe bedrijventerreinen zal een afgewogen vestigingsbeleid worden ontwikkeld, waarbij in principe detailhandel geen prioriteit heeft.		X		
Met inbreiding moet uiterst zorgvuldig worden omgegaan, dusdanig dat de leefomgeving en de leefkwaliteit niet benadeeld worden. Prioriteit bij uitvoering van het woningbouwprogramma wordt gegeven aan uitbreiding in Lage Heide en aan bestaande inbreidingslocaties. Projecten als Weegbree, Mozaïek en Hoppenbrouwers zullen pas daarna, voor zover nodig in deze bestuursperiode, in overweging worden genomen.	X	X	X	X
Bij realisering van woningbouw in Lage Heide is nadrukkelijke aandacht voor de ontsluiting en tevens aandacht voor nieuwe natuur en het behoud van het karakter van de Venbergseweg. Het open gebied in Lage Heide zal na de aanleg van de Lage Heideweg open blijven. Bijzonder aandacht zal worden geschonken aan het werkverkeer tijdens de fase van realisatie, er zal alles aan gedaan worden om de overlast voor de omgeving tot een minimum te beperken.	X	X	X	X
De gemeente zal leidend zijn bij bouwontwikkelingen en zich niet afhankelijk opstellen van particuliere (project)ontwikkelaars. Het woningbouwprogramma is leidend.	X	X	X	X
Bestaande, voor Valkenswaard kenmerkende elementen, zowel bebouwd als onbebouwd (dorpsgezichten, natuur en waardevolle open ruimten), moeten behouden blijven.	X	X	X	X
Er moeten leefbare wijken ontstaan met nadrukkelijke	X	X	X	X

aandacht voor ruimte en groen/natuur.				
Nieuwe woningbouwprojecten worden via een leefbaarheidsfonds (bovenwijks) gekoppeld aan het leefbaar maken van ondermeer de aanliggende wijken.	X			
Het woningbouwprogramma is leidend en zal door het gemeentebestuur gezien worden op realistische haalbaarheid en wenselijkheid; de bevolkingsontwikkelingen zullen daarbij betrokken worden. Het huidige woningbouwprogramma zal in die zin herzien worden. Voorop staat dat de gemeente de regie moet hebben bij de taak die zij heeft op het gebied van volkshuisvesting.	X	X	X	X
In nieuwbouwwijken is de kwaliteit van de leefbaarheid in een gezonde balans met de kwantiteit van woningbouw; vooral zal hierbij ingezet worden op betaalbare woningen voor jongeren en levensloopbestendige woningen, zo mogelijk gecombineerd met woon- en zorgfuncties. Dit geldt evenzeer voor woningbouwprojecten die door derden worden gerealiseerd.	X	X	X	X

Infrastructuur

Missie

Inrichten van de openbare ruimte waarbij evenwicht tussen bereikbaarheid en leefbaarheid wordt bewerkstelligd.

Achtergrond en ontwikkelingen

Van oudsher loopt een rijksweg door het centrum van de gemeente Valkenswaard. Deze rijksweg vormt een fysieke barrière in het centrum en zorgt voor bereikbaarheids- en leefbaarheidsproblemen. De provincie heeft de rijksweg eind 2008 in beheer gekregen en zou eind 2010 een gebiedsakkoord presenteren. Het concept akkoord lag in het najaar van 2010 voor. Na overleg en aanpassing van dit concept is op 16 en 17 juni 2011 het voorkeurtracé, voor de definitieve verlegging van de N69, bepaald (Westparallel). Partijen hebben zich, op enkele stemmen na, hieraan geconformeerd. De ondertekening van het convenant wordt in het voorjaar van 2012 verwacht. In het gebiedsakkoord is een integraal maatregelenpakket opgenomen dat een groot deel van de leefbaarheids- en bereikbaarheidsproblemen in de kern van Valkenswaard, de kern Waalre/Aalst én de regio, zal oplossen. De gemeente Valkenswaard blijft verantwoordelijk voor de herinrichting van de Europalaan. Over de status van de Lage Heideweg is medio 2011 overleg gevoerd met partijen. Deze zal naar verwachting onderdeel gaan uitmaken van het voorkeurtracé waarbij de procesgang en uitvoering aan de provincie gelaten zal worden.

Lage Heideweg

In het najaar van 2008 is een intentieovereenkomst tot stand gekomen en getekend tussen de gemeenten Valkenswaard en Bergeijk en de provincie Noord-Brabant voor de realisatie van de Lage Heideweg. Het bestemmingsplan is in 2010 door de gemeente Valkenswaard vastgesteld. De gemeente Bergeijk heeft haar besluitvorming hierover uitgesteld tot dat de realisatie van de totale oplossing voor de Grenscorridor N69 is zeker gesteld.

Europalaan

De raad heeft medio 2008 financiële middelen beschikbaar gesteld voor de reconstructie van de Europalaan, onder voorwaarde dat pas een schop de grond in gaat als de geluidprocedure en twee procedures ruimtelijke ordening (art. 19 lid 1) zijn afgerond. De verwachting is dat eind 2011 de pro-

cedures zijn doorlopen. De bestekvoorbereiding zal in het voorjaar van 2012 worden afgerond, waarna de aanbesteding en de realisatie kan volgen.

In de Nota kaders 2012 is melding gemaakt van het feit dat voortschrijdende inzichten het noodzakelijk maken om, in het voorjaar van 2012, een extra kredietaanvraag in te dienen van ca. € 3.000.000,-. Nog te verwachten subsidies worden hierop in mindering gebracht. Op dit moment kan nog geen inschatting gemaakt worden van de hoogte van de additionele subsidies die wij naar verwachting kunnen claimen. Op te merken valt dat de subsidieverstrekkers aangegeven hebben dat zij uit gaan van realisatie in 2012.

Reconstructie Leenderweg

Het wegdek van de Leenderweg is in een dusdani-ge staat dat de volledige wegconstructie op korte termijn vervangen moet worden. In dit gedeelte van de Leenderweg bevindt zich een oud spoorviaduct. De functie van viaduct is al geruime tijd geleden komen te vervallen. Nu de wegconstructie vervangen moet worden is het verwijderen van het viaduct en de grondlichamen logischerwijs te combineren. Door de nieuwe wegconstructie op het huidige maaiveld hoogte aan te leggen is het mogelijk om het bedrijventerrein Schaapsloop beter te ontsluiten evenals de langs de Leenderweg gelegen percelen. Hierdoor worden deze bedrijfslocaties aantrekkelijker voor investeringen. In 2011 zal een raadsvoorstel in behandeling komen, waarbij het gereserveerde krediet van € 700.000,- op de begroting van 2011 wordt door geschoven naar 2012. In 2012 zal het project in uitvoering komen.

Verkeersregelininstallaties

In Valkenswaard zijn 16 verkeersregelininstallaties (VRI's), waarvan 4 bij voetgangeroversteekplaat- sen en 1 bij de ambulancepost aan De Vest. Een aantal regelautomaten zijn ouder dan 15 jaar en dienen vervangen te worden. In 2010 zijn 3 auto- maten vervangen. In 2011 wordt tevens een be- heerplan VRI's opgesteld waarbij naast de uit- gangspunten en kosten van beheer, onderhoud (schilderen masten) en de vervanging van regelau- tomaten, armaturen, detectielussen en rateltik- kers ook beleidsvoorstellen met betrekking tot bedrijfstijden, energiebesparing/CO₂-reductie, ed. worden meegenomen. Bij het beheerplan worden tevens de ontwikkelingen zoals Europalaan, dyn- amisch verkeersmanagement-systeem, ed. be- trokken. Eind 2011 zal het beheerplan VRI 2012-

2016 ter vaststelling worden voorgelegd aan de raad.

De investeringen volgens het Perspectievenprogramma 2011-2014 voor 2012 en 2013 worden voorlopig gehandhaafd.

Parkeren

In 2012 zullen wij het algemeen parkeerbeleid middels een quick-scan evalueren en daarbij extra aandacht schenken aan het parkeren tijdens evenementen. Een ander onderdeel van de evaluatie is de mogelijkheid te bekijken of bestaande parkeergelegenheden effectiever kan worden gebruikt. Dit is ondermeer mogelijk door gecombineerd gebruik te laten plaatsvinden (betaald- en vergunningparkeren)

Fietsparkeren

In Valkenswaard zullen wij naar aanleiding van het fietsparkeeronderzoek (2010) maatregelen voorstellen. Het opheffen van de Lock 'n' Go stallingen vanwege de lage bezettingsgraad en naar verhouding hoge beheer kosten, is daar een voorbeeld van.

Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de openbare ruimte. Het beheer is gericht op het in stand houden van de elementen in de openbare ruimte en dat deze elementen functioneel voldoen (technisch, veiligheid, ed). Een goed beheer heeft een gunstig effect op het leefklimaat van de burgers en geeft de gemeente een bepaalde uitstraling. Het dagelijks onderhoud van infrastructuur is ondergebracht in het kwaliteitsplan onderhoud openbare ruimte. (KOOR)

Fietsbeleidsplan

Het fietsbeleidsplan is in 2006 door uw raad bekrachtigd. De concrete doelstelling is het zorgen voor een veilig en aantrekkelijk fietsklimaat. Op grond van een (meerjaren)uitvoeringsprogramma worden maatregelen uitgevoerd. Bij de behandeling van de begroting 2010 zijn de middelen in het perspectievenprogramma geschrapt. Tot 2014 zijn daarmee geen middelen beschikbaar om uitvoering te geven aan het uitvoeringsprogramma fietsbeleid.

Parkeren

Parkeerbeleid vormt een onderdeel van het gemeentelijke verkeersbeleid en is primair gericht op het bevorderen van de bereikbaarheid en de leef-

baarheid. Het parkeerbeleid voor het centrum is in 2008 door uw raad bekrachtigd. De concrete initiatieven/maatregelen 2011 zijn: Wij zullen het algemeen parkeerbeleid voor de gemeente Valkenswaard, de kernen Dommelen en Borkel en Schaft actualiseren.

Kaderstellende nota's

- Verkeersbeleidsplan (1996) en daarbij behorende uitwerking leefbaarheidsproblemen in relatie tot rijksweg N-69 (2004)
- Verkeervisie Schaapsloop (2007)
- Fietsparkeerplan (1997)
- Fietsbeleidsplan (2006)
- Duurzaam veilig verkeer Valkenswaard (1999)
- Intentieovereenkomst Probleemgerichte oplossing N69 (mei 2004)

Centrum:

- Plan van aanpak centrumprojecten Valkenswaard (2002)
- Masterplan Centrum (2005)

Infrastructuur:

- Veegplan 2008 (onderdeel van KOOR)
- Inrichting 30km-u gebieden in het kader van Startprogramma Duurzaam Veilig (1998)
- Beheerplan 'wegen' (2004 - 2008); zie paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen
- Beheerplan 'bruggen'; zie paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen
- Beleids-/beheerplan 'openbare verlichting
- Gemeentelijke Riolerings Plan (GRP) 2006-2010

Parkeren:

- Parkeerbeleidsplan (1996), uitvoering (2003) en evaluatie parkeerbeleid (2005)
- Parkeeronderzoek Valkenswaard (2008)
- Parkeernormering (2008)
- Beleidsnotitie parkeren grote voertuigen (2009)
- Aanvraag en toekenningsvoorwaarden gehandicaptenparkeerplaatsen (2010)

Wat willen we bereiken:
Stimuleren van een efficiënter gebruik van de infrastructuur, een goede bereikbaarheid van de kernen en doorstroming voor het bovenlokale verkeer.
Veilig weggebruik voor alle deelnemers.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Algemene parkeerdruk verlagen in het centrumgebied.	
Projecten als Europalaan en alternatieve N69 in uitvoer brengen	In 2012 zullen de ambtelijke procedures afgerond zijn waardoor met de uitvoering van de Europalaan begonnen kan worden
Verblijfsgebieden als 30 km/h zones inrichten.	In het kader van het Duurzaam Veilig principe, de overgebleven woongebieden als 30 km/h zone inrichten
Doorgaand vrachtverkeer weren uit de bebouwde kom	Na realisatie Europalaan en alternatieve N69 is voor dit specifieke verkeer een goede optie ontstaan
Uitvoeren van onderhoud op basis van de gemeentelijke kwaliteitsnorm (KOOR)	
Huidig parkeerbeleid evalueren	Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie verbetermaatregelen aandragen
Opheffen Lock 'n' Go fietsenstallingen	Deze slecht gebruikte stallingen kosten jaarlijks een aanzienlijk bedrag voor beheerskosten (contact)

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie 2011		Doelstelling 2012
		2011	1480 vakken	1520
Aantal betaalde parkeerplaatsen	Gemeentelijke administratie	2011	1480 vakken	1520
Aantal lopende parkeervergunningen	Gemeentelijke administratie	2011	1558	1830
Aantal algemene gehandicaptenparkeerplaatsen	Gemeentelijke administratie	2011	90	90
Aantal gehandicaptenparkeerplaatsen op kenteken	Gemeentelijke administratie	2011	34	30
Tevredenheid over parkeergelegenheid in de gemeente	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	5,1	6
Tevredenheid over bereikbaarheid buurt per auto	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,5	7,5
Tevredenheid over openbaar vervoer in de gemeente	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7	7
Tevredenheid onderhoud wegen, staten en pleintjes	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	6,4	6,4
Tevredenheid over wegen en fietspaden	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	6,7	6,7
Tevredenheid over verkeersveiligheid in de gemeente	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	6,4	6,5

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Lage Heideweg & N69: De intentieverklaring uit 2004 is leidend tot de uitkomst van de MER bekend is. Het gemeentebestuur maakt zich daarbij sterk voor een milieuvriendelijke variant. Het resulterende voorkeustracé uit de MER wordt als een gegeven beschouwd. Tussentijds worden geen maatregelen genomen die de intentieverklaring uit 2004 in de weg staan. Wel wordt binnen deze kaders gezocht naar een manier op om de kortst mogelijke termijn een einde te maken aan het gebruik van het centrum door het doorgaand vrachtverkeer. Dit betekent niet dat zulk verkeer eenzijdig van de Eindhovenseweg naar de Europalaan zal worden verplaatst.	X	X		
Koppeling Lage Heideweg en woningbouw Lage Heide: De koppeling tussen de aanleg van de Lage Heideweg en de woningbouw in Lage Heide wordt losgelaten. Randvoorwaarde blijft wel een goede ontsluiting van dat woongebied. Tevens dient er aandacht te zijn voor nieuwe natuur en behoud van het karakter van de Venbergseweg.				
De Vest: In afwachting van de definitieve bepaling van een tracé voor de N69, zal - gegeven de in gunstige zin gewijzigde verkeerssituatie rondom Eindhoven - intensief gezocht worden naar mogelijkheden om de Eindhovenseweg en de Europalaan te ontlasten van doorgaand verkeer. Deze beide wegen worden gezien als lokale wegen.		X		
Het streven is naar een goed, regelmatig en snel openbaar vervoer vanuit Valkenswaard en Dommelen naar Eindhoven, naar het MMC en naar het industrieterrein Schaapsloop.	X (MMC)			X (Schaapsloop)
Bij reconstructies van wegen zullen de belangen van het langzaam verkeer een hoge prioriteit krijgen. Tijdens werkzaamheden aan wegen en straten zal bij deze tijdelijke omleggingen bijzondere aandacht uitgaan naar de veiligheid van langzaam verkeer	X	X	X	
Parkeer en wegbewijzing worden zo snel mogelijk op orde gebracht.	X			
Zo snel mogelijk zal door middel van een quick scan de noodzaak voor een aangepast parkeerbeleid onderzocht worden waarbij de parkeerdruk bij evenementen als de weekmarkt uitdrukkelijk betrokken wordt.	X			
De gemeente zal een faciliterende rol spelen voor een goede infrastructuur voor parkeren op industrieterreinen.		X	X	

Groen

Missie

Een gemeente waarbij openbaar groen bijdraagt aan een prettig leefklimaat.

Achtergrond en ontwikkelingen

De aanwezigheid en diversiteit van natuur en groen is één van de kenmerken van Valkenswaard. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de waarde daarvan voor het imago van het dorp, de natuurwaarde en de gebruiks- en belevingswaarde voor bewoners, recreanten en toeristen.

Beleid

KOOR

Het dagelijks onderhoud van groen is ondergebracht in het kwaliteitsplan onderhoud openbare

ruimte (KOOR). Door dit plan kan onderhoud van groen, bomen, gras, maar ook speelvoorzieningen, infrastructuur en begraafplaatsen integraal uitgevoerd worden. Het kwaliteitsniveau stijgt, waarbij tevens kosten worden bespaard door efficiënt te werken. Dit leidt tot een besparing op het onderhoud van het openbaar gebied oplopend tot €375.000 in 2014.

Het KOOR geldt zowel voor het dagelijks 'groene' als het 'grijze' onderhoud van de openbare ruimte en wordt daarom toegepast in de onderdelen infrastructuur, milieu en groen van deze begroting.

Kaderstellende nota's

- Beleidsplan Milieuvriendelijke onkruidbestrijding (2009)
- Reconstructieplan Boven – Dommel
- Beleidsplan Onderhoud Openbare Ruimte (BOOR 2009)

Wat willen we bereiken:

Beheren van de openbare ruimte ter bevordering van het leefklimaat van de burgers.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Versterken van de recreatieve routestructuren in het buitengebied	Met de versterking leggen wij een verbinding tussen het levendige centrum en de 'beleving' van rust en ruimte in de groene, natuurlijke omgeving van Valkenswaard
Het in stand houden van de natuurwaarden.	
Het bevorderen van een duurzame ontwikkeling van het buitengebied.	
Het onderhouden van het groen in Valkenswaard.	In het kwaliteitsplan Onderhoud Openbare ruimte wordt aangegeven wat de kosten van onderhoud zijn. In de bijbehorende menukaart kunnen keuzes worden gemaakt over een bepaald kwaliteitsniveau, waarbij tevens de kosten in beeld worden gebracht.
Aanpassen van het aantal speellocaties aan de behoefte.	Vanwege de vergrijzing neemt de behoefte aan speellocaties af. Het aantal locaties wordt teruggebracht van 102 naar 76

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
Tevredenheid over onderhoud openbaar groen	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	6,3	6,3
Gemiddeld groenonderhoudsniveau (KOOR)	Rapportage extern bureau			Handhaven op B

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Binnen de bebouwde kom zullen rondom de Dommel met respect voor de natuurwaarden plannen voor recreatieve natuurparken ontwikkeld worden.	X	X	X	X
Voor ongemakken zoals losliggende tegels, gaten in de weg e.d komt een quick team dat zo snel mogelijk de nodige reparaties uitvoert.	X			

Milieu

Missie

Wij werken aan het optimale en duurzame beheer van een schone, veilige, gezonde en milieubewuste gemeente.

Achtergrond en ontwikkelingen

Het milieu in het algemeen en de duurzame inrichting en ontwikkeling van Valkenswaard in het bijzonder staan in de belangstelling. De maatschappelijke bezorgdheid over de klimaatverandering, energieverbruik en de ontwikkeling van de leefomgeving neemt toe en de roep om maatregelen wordt sterker. Wij herkennen en erkennen de noodzaak tot het nemen van maatregelen. Met behulp van het milieubeleidsplan zal Valkenswaard het komende jaar diverse maatregelen ontwikkelen om een bijdrage te leveren aan klimaatverbetering en een nog prettigere gemeente te worden om in te leven, werken en recreëren.

Beleid

In mei 2011 is in A2-verband met het Omgevingsbeleidsplan vastgesteld voor de periode 2011-2014. Het betreft een integraal beleidsplan van taken op het gebied van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) aangevuld met APV en bijzondere wetten. Het betreft vergunningverlenende, toezichts- en handhavingstaken. Overige

milieutaken worden uitgevoerd volgens wettelijke verplichtingen. In 2012 zal (verplicht) gewerkt worden met een uitvoeringsprogramma waarin de in het beleidsplan benoemde risico's en prioriteiten verder worden uitgewerkt langs de beschikbare formatie en budgetten. Of en in welke mate bovenwettelijke milieutaken worden uitgevoerd, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatbeleid/duurzaamheid, wordt bepaald in het milieubeleidsplan.

Kaderstellende nota's

- Omgevingsbeleidsplan A2-gemeenten 2011-2014
- Visiedocument A2-gemeenten 'Wabo en omgevingsvergunning' (2007)
- Beginseldocument 'Actief bodembeheer De Kempen' (2001)
- Landelijk Afvalbeheersplan 2 (LAP2)
- Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) en verbreed GRP met maatregelenpakket
- Luchtkwaliteitsplan Valkenswaard-Waalre 2009-2014
- Afvalbeleidsplan (vast te stellen in 2011)
- Beleidsplan en Kwaliteitsplan onderhoud openbare ruimte (BOOR en KOOR)
- Ontheffingenbeleid hogere waarden Wet geluidhinder
- Milieubeleidsplan 2011-2013 (vast te stellen in 2011)

Wat willen we bereiken:

Mensen kunnen veilig en zonder gevaar voor de gezondheid wonen, werken en recreëren.

Minder overlast voor omwonenden door milieubelastende activiteiten.

Een duurzame gemeentelijke organisatie, zowel op het gebied van energiebesparing als op inkoop en aanbesteding.

Optimaliseren en aanpassen van de inzameling en verwerking van afvalstoffen en het reduceren van de kosten.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Een goed afgewogen uitvoeringsprogramma opstellen voor integraal toezicht.	Onderdeel van het omgevingsbeleidsplan met risicomatrix en prioriteitsstelling.
Het verminderen van mogelijk vervuilde bodemlocaties, als genoemd in het landsdekkend beeld.	Het realiseren van het uitvoeringsprogramma ISV-bodem.
Gedegen vooronderzoek op milieugebied te (laten) uitvoeren bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.	Bijv. lucht- en geluidonderzoeken eisen. Uitvoeren van de maatregelen uit het Luchtkwaliteitsplan Valkenswaard-Waalre, tevens opgenomen in het NSL en BSL.
Met behulp van het milieubeleidsplan uitvoering geven aan het coalitieprogramma	Acties en projecten benoemen op gebied van milieuthema's als duurzaamheid in een uitvoeringsprogramma.
Implementatie afvalbeleidsplan	Streven naar het behalen van de scheidingsrendementen uit het landelijk afvalbeheersplan. Het verhogen van de hoeveelheid gescheiden ingezameldafval. Tevens het bereiken van een hoger scheidingsresultaat van de verschillende afvalsoorten van het huishoudelijk afval .
Het onderhouden en verbeteren van het gemeentelijke rioleringsstelsel gericht op het milieutechnisch verantwoord inzamelen en transporteren van het afval- en hemelwater en daarbij de wateroverlast tot een minimum te beperken.	<p>In maart 2011 heeft uw raad het Basis Riolerings Plan (BRP) vast gesteld. In het BRP zijn opgenomen de verbeteringsmaatregelen aan de bestaande riolering en de aanleg van overstortleidingen en bergbezinkbassins . De realisatie van deze maatregelen is gepland voor 2011 en 2012. Hiermee wordt voldaan aan de eisen van Waterschap De Dommel met betrekking tot de vuiluitworp uit het rioolstelsel op het oppervlaktewater (emissienorm basisinspanning). In 2011 wordt een Verbreed-GRP voor de periode 2012 – 2016 aan uw raad ter vast stelling aangeboden.</p> <p>Voor het beheerplan 'GRP' is een egalisatiereserve gevormd. De lasten en baten worden rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. Het jaarlijkse resultaat wordt gestort in c.q. onttrokken uit de gevormde egalisatiereserve 'riolering' (= bestemmingsreserve). De stand van de egalisatiereserve bedraagt per 1 januari 2012 € 3.311.745,-. Deze stand wordt betrokken bij het vast te stellen tarief rioolheffing voor 2012.</p>
Onderzoeken samenwerkingsverbanden afvalverwerking	
In 2012 zullen wij nader onderzoeken of besparingen mogelijk zijn door grootschalige vervanging van de huidige infrastructuur.	<p>In 2011 is een quick scan uitgevoerd naar energiebesparende maatregelen voor de openbare verlichting.</p> <p>Er wordt al gebruikt gemaakt van relatief energie zuinige verlichting, waardoor het niet eenvoudig is om energie te besparen op basis van de huidige infrastructuur openbare verlichting.</p>

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling
		2010	2011	2012
Percentage gescheiden ingezameld afval	Milieujaarverslag	2010	39,2	42
Tevredenheid over afvalinzameling	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,4	7,4

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Met betrekking tot huidige en toekomstige gemeentelijke gebouwen wordt gekomen tot energiebesparing. Zowel vanuit kosten- als milieuoverwegingen.	X	X	X	X
Voor de openbare verlichting worden energiebesparende maatregelen getroffen voor zover dit de veiligheid niet schaadt.		X	X	X
De mogelijkheden tot het formuleren en uitvoeren van een klimaatbeleid (Kyoto-verdrag) zullen in deze raadsperiode onderzocht worden.	X	X	X	X
In deze periode zal de inzameling van afvalstoffen beduidend milieuvriendelijker worden, met name de inzameling van kunststoffen zal sterk gestimuleerd worden.	X	X	X	X
Waar mogelijk zullen subsidies aangevraagd worden om energiebesparende maatregelen te stimuleren	X	X	X	X
Valkenswaard zal schoner worden.	X	X	X	X

Nieuwe inzichten en bezuinigen

Omschrijving (- is last / + is baat)	2012	2013	2014	2015
Ruimtelijke ontwikkeling				
Bouwgrondexploitatie: investeringen 2012	4.425.400-			
Bouwgrondexploitatie: overboeking naar balans	8.000.600-			
Bouwgrondexploitatie: opbrengsten 2012	12.426.000			
Pachten zendmasten verhogen	19.500	19.500	19.500	19.500
Digitaliseren bouwvergunningen	32.500-	38.800-	25.000	25.000
Vermindering aantal speellocaties	70.000	70.000	70.000	70.000
Overdracht woonwagens		75.000	75.000	75.000
Opbrengsten Bouwleges	100.000	200.000	300.000	300.000
Huuropbrengst voormalig raadhuis	15.000	15.000	15.000	15.000
Coalitieprogramma (zie bijlage 10)	5.000	20.000-	20.000-	20.000-
Infrastructuur				
Stoppen met Lock 'n' go	16.000	16.000	16.000	16.000
Vervallen SMS parkeren	3.600	3.600	3.600	3.600
Aanpassing parkeertarieven		50.000	100.000	100.000
Energiezuinige straatverlichting			75.000	75.000
Verminderen branduren straatverlichting	30.000	30.000	30.000	30.000
Leenderweg: uitstel vervangen wegconstructie gedeelte JF Kennedylaan en komgrens	59.500			
Lage Heideweg, rente over bedrag beschikking reserve			84.125-	84.125-
Europalaan, rente over bedrag beschikking reserve			120.000-	120.000-
Reconstructie maastrichterweg 2e fase 2014				113.200-
Keerlus J.F. Kennedylaan en trucstop			35.200-	34.495-
Onderhoud wegen straten en pleinen kwaliteit dagelijks onderhoud	50.000	100.000	150.000	150.000
Verkeersregelsinstallaties		23.100-	39.940-	38.780-
Coalitieprogramma (zie bijlage 10)	20.000	20.000	20.000	20.000
Groen				
Groen blauwe diensten	15.000-	15.000-		
Groen algemeen kwaliteit dagelijks onderhoud	50.000	100.000	150.000	150.000
Milieu				
Stoppen met bijdrage aan kringloopwinkel 't goed	in tarief	in tarief	in tarief	in tarief
Administratieve aanpassingen / kapitaallasten	2.933.436	2.982.937	2.965.467	3.005.699
Totaal	3.324.536	3.585.137	3.715.302	3.644.199

Wat mag het kosten

Lasten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Ruimtelijke ontwikkeling	12.207.943	9.492.578	16.743.667	4.032.041	3.948.350	3.932.912
Infrastructuur	7.324.816	10.653.326	6.182.591	6.586.730	6.977.812	7.257.816
Groen	2.476.903	2.749.408	2.650.768	2.614.488	2.546.135	2.543.354
Milieu	4.452.121	5.021.160	4.437.123	4.447.905	4.445.502	4.443.097
Totaal lasten	26.461.784	27.916.472	30.014.149	17.681.164	17.917.799	18.177.179

Baten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Ruimtelijke ontwikkeling	12.263.032	7.056.872	14.733.979	2.209.380	2.310.416	2.308.059
Infrastructuur	3.497.013	6.236.855	4.543.095	4.619.345	4.695.595	4.874.595
Groen	72.565	48.875	48.875	48.875	48.875	48.875
Milieu	4.284.028	4.204.240	3.778.500	3.778.500	3.778.500	3.778.500
Totaal baten	20.116.638	17.546.842	23.104.449	10.656.100	10.833.386	11.010.029

Saldo voor bestemming	6.345.146	10.369.630	6.909.700	7.025.064	7.084.413	7.167.150
------------------------------	------------------	-------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Resumé saldo voor bestemming

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	26.461.784	27.916.472	30.014.149	17.681.164	17.917.799	18.177.179
Baten	20.116.638	17.546.842	23.104.449	10.656.100	10.833.386	11.010.029
Saldo	6.345.146	10.369.630	6.909.700	7.025.064	7.084.413	7.167.150

Mutaties reserves

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	0	0	332.275	0	0	0
Baten	0	0	196.881	240.571	430.085	441.719
Saldo	0	0	135.394	240.571	430.085	441.719

Saldo na bestemming	6.345.146	10.369.630	7.045.094	6.784.493	6.654.328	6.725.431
----------------------------	------------------	-------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Ingaande de begroting 2012 worden de inkomsten en uitgaven van de diverse complexen in de bouwgrondexploitatie in de begroting opgenomen. Deze ramingen zijn bij raadsbesluit van december 2010 vastgesteld. Tot en met de begroting 2011 werden deze raming niet opgenomen. Dit verklaart het grote verschil in de baten en lasten van het product Ruimtelijke Ontwikkeling.

2. Werken

Product	Portefeuillehouder	Team
Bedrijvigheid	Dhr. E.H. Buiten	Ruimtelijke ontwikkeling en economie
Onderwijs	Dhr. M.T.G.M. Wijnen	Zorg, Welzijn, Onderwijs
Werk & Inkomen	Dhr. E.H. Buiten	Samenwerkingsverband Werk en Inkom- men

Iedereen actief, dat is ons streven. Wij willen een gemeente zijn waarin iedere burger meedoet, van jong tot oud. Waardevol (vrijwilligers)werk of onderwijs is in onze ogen de manier waarop een burger een optimale kan bijdragen aan de gemeenschap. Ons beleid is erop gericht dat iedere burger het maximale uit zichzelf kan halen; of dit nu op school, het (vrijwilligers)werk of in participatieverband is. Afstemming en aansluiting tussen deze beleidsterrein is daarbij cruciaal.

Het rijksbeleid zet in op een levenlang leren. De gemeente sluit zich aan bij deze gedachte. Een burger die zich een levenlang inzet om zich te ontwikkelen en te vernieuwen, is flexibel genoeg om in alle omstandigheden een waardevolle bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Valkenswaard moet voor elk niveau schoolgaande burgers perspectief bieden op een baan in de regio. Het onderwijs dat in de regio aangeboden wordt zal aansluiting moeten vinden bij de wensen van de werkgevers, hiervoor is afstemming tussen onderwijs en werkgevers cruciaal. Zowel nieuwe werknemers als toekomstige werknemers moeten een passende opleidingen of omscholingsmogelijkheden vinden in de regio. De gemeente zal aansluiten bij de brainport-ontwikkelingen om onze jeugd perspectief te bieden op een baan in de regio; zowel high-tech als low-tech. Banenperspectief in de regio kan weerwoord bieden aan de ontgroening binnen onze gemeente.

Wij willen dat iedere burger, op zijn of haar niveau, actief deelneemt in onze gemeenschap. Voor diegene die extra ondersteuning nodig hebben bij de zoektocht naar passend werk, zullen wij dit bieden. Deze aanbieding is niet vrijblijvend. Wijzigingen in de wetgeving dwingen ons ertoe om, nog meer dan voorheen, aandacht te besteden aan het terugdringen van werkloosheid en het aantal uitkeringen. Wij zullen ons actief inzetten om het aantal burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt terug te dringen en verwachten van onderwijs, bedrijven en de burgers maximale inzet om dit samen met ons te realiseren.

Bedrijvigheid

Missie

Het bevorderen van een evenwichtige sociaaleconomische ontwikkeling met als hoofddoelstellingen: het behoud en stimuleren van werkgelegenheid en het bieden van ruimte aan ondernemerschap.

Achtergrond en ontwikkelingen

Nederland beschikt over een open economie en is daarom zeer afhankelijk van economische ontwikkelingen elders in de wereld. Daarbij komt nog dat Valkenswaard zich in de van oudsher conjunctuurgevoelige regio Zuidoost-Brabant bevindt.

Hoewel het gemeentelijk economisch instrumentarium beperkt is, wordt getracht om daar waar mogelijk het ondernemersklimaat te versterken. Hierbij wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met lokale en regionale partners.

Beleid

Sociaal – economisch Actieprogramma

In 2012 wordt, een vertaling gemaakt van het brede kader voor het economische beleid naar een concreet Sociaaleconomisch Actieprogramma (SEAP) 2012. Hierin worden concrete acties voor het economisch beleid voor zowel de korte als lange termijn benoemd. Voor de lange termijn is de Toekomstvisie 2030 hiervoor mede een belangrijke leidraad. Aan het SEAP ligt de Valkenswaardse sociaal-economische Barometer ten grondslag. In deze barometer worden trends en cijfers mee-

genomen op het vlak van bijvoorbeeld de arbeidsmarkt, demografie, bedrijfsvestigingen en vestigingsklimaat. Deze barometer is daardoor een belangrijke informatiebron voor het nemen van toekomstige maatregelen op het gebied van (sociaal-)economische zaken.

Herstructurering bedrijventerrein Schaapsloop I

Ons beleid is gericht op het aanbieden en behouden van kwalitatief hoogwaardige en duurzame vestigingsplaatsen voor ondernemers. Om dit waar te maken is het noodzakelijk om het bedrijventerrein Schaapsloop I te herstructureren. Voor de herstructurering van Schaapsloop I werken wij samen met het bedrijfsleven, verenigd in de Vereniging Industrieel Contact Valkenswaard (VICV) en de N.V. Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM). Onder begeleiding van de BOM is in het tweede kwartaal van 2011 het Masterplan bedrijventerrein Schaapsloop I afgerond en ondertekend. In de tweede helft van 2011 is gestart met de uitvoering van de deelprojecten, zoals benoemd in het Masterplan. Aangezien herstructurering per definitie een meerjarentraject is, vergt dit ook in 2012 de nodige inspanningen van de samenwerkende partners.

Kaderstellende nota's

- Standplaatsenbeleid (1997)
- Integraal horecabeleid (2001) en evaluatie horecabeleid (2003)
- Terrassenbeleid (2004)
- Kader sociaaleconomisch beleid (2006) en sociaal economisch actieprogramma's

Wat willen we bereiken:

Bevorderen van een evenwichtige sociaaleconomische ontwikkeling met als hoofddoelstellingen: het behoud en stimuleren van werkgelegenheid en het bieden van ruimte aan het ondernemerschap.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Herstructureren bedrijventerrein Schaapsloop 1	Het in samenwerking met de partners NV BOM en VICV uitvoeren van deelprojecten om het vestigingsklimaat op bedrijventerrein Schaapsloop 1 te verbeteren. Afronden van 2 deelprojecten waaronder glasvezel en starten met 3 deelprojecten waaronder aanpak parkeeroverlast en beeldkwaliteitsplan.
Versterken ondernemersklimaat centrum Valkenswaard	Middels gerichte acties versterken van het ondernemersklimaat in het centrum van Valkenswaard, waarbij in het bijzonder aandacht is voor de kwaliteit van de openbare ruimte.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan van aanpak 'Detailhandel Valkenswaard' opstellen en uitvoeren met als doel de leegstand tegen te gaan en de bezoekersaantallen (+ 10%) te verhogen. ▪ Het vormgeven van een collectieve financieringsvorm met mogelijk een nieuwe organisatievorm en een kwalitatieve bezetting daarvan.
Activiteiten ter beperking van horecaoverlast	<p>Door middel van voorlichting en vervolgcities uit het Keurmerk Veilig Uitgaan (KVVU) overlast die gerelateerd is aan het uitgaansleven beperken.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitvoeren van opgestelde maatregelen ▪ Structureel overleg met horeca en bewoners (minstens 1 per kwartaal)
Bewegwijzeren bedrijventerreinen	Het verbeteren van de bewegwijzering op en naar bedrijventerreinen. Realisatie plan van aanpak bewegwijzering bedrijventerrein Schaapsloop 1 en 2.
Voorlichting	<p>Proactieve informatievoorziening aan het bedrijfsleven ter ondersteuning van hun bedrijfsactiviteiten (waaronder het verbeteren van de website).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Structureel overleg met lokaal bedrijfsleven (minstens 1 x per kwartaal)
Brainport	Het benutten van de (economische) kansen die er zijn, doordat Valkenswaard deel uitmaakt van de Brainportregio. In 2012 worden 3 kansen voor het bedrijfsleven in beeld gebracht.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie	Doelstelling 2012	
Toename aantal bezoekers www.valkenswaard.nl				+10%
Bedrijfsbezoeken (met bestuurders)				40 bezoeken
Rangorde van de MKB vriendelijkste Brabantse gemeente (rangorde MKB Nederland)	MKB Benchmark 'MKB vriendelijkste gemeente'	2011	Plaats 59	Top 40 plaats
Aantal mensen dat zich onveilig voelt rond uitgaansgelegenheden	Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan	2009		Maximaal 9% in 2014
Kans op inbraak ondernemers Schaapsloop	Keurmerk Veilig Ondernemen	2010	33,3%	< 33,3%
Tevredenheid van Valkenswaardse ondernemers	MKB Benchmark 'MKB vriendelijkste gemeente'	2011	6,1	6,6
Tevredenheid over winkels in de gemeente	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,7	7,7

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Duurzaam ondernemen wordt uitgangspunt voor de gemeentelijke organisatie en er zullen acties worden ontwikkeld ter stimulering van het bedrijfsleven tot duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het 'cradle to cradle' wordt zoveel mogelijk gestimuleerd.	X	X	X	X
De leegstand van winkels in het centrum van Valkenswaard moet worden tegengegaan. Daarom zal ingezet worden op het centreren van winkels in het centrum en niet daarbuiten, op het kwalitatief aantrekkelijk maken van dat winkelgebied en de zorg voor voldoende parkeergelegenheid in de directe omgeving.	X	X	X	X
Zoveel als mogelijk zal de regelgeving voor het bedrijfsleven worden verminderd. Een goede uitvoering van de nieuwe Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zal hier ondermeer invulling aan geven. Ook een op de praktijk afgestemde digitale dienstverlening (onder andere vergunningaanvragen) maakt hier deel van uit.	X	X		
Er zal structureel overleg met het bedrijfsleven worden gevoerd. Niet alleen met de industriële sector, maar ook met de detailhandel, de toeristische sector, de horeca en de agrarische sector.	X	X	X	X
De economische en toeristische beleidsplannen zullen worden geactualiseerd en er zullen uitvoeringsprogramma's worden opgesteld; naast de burger zal het bedrijfsleven daarbij worden betrokken.	X			

Onderwijs

Missie

Jeugdigen, jongeren en volwassenen in staat stellen zich zo goed mogelijk voor te bereiden op, of te ondersteunen bij het zo zelfstandig mogelijk functioneren in de samenleving en waar nodig leren invulling te geven aan de eigen verantwoordelijkheid. Het behalen van een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt is hier van groot belang. Verder: zorgdragen voor adequate huisvesting voor de basisscholen.

Achtergrond en ontwikkelingen

In 2011 is de Lokale Educatieve Agenda (LEA) anders vorm gegeven. Op deze manier kan op integrale wijze zorg voor jeugd tussen 2 en 23 jaar worden vormgegeven (inclusief zorg, cultuur en sport).

Met ingang van het schooljaar 2011/2012 moeten leerlingen in het voortgezet onderwijs in hun schoolloopbaan minimaal 72 uur maatschappelijke stages doen. Scholen zijn hiervoor verantwoordelijk en krijgen hier middelen voor. Gemeenten hebben sinds 2008 de verantwoordelijkheid om de bemiddelingsfunctie voor de maatschappelijke stages te organiseren.

Leerlingenvervoer

Het leerlingenvervoer is een wettelijke taak waarvan de uitvoering neergelegd is bij de gemeente. We zien in de praktijk een autonome stijging van het aantal geïndiceerde leerlingen en daarmee van de kosten. In oktober 2011 heeft de raad een nieuwe verordening aangenomen die een strakke sturing op de uitvoering van de regeling mogelijk maakt.

Techniek

De arbeidsmarkt in de regio schreeuwt om vakkundig technisch personeel. Aandacht voor dit gegeven is belangrijk. De gemeente voer hierin een regierol. Het huidige vak Techniek in het voortgezet onderwijs biedt nog te weinig uitdaging voor de leerlingen om uiteindelijk te kiezen voor een technisch beroep. Invoering van een Techno MAVO (Vmbo) en een Technasium (HAVO/VWO) binnen het voortgezet onderwijs zou een oplossing kunnen bieden. Om gestalte te geven aan de Techno MAVO of Technasium worden bijvoorbeeld in de eerste klas, naast de algemeen vormende vakken, ook lessen gegeven in science. In deze lessen maken de leerlingen ken-

nis met toegepaste natuur- en scheikunde. Met projecten, gastlessen en excursies krijgen zij meer zicht op de wereld van de techniek.

Doordecentralisatie

De gemeente Valkenswaard heeft een doordecentralisatie-overeenkomst met OMO (Ons Middelbaar Onderwijs). OMO ontvangt van de gemeente een jaarlijkse vergoeding om te kunnen voorzien in de huisvesting en onderhoud van het Voortgezet Onderwijs.

Beleid

De gemeente gaat inhoudelijk niet over de inhoud van het onderwijs. Wel wordt het onderwijs via de nieuw vorm te geven Lokaal Educatieve Agenda (LEA) aangesloten bij de bredere gemeentelijke doelstellingen voor de jeugd van 2 – 23 jaar. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan kwalitatief goed onderwijs.

Brede School

In het algemeen wordt uitgegaan van brede school-netwerken. Dit houdt in dat niet perse gestreefd wordt naar fysieke brede scholen, maarwel dat er samenwerkingsverbanden op wijkniveau tot stand worden gebracht. Hierbij is gekozen voor een wijkprofiel, zodat per school of cluster van scholen bekeken kan worden wat voor die wijk de beste partners zijn. De behoefte van de burgers uit de wijk is daarmee van invloed op de vormgeving van de brede scholen. De behoefte zal in de ene wijk duidelijk anders liggen dan in een andere wijk.

Kaderstellende nota's

- Beleidsvisie 'Brede School'(2008)
- Lokaal onderwijsbeleid (2009)
- Lokale Educatieve Agenda 2009 – 2011
- Huisvestingsprogramma onderwijs 2011

Wat willen we bereiken:
Een bijdrage leveren aan kwantitatief voldoende en kwalitatief goed onderwijs.
Aandacht voor dreigende schooluitval en het voorkomen daarvan.
Verminderen van onderwijsachterstanden (bij kinderen).
Zorgen voor aansluiting tussen voorschoolse educatie en basisschool, alsmede tussen basisschool en voortgezet onderwijs (doorgaande leerlijn).

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Uitvoering geven aan integraal beleid vanuit de Lokale Educatieve Agenda	
Uitvoering geven aan de wettelijke taken inzake de leerplicht. Deelnemen aan het ZorgAdviesTeam waar dreigende schooluitval wordt besproken.	
Uitvoering geven aan het beleid op het terrein van vroeg- en voorschoolse educatie.	Het doel is om een 100%-bereik te hebben. Kinderen met een achterstand kunnen als zodanig gesignaleerd worden bij het consultatiebureau of de peuterspeelzaal.
Noodzakelijke aanpassingen aan de buitenkant van de basisscholen doorvoeren.	Dit gebeurt op aanvraag en wordt getoetst aan de verordening onderwijshuisvesting.
Vanuit regierol sturen op de oprichting van het Technasium.	

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
Aantal leerlingen dat in aanraking komt met leerplicht door verhoging inzet leerplichtambtenaar	Jaarverslag Leerplicht	128	2010	140
Gemiddelde citoscores	Jaarverslag Skozok	536	2009	536
Tevredenheid over basisscholen in de buurt	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,8	7,8
Tevredenheid over onderwijs	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,5	7,5

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Stimuleren dat in de basisscholen buiten de schooluren een verbreding van wijkgerichte activiteiten plaatsvindt in het kader van het "Brede School"-beleid.	X			
Leerlingen worden gevolgd in hun schoolcarrière en er wordt tijdig ingegrepen daar waar het dreigt mis te gaan; ook het begeleiden van leerlingen met leerachterstanden en sociaal-emotionele problematiek hoort hierbij. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking tussen scholen en partijen als de GGD en het Maatschappelijk Werk.	X			
Mogelijkheden voor combinaties van huisvesting en bestuur van basisscholen en peuterspeelzalen worden onderzocht en gefaciliteerd.		X		
Door sturing van leerling-stromen zal de noodzaak voor nieuwbouw van lokalen en voor noodlokalen geminimaliseerd worden.		X	X	

Werk & Inkomen

Missie

De gemeente is een betrouwbare en betrokken partner die burgers mogelijkheden biedt om hun bestaanszekerheid te vergroten en om naar vermogen te participeren in de samenleving.

Achtergrond en ontwikkelingen

De taken worden uitgevoerd door het samenwerkingsverband werk & inkomen (Swi)

Wet werk en bijstand (WWB)

Vanuit de Wet werk en bijstand is de opdracht:

- het ondersteunen van personen die algemene bijstand ontvangen, personen met een nabestaanden- of halfwezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet en niet-uitkeringsgerechtigden bij arbeidsinschakeling en, indien het college het aanbieden van een voorziening, gericht op arbeidsinschakeling noodzakelijk acht, voor het bepalen en aanbieden van deze voorziening;
- het verlenen van bijstand (inkomensvoorziening) aan personen in Nederlands die in zodanige omstandigheden verkeren of dreigen te geraken dat zij niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien.

Het college werkt bij de uitvoering van het eerste punt, samen met het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekering (UvV)

Wet Investing in Jongeren (WIJ)

De WIJ geeft jongeren van 18 tot 27 jaar recht op een leer/werkaanbod. Een afgeleide van het leer/werkaanbod is een inkomensvoorziening, indien niet in het levensonderhoud kan worden voorzien.

loaw/ loaz

Het bieden van inkomensondersteuning aan oudere werknemers en gewezen zelfstandigen(50+)

Bijstandsbesluit zelfstandigen (Bbz)

Het (tijdelijk) verlenen van bijstand aan zelfstandigen zodat zij het bedrijf zelfstandig kunnen starten, voortzetten dan wel beëindigen.

Wet inburgering

Uitvoering geven aan de taken die verbonden zijn aan de Wet inburgering. Betreft het aanbieden van

taaltrajecten en de handhaving op de inburgeringsplicht.

Minimabeleid

Het bieden van inkomensondersteuning;

- bijzondere bijstand,
- langdurigheidstoeslag,
- stimuleringssubsidie maatschappelijke participatie.

Wet sociale werkvoorziening (Wsw)

De Wsw biedt werk aan personen met een arbeidshandicap of een beperking. De uitvoering is gedelegeerd aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (GWRE - Ergon) De aan de gemeente opgelegde taakstelling moet worden behaald. Dit is voor de gemeente voor het jaar 2012 nog budgettair neutraal. Na 2012 zal dit niet meer het geval zijn en neemt het budget tot 2015 jaarlijks geleidelijk af.

Informatieverstrekking

Het goed, duidelijk en actief informatie verstrekken over mogelijkheden, rechten en plichten. Deze informatieverstrekking wordt ondersteund door een "advies- en informatiemap" die iedere gerechtigde ontvangt. Ook is gedetailleerde informatie te vinden op de website swi.rechtopbijstand.nl

De Wet Werken Naar Vermogen (WWNV)

De geplande ingangsdatum van de wet is 1 januari 2013. De WWNV wordt een brede voorziening met zoveel mogelijk gelijke rechten, plichten en arbeidsmarktkansen voor mensen met arbeidsvermogen. Als nieuw instrument wordt, om de arbeidsparticipatie te bevorderen, het instrument "loondispensatie" ter beschikking gesteld.

Naast het samenvoegen van de WWB, Wsw en de Wajong betekent de WWNV ook een bezuinigingsoperatie. Het participatiebudget (incl. Wsw) neemt in omvang behoorlijk af. Dit dwingt de gemeente tot het maken van keuzes. Hiertoe is in het najaar van 2011 de "Strategienota Werk en Inkomen" vastgesteld. In deze nota wordt de aanpak/strategie bepaald voor wat betreft participatie en re-integratie voor de jaren 2012-2015. Belangrijke elementen/ontwikkelingen in de strategie voor 2012 zijn:

- Regionale en ketensamenwerking (incl. Wsw) op de schaal van de arbeidsmarktregio Zuid-oost Brabant
- Ontwikkeling van interne en lokale samenwerking (A2) tussen de beleidsvelden werk en inkomen, wmo, jeugd, economische zaken en

onderwijs om te komen tot een integraal gemeentelijk beleid m.b.t. participatie.

- Ontwikkeling werkgeversbenadering

De gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant werken, door middel van het 'regionaal project WWNV', plannen uit ten behoeven van de invoering van de WWNV. Het samenwerkingsverband werk & inkomen is goed vertegenwoordigd in dit regionale project.

In dit project onderscheiden we de volgende (hoofd)onderwerpen:

- Technische aanpassingen WWB per 1 januari 2012, consequenties WIJ.
- Regionale samenwerking.
- Wsw.
- Personeel en organisatie.
- Dienstverlening en communicatie.
- Beleid (op weg naar) werk WWNV en Wajong.
- Financiële kaders.

Aanscherping van de WWB en de samenvoeging WIJ.

Deze wijziging in de wetgeving is met ingang van 1 januari 2012 voorzien en heeft tevens, als voorbode op de invoering van de WWNV, het doel om de arbeidsmarktparticipatie te bevorderen. De aanscherping van de WWB en de samenvoeging met de WIJ legt in 2012 een extra druk op de bedrijfsvoering van het samenwerkingsverband werk & inkomen daar o.a. het recht op bijstand en de

daarbij behorende verplichtingen opnieuw beoordeeld moet worden.

Wet gemeentelijke schuldhulp (Wgs)

De gemeente wordt verantwoordelijk voor schuldhulpverlening. De Tweede Kamer heeft een wetsvoorstel daartoe aangenomen. Deze wet schrijft maar heel beperkt voor hoe gemeenten de schuldhulpverlening moeten uitvoeren. De nieuwe wet dwingt gemeenten wel om er goed over na te denken en beleid vast te leggen in een (meerjaren) plan. De geplande ingangsdatum is 1 januari 2012.

Fraudeaanpak sociale zekerheid

Gepland is om per 1 juli 2012 de wetgeving m.b.t. handhaving steviger weg te zetten. Net zoals hiervoor aangegeven legt deze wijziging een extra druk op het beleid en de uitvoering.

Beleid

Iedere bovengenoemde Wet of regeling kent beleidsregels dan wel verordeningen. In totaal kennen we een aantal verordeningen en beleidsnota's. Ter uitvoering van de taken zijn richtlijnen vastgelegd in een digitaal handboek.

Kaderstellende nota's

- Handhavingsplan 2010-2014
- Kadernota "Een andere manier van werken"
- Nota "Tegengaan niet gebruik van inkomensvoorzieningen"
- Strategienota werk & inkomen "Onderweg naar een nieuwe Sociale Zekerheid"

Wat willen we bereiken:

Alle burgers participeren vanuit hun eigen verantwoordelijkheid naar vermogen in de samenleving.

Uitkeringsgerechtigden worden primair naar de arbeidsmarkt begeleid en pas als dat niet reëel haalbaar is naar maatschappelijk nuttige activiteiten.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
<p>Niemand wordt afgeschreven. Voor iedereen een passend participatieaanbod.</p> <p>De meeste aandacht en het grootste deel van het budget wordt besteed aan personen die in potentie kunnen participeren in arbeid.</p>	<p>Het bestand bestaat voor 40% uit personen met potentie in arbeidsparticipatie waarop de aandacht en middelen worden ingezet.</p> <p>De overige 60% bestaat uit personen die langdurig aangewezen blijven op een inkomensvoorziening. Deze groep wordt ondersteund met een passend participatieaanbod. Om dit te realiseren is een integrale gemeente brede visie en aanpak noodzakelijk.</p> <p>Vanaf 1-1-2012 hebben we een sluitend en klantgericht werkproces met het UWV vastgesteld ter vervanging van de satellietvestiging.</p>
<p>Naast de ondersteuning bij participatie is het rechtmatig verstrekken van bijstand, inkomensvoorzieningen en inkomensondersteuning minima een primaire taak.</p>	<p>Een ieder, kan op een snelle, kwalitatief goede en betrouwbare dienstverlening rekenen. Hierin wordt proactief gehandeld waarbij het terugdringen van het niet gebruik een doel is.</p> <p>In de rechtmatigheid zit handhaving besloten.</p>
<p>We zorgen voor adequate voorbereiding van de invoering van de Wet Werken naar Vermogen. Dat doen we in regionale samenwerking met de gemeenten in de arbeidsmarktregio als zowel de ketenpartners (UWV en Wsw) wordt actief en stevig deelgenomen zowel bestuurlijk als ambtelijk.</p> <p>We zijn initiator zijn om de beleidsvelden zoals eerder bij de ontwikkelingen genoemd, te verbinden en integraal gemeentelijk beleid te voeren.</p>	<p>Doel is om door samenwerking de krachten te bundelen om op die wijze efficiency te behalen en te besparen op uitvoeringskosten. Meer met minder.</p> <p>Pro actieve en leidende rol van het samenwerkingsverband in de totstandkoming van integraal gemeentelijk beleid. (ook in A2 verband) Dit moet leiden tot efficiency in kosten maar ook in kwaliteit van dienstverlening.</p>
<p>Het aanbieden van inburgeringstrajecten die leiden tot het inburgeringsexamen en het opleggen en handhaven van de inburgeringsplicht.</p>	<p>Betreft wettelijke taken op basis van de Wet inburgering.</p>
<p>We voeren de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhelpverlening uit. Er wordt er een (nieuwe) structuur gebouwd die zorg draagt voor een effectieve en integrale dienstverlening.</p>	<p>Doel om alle burgers te ondersteunen in het vinden van een maximaal haalbare financiële zelfredzaamheid. Dit wordt bereikt door integrale schuldhelpverlening, preventie, vroeg- signalering en nazorg. De gemeente heeft een sterke regierol.</p>
<p>We geven vorm aan de regierol die gemeente bij de totstandkoming van beleid en uitvoering Wsw heeft.</p>	<p>We participeren in de gemeenschappelijke regeling Ergon.</p>

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
		2011		
Aantal huishoudens WWB/WIJ	SWI	2011	467	435
Aantal Bbz aanvragen en oriëntatie	SWI	2011	31	65
De uitstroom naar werk draagt minimaal 50% van de totale uitstroom	SWI	2011	41	50
Aantal Inburgering aanbod en handhaving	SWI	2011	53	80
Taakstelling Wsw	Ergon	2011	144.6	Bekend in oktober 2011
Bruto participatiegraad (beroepsbevolking in procenten van de potentiële beroepsbevolking)	www.waarstaatjegemeente.nl	2011	67,7	67,7
Werkloosheidspercentage	Statistisch zakboek 2010 Provincie Noord-Brabant	2011	7,1	7,1

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Ingezet wordt op de bestrijding van met name de jeugdwerkloosheid. Bevorderd zal worden dat er een goede interactie zal plaatsvinden tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente, dusdanig dat voor de toekomst goede en voldoende vakbekwame arbeidskrachten kunnen worden behouden. Het creëren van stageplaatsen bij het bedrijfsleven en gemeentelijke organisaties zal eveneens worden gestimuleerd.	X	X	X	X
Werkgelegenheid scheppen door een goede, veel betere samenwerking met de andere stedelijke gemeenten. Daarnaast ook inkomensondersteuning voor hen die tijdelijk uit de boot vallen, bij voorkeur gekoppeld aan scholingsmogelijkheden om de kansen op werk te vergroten.	X	X	X	X

Nieuwe inzichten en bezuinigen

Omschrijving (- is last / + is baat)	2012	2013	2014	2015
Bedrijvigheid				
Privatisering weekmarkt	27.000	27.000	27.000	27.000
Bedrijventerrein Schaapsloop: revitalisering inclusief verkeersmaatregelen	85.000			
Coalitieprogramma (zie bijlage 10)	25.000-			
Onderwijs				
Beëindigen bovenwettelijke taak leerlingenvervoer	10.000	10.000	10.000	10.000
Hogere kosten leerlingenvervoer	40.000-	40.000-	40.000-	40.000-
Lokaal educatieve agenda	35.000	35.000	35.000	35.000
Budget kinderopvang, verlaging WKO: uitvoeringskosten	20.000	20.000	20.000	20.000
Brand compartimenten Schepelweijen, de Pionier		11.330-	11.103-	10.876-
Coalitieprogramma (zie bijlage 10)	30.000-	30.000-		
Werk & inkomen				
WWB inkomensdeel	291.000-	291.000-	291.000-	291.000-
Coalitieprogramma (zie bijlage 10)	20.000-	20.000-	20.000-	20.000-
Bestuursakkoord:				
participatiebudget, verlaging inkomsten	450.000-	660.000-	1.100.000-	1.150.000-
participatiebudget, verlaging uitgaven	450.000	660.000	1.100.000	1.150.000
sociale werkvoorziening	354.528-	445.133-	594.782-	692.504-
Administratieve aanpassingen / kapitaallasten	549.302	491.420	494.723	524.943
Totaal	34.226-	254.043-	370.162-	437.437-

Wat mag het kosten

Lasten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Bedrijvigheid	636.521	807.850	771.708	836.188	834.588	832.988
Onderwijs	3.996.583	4.052.002	3.960.983	4.082.552	4.017.616	3.937.247
Werk & Inkomen	14.747.636	15.638.516	14.605.886	14.399.184	13.914.687	13.807.908
Totaal lasten	19.380.740	20.498.368	19.338.577	19.317.924	18.766.891	18.578.143

Baten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Bedrijvigheid	103.181	105.500	105.500	105.500	105.500	105.500
Onderwijs	92.717	198.802	48.500	48.500	48.500	48.500
Werk & Inkomen	12.161.895	12.011.145	10.925.220	10.577.709	9.934.336	9.750.914
Totaal baten	12.357.794	12.315.447	11.079.220	10.731.709	10.088.336	9.904.914

Saldo voor bestemming	7.022.947	8.182.921	8.259.357	8.586.215	8.678.555	8.673.229
------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Resumé saldo voor bestemming

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	19.380.740	20.498.368	19.338.577	19.317.924	18.766.891	18.578.143
Baten	12.357.794	12.315.447	11.079.220	10.731.709	10.088.336	9.904.914
Saldo	7.022.947	8.182.921	8.259.357	8.586.215	8.678.555	8.673.229

Mutaties reserves

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	0	0	1.212.068	1.209.732	1.202.043	1.195.544
Baten	0	0	1.254.278	1.358.983	1.327.515	1.248.415
Saldo	0	0	42.210-	149.251-	125.472-	52.871-

Saldo na bestemming	7.022.947	8.182.921	8.217.147	8.436.964	8.553.083	8.620.358
----------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

3. Vrije tijd

Product	Portefeuillehouder	Team
Cultuur	Dhr. M.T.G.M. Wijnen	Zorg, Welzijn, Onderwijs
Sport	Dhr. M.J.A. Bax	Sport
Recreatie	Dhr. M.T.G.M. Wijnen	Ruimtelijke ordening en economie

Een omgeving waarin een burger zich kan ontspannen is van vitaal belang voor onze gemeente. Wij zetten ons daarom in voor het behouden van een omgeving waarin cultuur, recreatie en sport mogelijk zijn voor alle burgers. Sporten of muziek maken is niet alleen goed voor de algemene ontwikkeling, het draagt ook bij aan versterking van de sociale cohesie van onze gemeente. Sport, cultuur en recreatie zijn belangrijk, maar zijn ook kostbaar. Wij vragen aan onze volwassen burgers om ons te ondersteunen bij het in stand houden van deze waardevolle faciliteiten.

Wij vinden cultuur belangrijk voor onze gemeente. Cultuur verrijkt onze samenleving. Door in aanraking te komen met kunst en cultuur komen nieuwe talenten tot bloei. Dit betekent dat kunst niet alleen 'buiten' de samenleving, in het museum of op een podium of binnen de vier muren van een culturele organisatie, aandacht en een plek verdient, maar ook en juist er middenin.

Het beschermen van een gebouw, terrein of een (natuur)gebied is voor het behouden en versterken van de cultuurhistorische waarde het instrument. Door een belangrijk gebouw of gebied (Malpie) te beschermen zorgen we ervoor dat burgers op dit moment en in de toekomst kunnen genieten van onze gemeentelijke schatten.

Sport en bewegen draagt bij aan de gezondheid van onze burgers. Het biedt ontspanning en zorgt voor vele ontmoetingen bij sporters, vrijwilligers en toeschouwers. Dat is belangrijk voor de leefbaarheid in de gemeente Valkenswaard. Sport moet daarom voor iedereen toegankelijk zijn. Wij bieden inwoners voldoende ruimte om op eigen gelegenheid te gaan sporten. Het is onze taak om hiervoor voldoende mogelijkheden te bieden.

Cultuur

Missie

Cultuur, kunst en cultureel erfgoed vertegenwoordigen intrinsieke waarden en hebben een belangrijk maatschappelijk effect. Daarom is het van belang voorzieningen als sociaal-culturele centra, een bibliotheek, een centrum voor muziek en dans en voorzieningen voor kunstbeoefening te realiseren en in stand te houden. Het is de bedoeling cultuur en kunst - en cultuureducatie zo laagdrempelig als mogelijk aan te bieden.

Achtergrond en ontwikkelingen

De economische recessie heeft inmiddels de culturele sector ook niet ongemoeid gelaten. Zo staan sponsorinkomsten onder druk en zullen de culturele instellingen alle beschikbare creativiteit en inventiviteit moeten aanwenden om externe partijen ook voor de komende jaren aan zich te binden.

De effecten van de crisis zijn voor de sector nog steeds niet in de volle omvang te overzien, laat staan per afzonderlijke instelling. Vanwege de geschetste onzekerheden hebben wij daarom de streefwaarde, bijvoorbeeld de bezoekersaantallen, vooralsnog gehandhaafd.

Vanuit de raad is opdracht verleend om voor 2012 een 10%-bezuiniging te realiseren op de subsidieverlening aan professionele culturele instellingen m.u.v. de huisvestingskosten.

Beleid

In 1998 heeft de raad de kaders voor het cultuurbeleid vastgesteld, zoals beschreven in de nota

Kunst- en Cultuurbeleid. Zij dragen bij aan de kwaliteit van de gemeente en versterken de identiteit en aantrekkelijkheid van Valkenswaard. Kunst, cultuur en creativiteit zijn bronnen voor een vitale samenleving waarin respect, persoonlijke ontwikkeling, inspiratie, ontspanning en uitdaging onmisbare elementen zijn. Kunst en cultuur kunnen bovendien, ook in een tijd van recessie, een bijzondere bijdrage leveren aan het economisch klimaat, leefbaarheid en aan de stedenbouwkundige kwaliteit van een gemeenschap. En uiteraard hebben kunst en cultuur een waarde in zichzelf. Voorwaarde is wel dat kunst en cultuur beleefbaar zijn, dat iedereen kennis kan maken met die kunst en cultuur. In de interactie met mensen ontwikkelen kunst en cultuur hun onmiskenbare waarde. Wij willen nog steeds dat kunst en cultuur midden in de Valkenswaardse samenleving staan, met een breed en toegankelijk aanbod.

Echter, het beleidskader is toe aan vernieuwing en modernisering. Begin 2012 zal de nieuwe nota cultuurbeleid worden geëffectueerd. Voorafgaand heeft de raad naar aanleiding van een startnotitie input gegeven voor de gewenste ontwikkeling op dit terrein.

Om een goede invulling te kunnen geven aan de nieuw vast te stellen doelstellingen op het terrein van de kunst, wordt onderzocht of het (hernieuwd) instellen van een cultuurcommissie (ter advisering aan het college) een toegevoegde waarde zal hebben.

Kaderstellende nota's

- Kunst- en cultuurbeleid (1998)
- Nota beeldende kunst en vormgeving (2004)
- Subsidieverordening

Wat willen we bereiken:

Cultuur en kunst- en cultuureducatie zo laagdrempelig als mogelijk aan te bieden.

Een klimaat waarin cultuurbeoefening in zijn volle breedte tot zijn recht kan komen.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Cultuurbeoefening faciliteren en stimuleren.	Dit gebeurt o.a. via het verstrekken van subsidies.
Cultuurnota actualiseren en vaststellen.	In 2011 is de voorbereiding gestart. De eerste verkenning heeft plaatsgevonden en is in de vorm van een startnotitie aan de raad voorgelegd.
Versterking relatie CMD met het regulier onderwijs.	Pilot "Muziek op Schoot" bij Peuterspeelzalen wordt voortgezet en uitgebreid. In het primair onderwijs wordt algemene muzikale basisvorming op locatie aangeboden. Voor basis- en voortgezet onderwijs worden nieuwe workshops en projecten ontwikkeld.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
Bibliotheek leden	Jaarverslag	6.402	2010	6.400
Bibliotheek uitleningen	Jaarverslag	235.684	2010	235.000
CMD Aantal leerlingen	jaarverslag	856	2010	835
Tevredenheid over cultuur	www.waarstaatjegemeente.nl	7,4	2010	7,4

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt gestreefd naar het behoud van cultuurhistorische waarden (Belvédère gedachten).	X	X	X	X
De gemeente zal in 2010 met de besturen van de Hofnar, De Belleman en het Dorpshuis (en de eventuele overige gebruikers) t.a.v. beheer en exploitatie van de gebouwen, afspraken maken over efficiencyverbeteringen.	X			
Subsidiëring van de amateurkunst, musea en (wijk)evenementen blijft prioriteit krijgen; bedrijfsleven hierbij betrekken.	X			
Ondermeer via de monumentenverordening zorgen dat gebouwen en dorpsgezichten beter worden beschermd tegen sloop en verwaarlozing.				

Sport

Missie

Valkenswaard hecht veel belang aan een zo optimaal mogelijk sport- en beweegklimaat voor haar inwoners. Zowel voor de jeugd als voor ouderen en mensen met een beperking.

Sporten en bewegen heeft waarde binnen de brede maatschappelijke context van gezondheid, onderwijs, welzijn en sport. Sport is een belangrijk beleidsinstrument voor zowel de landelijke- als de lokale overheid voor gezondheidsbevordering, maatschappelijke participatie en integratie.

De missie van de gemeente Valkenswaard is in de beleidsvisie Sport en Bewegen als volgt verwoord: "Valkenswaard is een gemeente waar het beoefenen en beleven van sport voor jong en oud een belangrijke kwaliteit is in het leven, waar haar inwoners via sport meedoen aan de samenleving en zich via sport kunnen ontplooiën en ontwikkelen. Dit betekent dat sportprestaties, sportbeleving en een actieve gezonde leefstijl naast elkaar kunnen en mogen bestaan."

Achtergrond en ontwikkelingen

Sport vormt, sport bindt en sport is gezond. Dit levert een toegevoegde waarde aan het realiseren van ambities en doelstellingen zoals aangegeven in de Toekomstvisie, de Structuurvisie en de Welzijnsvisie van de gemeente Valkenswaard. Daarvoor is een sterke en vitale sportsector nodig. Sport en bewegen zijn bepalend voor het gezicht en het karakter van Valkenswaard. Het voorzieningenniveau, de sportaanbieders, de omgeving waarin gesport wordt, het zelforganiserend vermogen en de sportieve prestaties zijn van invloed op het imago van Valkenswaard.

Sport is leuk om te doen, leuk om naar te kijken, maar geeft ook een zinvolle tijdsbesteding aan de vele vrijwilligers in de sport. De gemeente wil zich ook inzetten om de vele sportverenigingen en –organisaties zoveel mogelijk te behouden en daar waar nodig te ondersteunen. Met sterke en vitale sportverenigingen als resultaat.

Lokale sport(accommodatie)ontwikkelingen in relatie tot bezuinigingen

Naast het vraagstuk over het zwembad liggen er verder ook nog meerdere vraagstukken over onze binnensportaccommodaties. Een aantal accommodaties is al meer dan 30 tot 40 jaar oud en dus dringend aan vervanging of renovatie toe. Naast het zwembad, de Amundsen sporthal en de Rol-hockeyhal is een flink aantal gymnastieklokalen in alle opzichten verouderd. Sommige zijn bouwkundig afgeschreven en voldoen qua functionaliteit en sporttechnische faciliteiten niet meer aan de eisen. Momenteel is de nota 'Maatschappelijk vastgoed' in voorbereiding. Niet alleen worden alle gemeentelijke accommodaties in kaart gebracht, waaronder alle sportaccommodaties. Maar ook wordt inzichtelijk welke maatregelen noodzakelijk zijn.

Beleid

Het bestaande dateert uit 2003. In samenwerking met de Sportraad Valkenswaard werken wij aan een nieuw (c.q. vernieuwd) gemeentelijk sportbeleid. Ook de sportaccommodaties komen aan de orde. Daarmee zal worden aangehaakt aan het nog te ontwikkelen accommodatiebeleid. Behalve het sportbeleid staan ook accommodatiebeleid en de subsidie- en tarievenstructuur op het programma. Wij streven ernaar om in december 2011 het vernieuwde sportbeleid in concept gereed te hebben. De uitgangspunten voor tarieven en subsidies in samenhang met accommodatiebeleid zullen in 2012 gestalte gaan krijgen. Het is duidelijk dat wij streven naar optimale deelname aan de georganiseerde en ongeorganiseerde sport, instandhouding en waar nodig verbetering van kwaliteit van de sportvoorzieningen en transparantie in de tarieven enerzijds en de subsidies anderzijds.

Kaderstellende nota's

- Beleidsvisie Sport en Bewegen
- Nota Maatschappelijk Vastgoed w.o. ook sportaccommodaties
- Nota Lokaal Gezondheidsbeleid
- Nota Integraal gehandicaptenbeleid Valkenswaard
- Nota Integraal Jeugdbeleid
- Welzijnsvisie Valkenswaard
- Nota Seniorenbeleid gemeente Valkenswaard

Wat willen we bereiken:
Iedere inwoner heeft naar eigen vermogen de mogelijkheid om het gehele jaar sport te beoefenen.
De sociale cohesie en de maatschappelijke betrokkenheid binnen de wijk en de buurten versterken
Sportbeoefening stimuleren en motiveren voor de doelgroepen: jeugd, volwassenen, ouderen en mensen met een verstandelijke en lichamelijke beperking
De gemeente Valkenswaard wil sport duidelijk op de 'lokale' kaart zetten waardoor de motivatie voor een gezonde en actieve levensstijl wordt bevorderd (o.a. terugdringen van obesitas)

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Sportbeoefening afstemmen op de doelgroepen en de maatschappelijke ontwikkeling	Vaststellen en uitvoering geven aan de visie sport en bewegen
Verhoging en verbreding van de inzet van sportaccommodaties.	Opstellen en uitvoeren van de nota "Maatschappelijk vastgoed"
Optimaliseren van de bezettingsgraad van accommodaties voor binnen- en buitensport	Onderzoek nieuwbouw en exploitatie van de Denenberg en beheer en exploitatie van zwembad de Wedert
Kwalitatief en kwantitatief in stand houden van de voorzieningen	Zelfwerkzaamheid bevorderen voor verenigingen in kader van beheer en onderhoud van sportaccommodaties
Stimuleren en motiveren breedtesport beoefening in samenwerking met onderwijs-, welzijninstanties en sport, wijk- en buurtverenigingen	Inzetten van combinatiefunctionarissen Opzetten van sportprojecten en beweegactiviteiten met bijzondere aandacht voor de doelgroep jeugd, ouderen en mensen met een verstandelijke- en lichamelijke beperking Realiseren van laagdrempelige sportactiviteiten in buurt en wijk bijvoorbeeld buurtsport- en speldagen in openbaar groen Organiseren van jeugdsportevenementen
Verhoging deskundigheidsbevordering vrijwilligers	Actief toewijzen subsidie voor scholing vrijwilligers Verenigingsondersteuning bieden voor het werven van vrijwilligers Organiseren van themabijeenkomsten in samenwerking met de Sportraad Jeugdsportfonds Organiseren van themabijeenkomsten voor jongeren in kader van preventief gezondheidsbeleid (alcohol- en drugspreventie)
Aanbieden van laagdrempelige sport- en spel mogelijkheden in wijk, buurt en straat.	
Door middel van samenwerking met onderwijs, welzijn-, maatschappelijke- en zorginstellingen sportbeoefening stimuleren.	

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
Burgers die de bewegingsnorm halen	GGD Gezondheidsmonitor	68%	2007 ¹	75%
Jongeren (13-21 jaar) die de bewegingsnorm halen	GGD Gezondheidsmonitor	56%	2007	70%
Aantal bezoekers binnenbad	Jaarverslag 2010	127.148	2010	130.000
Aantal bezoekers buitenbad	Jaarverslag 2010	22.316	2010	25.000
Aantal bezoekers sporthallen	Jaarverslag 2010	48.749	2010	50.000
Tevredenheid over sportvoorzieningen	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,9	7,9
Tevredenheid over verenigingen en clubs	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,8	7,8

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Ondersteuning wordt geboden bij het zoeken naar oplossingen voor tekorten aan voldoende kader voor de aansturing van de verenigingen en organisaties.	X			
Eerst een oplossing realiseren voor de accommodatieproblemen van de binnensport en dan pas investeren in de verdere uitwerking van de ruimtelijke visie op sportpark Den Dries.		X		
Uitgangspunt is dat het zwembad zal blijven; de mogelijkheden voor beheer en exploitatie van zwembad en andere (sport)accommodaties zullen onderzocht worden, waarbij verbetering van efficiency, kwaliteit en toegankelijkheid belangrijke criteria zijn.	X	X	X	X
Verenigingen krijgen, indien gewenst en noodzakelijk, actieve ondersteuning bij het scholen van het bestaande kader en bij het vinden van nieuw kader (o.a. actieve rol van de Vrijwilligerscentrale, de Sportadviesraad, etc.).	X	X	X	X
Stimuleren van sportbeoefening door jong en oud, met bijzondere aandacht voor de jeugd en mensen met lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen.	X	X	X	X
Accommodaties worden zoveel mogelijk (multifunctioneel) gebruikt. Diverse locaties zijn geschikt voor grootschalige activiteiten. Deze activiteiten worden gestimuleerd vanuit de gemeente.	X	X	X	X
Indien mogelijk overgaan tot uitbreiding van sportpark Den Dries in noordoostelijke richting (bij de golfbanen/hockeyvelden).			X	X

¹ Cijfers komen uit deze GGD Gezondheidsmonitor. Deze verschijnt eens in de 4 jaar.

Recreatie

Missie

Wij zoeken naar kansen om de economische potentie van Valkenswaard op het gebied van evenementen, toerisme en recreatie te benutten.

Achtergrond en ontwikkelingen

De omgeving is sterk in beweging. De ontwikkelingen rondom Brainport bieden kansen om Valkenswaard nog steviger neer te zetten als een gemeente waarin het prima wonen, werken en recreëren is. Immers, door het faciliteren van evenementen en het bieden van ruimte aan recreatieve voorzieningen is Valkenswaard een prettige gemeente voor zowel inwoners als bezoekers.

Voordat we spreken over het beleid op het gebied van toerisme en recreatie is het van belang om de context te begrijpen waarin toerisme en recreatie zich op dit moment begeeft. De volgende maatschappelijke ontwikkelingen spelen hierin een rol. Toerisme en recreatie is voor Valkenswaard een kansrijke economische sector, met een substantiële werkgelegenheidsfunctie.

Het agrarische bedrijfsleven heeft in toenemende mate behoefte aan neveninkomsten en verbreedt daarmee regelmatig haar bedrijfsactiviteiten naar de toeristisch-recreatieve sector. Dit betekent dat het belang van het buitengebied voor toerisme en recreatie verder toeneemt.

Beleid

In het Toeristisch recreatief beleid (2007-2010) en in het Evenementenbeleid (2006) is verwoord op

welke wijze de komende jaren in samenwerking met de VVV en de Lokaal Toeristische Adviesraad (LTA) uitvoering wordt gegeven aan de missie. De uitvoering bestaat uit de volgende thema's:

- Het faciliteren en daar waar mogelijk ondersteunen van toeristisch-recreatief ondernemerschap en evenementenorganisatoren. Voor evenementen is het bewaken van de balans tussen leefbaarheid en levendigheid een belangrijk aandachtspunt.
- Versterken van identiteit en imago, en het benutten van de economische (met name toeristisch-recreatieve) potenties door middel van een gerichte marketingstrategie, gebaseerd op het concept van Veelzijdig Valkenswaard.
- Bijdrage blijven leveren aan regionale samenwerking en bestaande en nieuwe samenwerkingsstructuren te faciliteren. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de mogelijkheden die grensoverschrijdende samenwerking biedt.
- Streven naar een (niet vrijblijvende) financieringsstructuur waarmee het bedrijfsleven extra inkomsten genereert.
- Het maken van prestatieafspraken met de lokale VVV over de ontwikkeling van diensten en producten.
- Het traject om te komen tot een nieuw evenementenbeleid is inmiddels in gang gezet en zal verlopen conform de beleidsklok.

Kaderstellende nota's

- Evenementenbeleid (2006)
- Toeristisch – recreatief beleid 2007 – 2010

Wat willen we bereiken:

Valkenswaard kent een aantrekkelijk aanbod van evenementen en toeristisch-recreatieve voorzieningen en tracht de kansen voor een verdere ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve sector te benutten.

De gemeente Valkenswaard heeft culturele en toeristische aantrekkingskracht.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Veelzijdig Valkenswaard	Het in samenwerking met de sector verder realiseren en onderhouden van concrete deelprojecten in toeristisch-recreatieve huisstijl Veelzijdig Valkenswaard. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Openen toeristisch-recreatief seizoen in stijl Veelzijdig Valkenswaard ▪ Doorontwikkeling website met technische applicaties zoals apps ▪ Ontwikkeling 2 nieuwe gadgets
Groote Heide	Grensoverschrijdende samenwerking gekoppeld aan het initiatief Transnationaal Landschap De Groote Heide. Hiervoor worden, in samenwerking met transnationale partners, 3 deelprojecten Groote Heide ontwikkeld.
Het bieden van mogelijkheden voor een gevarieerd evenementenprogramma dat onder de inwoners en de buitenwereld bekend staat als veilig, gezellig, cultuurverruimend en goed georganiseerd en waarbij een goede balans bestaat tussen levendigheid en leefbaarheid.	
Nieuw evenementenbeleid opstellen	
VVV	Ondersteuning van de lokale VVV Valkenswaard. Vastleggen prestatieafspraken tussen gemeente en VVV

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
Aantal toeristische overnachtingen in de gemeente	O.b.v. toeristenbelastinggegevens	2010	73.000	73.000

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Teneinde het positieve imago van Valkenswaard als toeristisch en recreatief trekpleister te versterken, zal het realiseren van nieuwe hotels en andere recreatieve voorzieningen worden bevorderd.	X	X	X	X

Nieuwe inzichten en bezuinigingen

Omschrijving (- is last / + is baat)	2012	2013	2014	2015
Cultuur				
CMD Tarieven	10.000			
CMD: cursusaanbod alleen voor jongeren		100.000	100.000	100.000
Bibliotheek		16.000	16.000	16.000
Draaikolk		10.000	10.000	10.000
De Hofnar		58.500	58.500	58.500
Cursusaanbod volwassenen Draaikolk			168.000	168.000
Sport				
Algemeen Budget	1.000	2.000	3.000	3.00
Den Dries, nieuwbouw kleedkamer AVV		7.800-	7.680-	7.560-
Atletiekaccommodatie, vervanging toplaag veld 1	2.230	2.230	2.230	2.30
Keuren van sportvelden	6.000	6.000	6.000	6.000
Sluiten van de rollerhal de Dennenberg. (excl. opbrengsten grondverkoop)		50.500	50.500	50.500
Optimale bezetting sportaccommodaties	25.000	50.000	75.000	100.000
Factureren maaien terreinen hondensport en modelvliegveld	8.550	8.550	8.550	8.550
Kostendekkend maken aanlegsteigers	7.400	7.400	7.400	7.400
Perspectievenprogramma: vervanging toplaag voetbalvelden 5 en 6	3.900	3.800	3.700	3.600
Toplaag tennisbanen Den Dries 7 banen	25.712			
Coalitieprogramma (zie bijlage 10)			50.000-	50.000-
Recreatie				
Bouwplaatsen bloemencorso	10000	10000	10000	10000
Herinvoering evenementen leges	25000	25000	25000	25000
Administratieve aanpassingen / kapitaallasten	558.421-	575.264-	515.528-	357.380-
Totaal	433.629-	233.084-	29.328-	153.840-

Wat mag het kosten

Lasten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Cultuur	4.516.802	4.629.762	4.717.657	4.546.717	4.377.138	4.246.292
Sport	3.167.238	3.326.816	3.756.925	3.721.436	3.720.116	3.701.119
Recreatie	594.326	631.864	609.206	614.442	614.378	614.313
Totaal lasten	8.278.366	8.588.442	9.083.788	8.882.595	8.711.632	8.561.724

Baten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Cultuur	956.374	994.421	984.821	974.821	974.821	974.821
Sport	962.046	952.670	993.620	1.018.620	1.043.620	1.068.620
Recreatie	191.522	237.000	210.000	210.000	210.000	210.000
Totaal baten	2.109.943	2.184.091	2.188.441	2.203.441	2.228.441	2.253.441

Saldo voor bestemming	6.168.423	6.404.351	6.895.347	6.679.154	6.483.191	6.308.283
------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Resumé saldo voor bestemming

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	8.278.366	8.578.842	9.083.788	8.882.595	8.711.632	8.561.724
Baten	2.109.943	2.174.491	2.188.441	2.203.441	2.228.441	2.253.441
Saldo	6.168.423	6.404.351	6.895.347	6.679.154	6.483.191	6.308.283

Mutaties reserves

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	0	0	106.465	106.465	106.465	106.465
Baten	0	0	163.832	148.184	155.977	164.237
Saldo	0	0	57.367-	41.719-	49.512-	57.772-

Saldo na bestemming	6.168.423	6.404.351	6.837.980	6.637.435	6.433.679	6.250.511
----------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

4. Welzijn

Product	Portefeuillehouder	Team
Maatschappelijke ondersteuning	Dhr. M.T.G.M. Wijnen	Zorg, Welzijn, Onderwijs
Zorg	Dhr. M.T.G.M. Wijnen	Zorg, Welzijn, Onderwijs

Een leefbare samenleving wordt versterkt door betrokken burgers die zich thuis voelen in hun gemeente, dorpskern en wijk en naar eigen vermogen kunnen participeren of waar nodig elkaar daarin kunnen ondersteunen. Burgers kunnen indien, ze dat willen, zolang mogelijk zelfstandig functioneren en wonen in de eigen leefomgeving. Ze nemen verantwoordelijkheid voor de eigen zorg- en ondersteuningsbehoefte en die van anderen. Vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning kunnen rekenen op waardering van de gemeente Valkenswaard. De lokale infrastructuur van vrijwilligersorganisaties met hun brede scala aan activiteiten is immers belangrijk voor de leefbaarheid in de wijken en buurten. Zorg zal, met de toenemende vergrijzing, en vanuit het uitgangspunt dat inwoners zolang mogelijk in de eigen omgeving kunnen wonen, bij voorkeur dicht bij huis worden aangeboden.

Zelfwerkzaamheid van burgers is een belangrijk uitgangspunt. Actief bijdragen aan de sociale samenhang van de eigen omgeving, voor wie dat kan, een normaal gegeven. Een goede gezondheid, zowel lichamelijk als geestelijk is dan natuurlijk een belangrijk basis. Daarin investeert de gemeente, maar nadrukkelijk vanuit een eigen verantwoordelijkheid van de burgers. We willen dat inwoners van Valkenswaard een gezonde leefstijl hebben. Deelname aan sport en cultuur en sociale activiteiten zijn daarbij een belangrijk middel.

Sociale netwerken in de eigen omgeving zorgen voor een stevig sociaal fundament. Met elkaar zorgen we ervoor dat maatschappelijke uitval en sociaal isolement van onze medeburgers wordt voorkomen. Vooral kwetsbare groepen (ouderen, mensen met een beperking, jeugd) krijgen daarbij extra aandacht. Voor de jeugd vinden we het van belang om in te zetten op individuele ontplooiing en het voorkomen van achterstanden daarbij, maar ook op de verantwoordelijkheid en de zorg voor elkaar.

Bij het bevorderen van het welzijn van en de zorg voor de burgers wil de gemeente niet uitgaan van de afhankelijkheid van de gemeente. Het is evengoed een verantwoordelijkheid van burgers zelf en van het maatschappelijk veld. Voor de uitvoering van beleid heeft de gemeente de maatschappelijke partners nodig. Meer dan voorheen zal de gemeente daarbij sturen op basis van haar regierol met duidelijke afspraken over te realiseren beleidsdoelen. Maatschappelijke organisaties zorgen voor een passend aanbod met vooraf afgesproken resultaten. Signalen van burgers en maatschappelijke organisaties van groot belang bij het formuleren van het gemeentelijk beleid. Deze lijn past bij de doorontwikkeling van de Wmo en de decentralisatie van de Jeugdzorg. Vanaf het komende jaar zal dat een forse inspanning voor de gemeente betekenen. De gemeente zal de regie op zich nemen voor de uitvoering van taken van de AWBZ en de Jeugdzorg.

Maatschappelijke ondersteuning

Missie

De gemeente Valkenswaard wil dat iedere inwoner zo goed mogelijke kansen krijgt op het ontwikkelen en/of bevorderen van een zo volwaardig mogelijke participatie in de samenleving. Respect voor de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van mensen vormen hierbij het uitgangspunt. Omzien naar elkaar en zorgzaamheid zijn daarbij van groot belang. De levendige sociale netwerken zorgen voor een stevig sociaal fundament, waaraan iedereen kan meedoen. Inwoners zijn niet alleen actief betrokken bij de eigen leefomgeving, maar ook bij de bredere samenleving; ook hier doet iedereen mee!

Achtergrond en ontwikkelingen

Wmo

Vanuit de landelijke overheid zijn en worden op meerdere terreinen van welzijn en zorg bezuinigingen doorgevoerd (in de AWBZ en in de Zorgverzekeringswet). Per 1 januari 2013 dient de transitie AWBZ deels (voor nieuwe klanten) plaatsgevonden te hebben. Per 1 januari 2014 volgt dan ook de groep bestaande klanten. Het hiermee gemoeide budget ligt op rijksniveau ruim boven de € 2 miljard hetgeen de omvang van de transitie aangeeft (ter vergelijking: het landelijke budget hulp bij het huishouden bedraagt ongeveer € 1,2 miljard). In 2012 zal de transitie voor onze gemeente worden voorbereid.

Duidelijk is al dat het rijk een bezuiniging doorvoert in het budget dat overgeheveld wordt vanuit de AWBZ naar de gemeenten (efficiencykorting). Mede dankzij deze transitie neemt de druk op de lokale overheid verder toe.

Wanneer de gemeente Valkenswaard een hoog kwaliteitsniveau aan zorgdienstverlening wil blijven geven aan haar burgers, zal zij efficiënt en doordachte uitvoering moeten geven aan beleid.

Jeugd

Er wordt op allerlei fronten gewerkt aan de totstandkoming van een goed functionerend Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Naast het inlooppunt op de Rijt 2, zijn inmiddels ook spreekuren op de basisscholen georganiseerd. In 2012 wordt in ieder geval aan de volgende onderdelen gewerkt:

- Structureren van de overlegvormen jeugd
- Verdere aansluiting op Bureau Jeugdzorg

- Aansluiting zorg(advies)teams van de basisscholen

De verdere op- en uitbouw van het CJG wordt in het licht gezien van de transitie jeugdzorg.

Beleid

Kwetsbare groepen

Voor de kwetsbaren in onze gemeente draagt de gemeente zo nodig zorg voor een toegankelijk aanbod en een vangnet van ondersteuning en dienstverlenende voorzieningen zoals peuteropvang en gemeenschapshuizen. Dit bevordert de sociale cohesie. De gemeente gaat uit van de eigen kracht van jeugdigen en hun ouders/opvoeders, alsmede van senioren. De gemeente heeft een faciliterende en stimulerende rol door te zorgen voor een goede basiskwaliteit van voorzieningen en een sociale omgeving. Deze is zodanig dat de jeugd een gezonde ontwikkeling heeft, veilig kan opgroeien, talenten kan ontwikkelen en goed voorbereid is op haar bijdrage aan de sociale structuur. Ouderen, kinderen en jongeren en hun ouders/opvoeders die het zelf niet redde(n) of een extra risico lopen, krijgen gerichte ondersteuning.

De inwoners worden gefaciliteerd om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven, regie te voeren over hun eigen leven. Zij weten de weg te vinden naar hulp en ondersteuning. De voorzieningen waarop aanspraak wordt gemaakt dienen betaalbaar, houdbaar, oplossingsgericht en toegankelijk te zijn. In 2011 is de Kanteling doorgevoerd. Hierbij wordt in de volle breedte naar de problematiek van de burger gekeken om zo de juiste oplossingen te kunnen vinden. Deze kunnen vanuit de gemeente komen, maar ook kan het zijn dat de oplossingen door de leefomgeving van de hulpvragende burger worden aangedragen. De Kanteling is geen project dat binnen afzienbare tijd als voltooid kan worden beschouwd, aangezien het ook een mentaliteitsverandering vraagt. Ook in 2012 zal daarom actief gestuurd worden op het uitvoering geven aan de principes van de Kanteling.

De gemeente wil aanbieders van welzijnsproducten ondersteunen door de regierol op zich te nemen via het instrument van beleidsgestuurde contractfinanciering.

De Wmo biedt een wettelijk kader voor een samenhangend stelsel van wonen, zorg en welzijn.

Het beleid is vormgegeven rond de volgende maatschappelijke thema's:

- Het realiseren van een passend voorzieningenaanbod en preventieve zorg voor de jeugd
- Het stimuleren en in stand houden van het vrijwilligerswerk op lokaal niveau
- Het ondersteunen van mantelzorgers
- Het in stand houden van en participeren in de verschillende (zorg)netwerken
- Het stimuleren van de maatschappelijke dienstverlening
- Het waar nodig verstrekken van voorzieningen om optimale participatie mogelijk te maken.

Om de doelen te behalen is in het verleden een groot aantal beleidsnota's opgesteld. Inmiddels bestaat de behoefte dit beleid meer te clusteren om zo te komen tot een integrale benadering van de doelgroep of individuele burger. Daarom wordt er in 2012 een nieuw Wmo-meerjarenplan voorgelegd aan de raad. In dit plan wordt ook de komst

van Begeleiding vanuit de AWBZ meegenomen.

Kaderstellende nota's

- Nota Integraal Gehandicaptensbeleid
- Integraal mantelzorgbeleid 2008-2011
- Wmo Meerjarenplan 2010 en verder
- Notitie Wmo-participatie aanbodzijde in de gemeente Valkenswaard
- Notitie Wmo-participatie vraagzijde in de gemeente Valkenswaard
- Welzijnsvisie
- Seniorenbeleid 2010
- Kinderopvangbeleid (1999)
- Notitie 'peuterspeelzaalwerk'(2001); relatie met programma 'Onderwijs'
- Beleidsnota 'kinderboerderijen' (2002)
- Integraal jeugdbeleid 2010 en verder
- Beleidsnota 'Jongeren op straat' (2006)
- Beleidsnota seniorenbeleid (2010)

Wat willen we bereiken:
De bewoners van de gemeente Valkenswaard hebben toegang tot betaalbare, houdbare, oplossingsgerichte en toegankelijke zorg volgens de principes van de Kanteling.
Creëren van 'volwaardig burgerschap' voor de kwetsbare Valkenswaardse inwoners.
Levendige sociale netwerken die voor een stevig sociaal fundament zorgen, waar iedereen aan kan meedoen.
Jeugd kansen geven om op te groeien tot optimaal participerende volwassenen.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting:
Uitvoering geven aan de Kanteling.	Gesprekken met hulpvragende burgers vinden waar mogelijk plaats "aan de keukentafel" om zo een optimaal beeld te krijgen van de situatie van de burger. Tevens kan daarbij in een veilige 'setting' gesproken worden over de mogelijkheden van de burger zelf om bij te dragen aan de benodigde oplossingen en de mogelijkheden die de leefomgeving daarbij kan bieden.
Vorbereiden op de transitie AWBZ.	In 2012 zullen beleidskeuzes aan de raad op dit terrein worden voorgelegd.
Vorbereiden op de transitie Jeugdzorg.	In 2012 wordt u op de hoogte gehouden van de actuele ontwikkelingen in dit dossier.
Verdere uitbouw van het CJG vormgeven.	
Uitvoering geven aan de volgende actiepunten uit het Integraal jeugdbeleid 2010 en verder:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitvoering sociaal emotionele ontwikkeling / normen & waarden of voorlichting over actuele thema's zoals digitalisering (kansen en risico's).

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Deelname aan regionale jongerenprojecten zoals 'Laat je niet flessen'. ▪ Organiseren van nazorg voor ex-gedetineerden en jongeren uit jeugdzorgtrajecten.
De sociale netwerken die er zijn worden via hun natuurlijke platforms (bijv. buurtverenigingen, het Bloemencorso, etc.) (financieel) ondersteund.	De ondersteuning gebeurt door subsidies maar daar blijft het niet bij: ook via 'grijs en groen' wordt de organisatie van bijv. het Bloemencorso (dus inclusief het bouwen van de wagens) geholpen met het soepel organiseren van de optocht. Een dergelijke ondersteuning wordt ook gegeven bij andere evenementen.
Vereenvoudiging (samenvoeging) van de beleidskaders.	Via de verschillende beleidsnota's blijken er de nodige overlappendingen te zitten in de uitvoering van het beleid. Om hier gericht, efficiënter en effectiever op te kunnen sturen wordt in 2012 een start gemaakt met het reduceren van het aantal kaderstellende beleidsnota's en deze samen te voegen tot een integraal kaderstellend Wmo-meerjarenplan.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling
		2009	2010	2012
% bewoners, dat actief is in de buurt	Veiligheidsmonitor	2009	15%	20%
Aantal ouders en kinderen dat bereikt wordt via het CJG	Managementinformatie 2011 - geëxtrapoleerd (betreft alleen mail en telefoon)		75	150
Klanttevredenheid uitvoering prestatievelde 6 Wmo	KTO-onderzoek			7,5
Bekendheid bij ouderen WMO voorzieningen	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	73%	75%
Tevredenheid over voorzieningen voor jongeren	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	5,5	5,5

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Bij indicatiestellingsprocedure Wmo rekening houden met het feit dat ouderen en gehandicapten zich vaak beter voordoeden dan ze zijn.	X	X	X	X
Het laten vervallen van de inkomensvoets bij zowel degenen die via de Wmo gebruik maken van het collectief vervoer (cvv) maar ook voor personen vanaf 70 jaar, mits financieel haalbaar. In het verlengde hiervan ook het Valysvervoer evalueren en stimuleren.	X			
Aanvullend Wmo-beleid ontwikkelen voor eenzame en noodlijdende ouderen en gehandicapten.	X	X		
Stichtingen zoals de Booschappenmand en Leergeld ondersteunen en daar waar nodig uitbouwen tot plaatsen waar gericht hulp wordt aangeboden.	X	X	X	X
Bestaande mogelijkheden tot kwijtschelding gemeentelijke leges, belastingen en heffingen meer bekend maken; idem voor schuldhulpverlening en het voorkomen van schulden (vooral bij jongeren).	X	X	X	X
Er wordt een regeling voor mantelzorgwoningen ingevoerd die mogelijkheden biedt om hulpbehoevende ouderen met een zorgindicatie in een passende huisvesting thuis te laten wonen.	X			
Komen tot een mobiliteitsplan dat er voor moet zorgen dat mensen die minder mobiel zijn, toch gebruik kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer.		X		
Fysieke obstakels voor minder validen vermijden en wegnemen.		X		
Woonservicezones realiseren, met in elke zone een service/steunpunt.	X	X	X	X
Per wijk werkt een gemeentelijke wijkcoördinator; deze werkt nauw samen met het project Woon-zorg-service in de wijk.	X	X	X	X
Bij onderzoeken en beleidsvoorbereiding zal zoveel als mogelijk de hulp worden ingeroepen van deskundige senioren.	X			
Naar behoefte ontmoetingsplaatsen voor jongeren realiseren, zoveel mogelijk in bestaande wijkcentra of (sport)accommodaties. Activiteiten en andere ontspanningsmogelijkheden voor en door jongeren, in of vanuit deze accommodaties, worden gestimuleerd en ondersteund door de gemeente (Paladijn).	X			
Jeugd volop mee laten doen aan zowel sport- als cultuuractiviteiten. Financiële drempels worden daarvoor opgeruimd door adequate subsidieregelingen.		X		
Stimuleren dat de minimale basisvoorzieningen, zoals pinautomaten, mobiele bank-, verzekerings- en overheidsvoorzieningen enz., worden behouden of terugkomen.	X	X	X	X

Zorg

Missie

We werken samen met bewoners, ondernemers, andere overheden en maatschappelijke organisaties, aan een gezonde gemeente met vitale inwoners.

Achtergrond en ontwikkelingen

De Wet publieke gezondheid vereist dat de gemeente een Nota Gezondheidsbeleid heeft vastgesteld die aansluit bij de Landelijke Preventienota. In 2012 wordt daarom de derde nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2012-2015 vastgesteld. Financieel gezien heeft dit geen consequenties. Het algemene deel van de nota zal door de GGD worden geleverd en landt in het regionale rapport en daarna in de gemeentelijke nota. Voor uitvoering van de daaruit voortvloeiende activiteiten vindt in A2 verband afstemming en samenwerking plaats. In contacten met lokale instellingen wil de gemeente samenwerking en onderlinge afstemming bevorderen. Dit krijgt onder andere gestalte in de

vorm van de Stuurgroep Lokaal Gezondheidsbeleid, die najaar 2006 is opgericht.

Beleid

De uitvoering van het Lokaal Gezondheidsbeleid 2010 – 2011 is neergelegd bij een stuurgroep, bestaande uit personen van verschillende zorginstellingen, de GGD, een huisarts en de gemeente Valkenswaard. Landelijke wetgeving vraagt om een verlenging van deze looptermijn tot juli 2012. Daarna treedt de derde nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2012-2015 in werking.

De stuurgroep heeft tot doel het bevorderen van de volksgezondheid en spant zich in om gesignaleerde lokale problemen met betrekking tot gezondheidszorg aan te pakken. Vanuit lokale thema's worden activiteiten uitgevoerd.

Kaderstellende nota's

- Lokaal gezondheidsbeleid 2010– 2011
- Verslavingspreventiebeleid (2010)

Wat willen we bereiken:

Een gezonde leefomgeving en een optimale volksgezondheid.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting:
Uitvoering geven aan het Lokaal Gezondheidsbeleid 2010-2011	Dit beleid wordt verlengd en geldt dus ook nog in 2012.
Het vaststellen van een wettelijk vereist nieuw Lokaal Gezondheidsbeleid 2012-2015.	
Uitvoering geven aan het Lokaal Gezondheidsbeleid via de landelijke speerpunten.	Dit betreft (voor zover er op deze terreinen nog geen adequate acties ontwikkeld zijn): <ul style="list-style-type: none"> ▪ vertrouwen in gezondheidsbescherming ▪ zorg en sport dichtbij in de buurt ▪ zelf beslissen over leefstijl
Sturen op een effectieve en efficiënte inzet van de GGD.	

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling
				2012
Overmatig drinken	GGD-Monitor	12,5%	2007/2008 /2009	12%
Overgewicht	GGD-Monitor	42%	2007/2008 /2009	40%
Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7,4	7,4

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Preventief beleid m.b.t. pesten op school/internet en alcohol- en drugsproblemen, door goede voorlichting en een meldpunt voor hulp.		X		
Screening, en vroegtijdige signalering en interventie, bij baby's, peuters, kinderen en jongeren op consultatiebureau en op school handhaven.	X	X	X	X
Bewegen levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de gezondheid; daarom het sporten in zijn algemeenheid bevorderen en in het bijzonder voor jongeren, gehandicapten, ouderen en mindervermogenden. Ook deze laatste groep heeft recht op sporten ter bevordering van de gezondheid.	X	X	X	X
In samenwerking met scholen, GGD en hulpverleningsinstaties aandacht blijven geven aan de gezondheidsrisico's van roken, alcohol, drugs en overgewicht.	X	X	X	X

Nieuwe inzichten en bezuinigingen

Omschrijving (- is last / + is baat)	2012	2013	2014	2015
Maatschappelijke ondersteuning				
Jeugd en jongerenwerk Middelen integraal jeugdbeleid	22.500-	22.500-	22.500-	22.500-
WMO	45.000	45.000	45.000	45.000
Bestuursakkoord:				
transitie AWBZ, uitkering van het rijk		5.600.000	5.600.000	5.600.000
transitie AWBZ, uitkering		5.600.000-	5.600.000-	5.600.000-
korting op de uitkeringen		280.000-	280.000-	280.000-
eigen bijdrage c.q. te bezuinigen		280.000	280.000	280.000
Zorg				
Verlaging budget controle gastouders	20.000	20.000	20.000	20.000
Bezuiniging GGD	24.935	24.935	24.935	24.935
Administratieve aanpassingen / kapitaallasten	448.070	416.435	417.865	418.295
Totaal	515.505	483.870	485.300	485.730

Wat mag het kosten

Lasten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Maatschappelijke ondersteuning	7.358.342	8.050.690	7.422.841	13.052.476	13.051.476	13.051.476
Zorg	1.310.320	1.467.103	1.432.505	1.434.505	1.434.075	1.433.645
Totaal lasten	8.668.661	9.517.793	8.855.346	14.486.981	14.485.551	14.485.121

Baten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Maatschappelijke ondersteuning	594.789	597.278	510.228	6.110.228	6.110.228	6.110.228
Zorg	745.190	770.837	710.945	710.945	710.945	710.945
Totaal baten	1.339.979	1.368.115	1.221.173	6.821.173	6.821.173	6.821.173

Saldo voor bestemming	7.328.683	8.149.678	7.634.173	7.665.808	7.664.378	7.663.948
------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Resumé saldo voor bestemming

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	8.668.661	9.517.793	8.855.346	14.486.981	14.485.551	14.485.121
Baten	1.339.979	1.368.115	1.221.173	6.821.173	6.821.173	6.821.173
Saldo	7.328.683	8.149.678	7.634.173	7.665.808	7.664.378	7.663.948

Saldo na bestemming	7.328.683	8.149.678	7.634.173	7.665.808	7.664.378	7.663.948
----------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

5. Bestuur & Organisatie

Product	Portefeuillehouder	Team
Samenwerking en positionering	Dhr. Drs. A.B.A.M. Ederveen	Strategie en Control
Dienstverlening	Dhr. M.J.A. Bax	Klant Contact Centrum
Veiligheid	College	Vergunning, toezicht en handhaving Brandweer
Financiën	Dhr. M.J.A. Bax	Financieel beheer en belastingen

De blik gericht van buiten naar binnen. Dat is op alle vlakken van het functioneren van de gemeente steeds belangrijker. Zoals dat geldt voor alle gemeenten in Nederland zijn we niet meer de lokale overheid die fungeert in een gesloten samenleving of een ommuurde stad zoals we die uit de romantiek van de Middeleeuwen kennen. Interactie en contact met burgers, het maatschappelijk veld en andere overheden, ook over de grens, worden steeds belangrijker. Daarbij respecteren we elkaar in onze rol en onze eigen identiteit (die we ook willen behouden), maar proberen we samen tot meer toegevoegde waarde te komen. We willen blijven wie we zijn en om dat vast te houden is het nodig de blik naar buiten te richten. In staat zijn om verbinding te zoeken met onze omgeving is daarom ook voor onze organisatie (zowel bestuur en ambtelijke organisatie) een belangrijke kerncompetentie, waarin we ook verder zullen investeren. We koesteren onze zelfstandigheid, maar hebben daarvoor bij de toenemende complexiteit van de opgaven waar we voor staan, ook anderen nodig. We willen dat wel doen vanuit een principe van wederkerigheid. Zo kunnen we sterker worden van de samenwerking in A2-verband of Brainport (de slimste regio ter wereld), maar we stellen ook onze grenzen open om vanuit onze eigen kracht toegevoegde waarde te leveren aan de regio. Ons kwalitatief hoogwaardig toeristisch-recreatief potentieel en cultureel aanbod zijn daarbij belangrijke troeven die het wonen en werken in Valkenswaard niet alleen voor de eigen inwoners, maar ook voor burgers van buiten de gemeente aantrekkelijk maken.

Daarbij zullen we op verschillende niveaus (de individuele burger, de bedrijven en de maatschappelijke organisaties) onze dienstverlening versterken. We zijn één gemeente en geven dat vorm door onze diensten en producten via één Klant Contact Centrum beschikbaar te stellen. Met behulp van duidelijk beleid met zo weinig mogelijk administratieve lasten, maximaal gebruik van digitalisering en zaakgericht werken zijn we in staat om (steeds sneller en kwalitatief beter) te doen wat we zeggen. Men kan van ons op aan waar dat nodig is. Terecht zijn burgers kritisch op wat de gemeente voor hen betekent, in verschillende rollen. De burger kent de gemeente als klant van diensten zoals reisdocumenten of vergunningen, als onderdaan als het gaat om toezicht en handhaven van regels en het zorgen voor veiligheid, als partner, bijvoorbeeld als serieuze vraagbaak bij het ontwikkelen van nieuw beleid, de burger als kiezer die daarmee invloed wil hebben op de kwaliteit en inhoud van het bestuur van de gemeente, de burger als belastingbetaler, die mag eisen dat de gemeente goed georganiseerd is en dat doelmatig en transparant met gemeenschapsmiddelen wordt omgegaan.

Per slot van rekening is de burger ook wijkbewoner, die verwacht dat de gemeente een goed beleid voert op het gebied van wonen, werken en welzijn. Maar we zullen hierbij niet voor alles een oplossing bieden. We hebben een groot vertrouwen in het zelfsturend en zelfoplossend vermogen in de samenleving. Sterker dan voorheen zullen we een appèl doen op de betrokkenheid en de zelfredzaamheid van burgers of hun sociale

omgeving. Dat is te meer van belang omdat er steeds meer taken van de rijksoverheid op ons af komen en onze financiële middelen steeds meer onder druk staan. Ook voor onze eigen bedrijfsvoering betekent dat dat we kritisch kijken naar wat we wel zelf doen en wat we mogelijk aan anderen overlaten, bijvoorbeeld door taken uit te besteden. Daarom zullen we vooral investeren in het versterken van de regierol van de gemeente. Niet alleen bezuinigingstaakstellingen op personeel, maar ook de vergrijzing op de arbeidsmarkt en de wens om soms flexibel expertise en inzet te kunnen aantrekken.

Samenwerking en positionering

Missie

Het positioneren van de gewenste identiteit en het uitdragen van het imago die bijdragen aan het realiseren van de beleidsmatige en bestuurlijke doelen.

Het instandhouden of aangaan van strategische samenwerkingsverbanden kan daarbij noodzakelijk zijn om de bestuurskracht optimaal te houden.

Achtergrond en ontwikkelingen

Positionering

Identiteit, positionering en imago zijn drie begrippen die heel nauw met elkaar verweven zijn. Het gaat om wie je bent, hoe je je verhoudt ten opzichte van anderen en wat je als gemeente wilt uitstralen.

Wij zijn sinds enige tijd nadrukkelijk de focus aan het leggen op wie we zijn en wat wij als gemeente willen uitstralen, omdat een goede positionering van onze gemeente kan bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen (bijvoorbeeld de toekomstvisie, coalitieprogramma en beleidsdoelstellingen).

De basis voor het bepalen van wie we willen zijn is gelegd. In 2009 en verder is een intensief traject doorlopen met bestuur, belangenbehartigers en de burgers dat uiteindelijk geresulteerd heeft in een wensbeeld voor 'ons' Valkenswaard in 2030.

Dit wensbeeld is vervat in een toekomstvisie die als leidraad gebruikt kan worden voor toekomstige beleidsvorming en besluitvorming.

Zoals al eerder aangegeven is de toekomstvisie de basis voor het bepalen van identiteit, positie en imago. In 2012 zullen wij als vervolg op de toekomstvisie meer gestalte gaan geven aan met name de positie en het imago van onze gemeente. In 2012 zal een citymarketingplan opgeleverd worden. Aan de hand van het citymarketingplan wordt een strategie uitgezet om met behulp van de positionering van de gemeente de gewenste doelen te bereiken.

Samenwerkingsverbanden

Regionale samenwerking is niet meer weg te denken in deze tijd. De regionale samenwerking valt uiteen in drie componenten, namelijk:

- Functionele samenwerking, bijvoorbeeld intensiveren van de samenwerking binnen de Brainport-organisatie;

- Bestaande gemeenschappelijke regelingen, o.a. SRE, GGD en Veiligheidsregio Zuid-Oost Brabant;
- Inter(nationale) gemeentelijke samenwerking zoals internationale samenwerking/Jumelage en A2-samenwerking.

Intergemeentelijke samenwerking (A2-gemeenten)

De gemeenteraden van Cranendonck, Heeze-Leende en Valkenswaard hebben besloten de onderlinge samenwerking verder te intensiveren. Hiertoe wordt gewerkt aan de vorming van een Gemeenschappelijke Regeling met Openbaar Lichaam, waarin de taakvelden Werk & Inkomen, I&A en Juridische Zaken worden samengevoegd. Het doel van deze samenwerking is:

- Het verminderen van de kwetsbaarheid
- Het behoud en versterken van de kwaliteit
- Het versterken van de dienstverlening
- Het verbeteren van de efficiency van werkprocessen
- Het verbeteren van de effectiviteit door betere inzet van kwaliteiten van medewerkers
- Op termijn meer bezuinigingsmogelijkheden te creëren indien noodzakelijk

Hiertoe is een programma ingericht waarin de drie gemeenten gezamenlijk vormgeven aan de nieuwe gezamenlijke organisatie, die naar verwachting begin 2012 operationeel zal zijn. Het Openbaar Lichaam zal een eigen begroting en P&C cyclus kennen met een eigen Algemeen en Dagelijks Bestuur. Deze P&C cyclus en de bestuurlijke behandeling van begroting en verantwoording zal aansluiten op de individuele cycli van de drie betrokken gemeenten, zodat sturing op de GR vanuit de drie gemeenteraden plaats kan vinden. In 2012 zal de aandacht vooral uitgaan naar overdracht van bevoegdheden door de drie colleges, inrichting van de organisatie en implementatie van de voorgenomen plannen.

Internationale Samenwerking

In aansluiting op de ontwikkeling van de technologie driehoek Eindhoven, Leuven en Aken (ELAT), zijn wij continue op zoek naar de mogelijkheden en kansen in samenwerking met gemeenten van gelijke omvang als Valkenswaard. In 2011 zijn daartoe de eerste contacten gelegd met de gemeenten Tienen, Hamont-Achel, Neerpelt en Lommel.

In 2012 wordt verder uitgewerkt waar aansluitingen en ontwikkelingen kunnen liggen voor een brede toekomstige samenwerking en versterking

van de wederzijdse posities. De koers, zoals deze verwoord staat in de toekomstvisie, zal daarbij voor ons als leidraad dienen.

De verkenningen van 2011 laten zien dat er in de directe omgeving vanuit het thema economie en vrijetijdsbesteding kansen zijn voor het inrichten van een transnationaal park als toeristische trekpleister. Vanuit kennisdeling, innovatie en positionering liggen er kansen in de samenwerking met de gemeente Tienen. Deze samenwerking sluit aan bij de filosofie van de ELAT. In 2012 zullen deze verkenningen een vervolg krijgen en mogelijk leiden tot concrete projecten.

Beleid

De correcte uitvoering van wet- en regelgeving stelt steeds hogere eisen aan gemeenten. Daarmee wordt in toenemende mate de spankracht op de proef gesteld. Op basis hiervan zal de samenwerking moeten leiden tot vermindering van de kwetsbaarheid, verhoging van de kwaliteit, doelmatigheid en doeltreffendheid van het ambtelijk

apparaat van de deelnemende gemeenten, waardoor ook in personeelsperspectief meer mogelijkheden ontstaan voor ontplooiing van medewerkers binnen het samenwerkingsverband.

Kaderstellende nota's

- Intentieovereenkomst "intergemeentelijke samenwerking A2-gemeenten" (2004)
- Toekomstvisie Valkenswaard 2030
- Regionale Agenda 2011-2014
- Positionpaper A2-samenwerking
- Businessplan ICT, gebaseerd op businesscase ICT

Wat willen we bereiken:

Versterken van efficiency, effectiviteit en kwaliteit. Verminderen van kwetsbaarheid met behoud van eigen bestuurlijke identiteit door functionele en intergemeentelijke samenwerking. Optimale positionering van identiteit en imago om de bestuurlijke en beleidsdoelstellingen gerealiseerd te krijgen.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting:
Opstellen ontwikkelprogramma	Het ontwikkelprogramma zet het wensbeeld uit de toekomstvisie om in een imago en bevat projecten om te komen tot de gewenste identiteit en imago. Het ontwikkelprogramma moet de bestuurders en ambtenaren houvast bieden bij het herkennen en sturen op gewenste ontwikkelingen die bijdragen aan de identiteit van Valkenswaard. Het voordeel van het uitdragen van een gewenste identiteit is dat voor zowel de omgeving als de interne organisatie duidelijk herkenbaar is waar Valkenswaard voor staat. Dit maakt het herkennen, benoemen, kiezen en realiseren van kansen makkelijker en zorgt voor een grotere bestuurskracht.
Concretiseren samenwerkingsverbanden	Het realiseren van intensieve samenwerking op het gebied van Juridische Zaken en Informatie & Automatisering. Het creëren van de gewenste schaal-grootte levert een efficiëntere inzet van middelen op. Daarbij moet met name gedacht worden aan meer slagkracht in bedrijfsvoering van de diverse onderdelen, reduceren van kosten op lange termijn en een sterkere positionering richting regio.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
Projecten uit het ontwikkelprogramma uitgevoerd	Gemeentelijke projectadministratie			2

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Samenwerkingen in Regioraad en DB binnen de SRE worden getoetst en vooral op het gebied van de wijze van participatie van cq. terugkoppeling naar de raad. Dit geldt eveneens in brede zin voor alle overige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.	X	X	X	X
Intergemeentelijke samenwerking met name in de A2 gemeenten.	X	X	X	X

Dienstverlening

Missie

Onze ambitie voor de gemeentelijke dienstverlening is om in 2012 één ingang voor alle kanalen te hebben: het Klantcontactcentrum. De gemeente Valkenswaard kenmerkt zich door een heldere en transparante dienstverlening, die regelmatig op effecten wordt getoetst en beoordeeld. Het bestuur wil proactief beleid voeren door te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en bewust te sturen op het bereiken van resultaten.

Achtergrond en ontwikkelingen

Bestuur

Het gemeentebestuur, raad, college en burgemeester, moet herkenbaar en toegankelijk zijn. De gemeenteraad stelt niet alleen de financiële en beleidsmatige kaders, in de vorm van bestuursopdrachten die SMART zijn geformuleerd, maar stelt ook verordeningen vast en controleert het college. De raad wordt daarin bijgestaan door de griffie. Het college draagt de verantwoordelijkheid voor de voorbereiding van beleid en de uitvoering en wordt ondersteund door de ambtelijke organisatie.

Publieke dienstverlening

De ambities van de overheid de ontwikkelingen om ons heen maken het noodzakelijk de eerder geschreven 'Toekomstvisie op publiekdienstverlening', het 'EGEM-realisatieplan' en de 'I-visie' bij te stellen en waar mogelijk via een programma-plan meer verbinding tussen de visies te laten ontstaan.

Valkenswaard sluit in haar ambities aan bij het landelijke concept Antwoord©, maar kiest ervoor om hier op eigen wijze invulling aan te geven. Deze eigen wijze vindt zijn basis in een 'Valkenswaardse visie op dienstverlening', een visie met duidelijke statements zoals: waar staat dienstverlening; wat willen wij bereiken en hoe de dienstverlening er in de toekomst uit ziet.

De ontwikkeling van de dienstverlening vraagt om nieuwe werkprocessen, ICT-inrichting, competenties en managementstijl. De dienstverlening verschuift meer en meer naar het frontoffice (KCC) en de inrichting daarvan is onderdeel van het concept Antwoord©. In Valkenswaard is een Klant Contact Centrum ingericht. Eerst nog als uitvoerder van de oude burgerzaken producten, op termijn als regisseur waar het gaat om overige klantcontacten zoals het omgevingsloket en de WMO. Tegelijkertijd

is het competentieprofiel van de medewerker aangepast en zijn in de laatste jaren medewerkers aangetrokken die de nieuwe manier van werken als cultuur kunnen omarmen. Ook is een coachingstraject gestart. Nu we een doorstart gaan maken naar de volgende fases van het concept Antwoord© krijgt het KCC een meer prominente plaats in de organisatie. De producten van het backoffice worden via het frontoffice aangeboden aan burgers, bedrijven en instellingen. In het mid-office wordt dan de verbinding gelegd tussen de front- en backoffice door processen, systemen en gegevens te integreren.

Beleid

Raad en burgers worden actief geïnformeerd en proactief betrokken bij gemeentelijke beleidsvoornemens en de uitwerking. Ruimte wordt gegeven aan de kaderstellende rol van de raad (proactief) en aan de besturende rol van het college. Besluiten zijn openbaar en transparant. In het streven naar vermindering van administratieve lasten en meer efficiency wordt regelgeving waar mogelijk verminderd en bestaande regelgeving/processen beter gestroomlijnd. Daarbij wordt opnieuw een balans gezocht tussen de verantwoordelijkheid voor de gemeente en de eigen verantwoordelijkheid/zelfredzaamheid van burgers en organisaties.

Kaderstellende nota's

- Visie Publieke dienstverlening (2006)
- Eindrapportage Publieke dienstverlening (2008)
- I-visie (2008)
- EGEM -Realisatieplan (2009)
- (Concept) Programma dienstverlening Valkenswaard 2011-2015 (2011)
- Klachtenregeling 2006
- Lokaal referendum en burgerinitiatief (2007)
- Integriteitbeleid
- Meerjarenkeuzenota (2012)
- (Concept)-Toekomstvisie (2011)

Wat willen we bereiken:
Organisatiebreed het optimaliseren van de dienstverlening aan burgers en ondernemers door deze centraal te stellen en deze in te richten vanuit de focus en situatie van de klant.
De dienstverlening via alle kanalen aanbieden (balie, telefoon, per brief, e-mail, digitaal) conform de vier uitgangspunten: 'burger centraal', proces georiënteerd', 'digitaal' en 'optimale informatiedeling'.
Versterking van de proactiviteit en transparantie van het bestuur.
Verbetering van efficiency, effectiviteit en klantgerichtheid van de beleidsuitvoering.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Procesoptimalisatie	Met de klant als uitgangspunt worden alle klantprocessen opnieuw onderzocht en geoptimaliseerd.
Inrichten sturingsprocessen	Sturingsprocessen inrichten per kanaal. De sturingsprocessen m.b.t. het primaire klantproces worden beschreven: <ul style="list-style-type: none"> ▪ sturing op KCC processen ▪ sturing op dienstverlening vaststelling kwaliteitsnormen
Integreren van de kanalen post, digitaal, telefoon	Alle vragen komen binnen bij het KCC. De gemeente wil het gebruik tegen gaan van meerdere telefoonnummers, websites, adressen en gaat over tot 1 ingang.
Inrichten website	Zoveel mogelijk aanbieden van producten via de website, die helder, transparant en vraaggericht is ingericht. Door gebruik te maken van de middelen van het concept Anwoord©, zoals de antwoordcontentcollectie en de FAQ, willen we de website vraaggericht en transparant inrichten.
Binnengemeentelijk gebruik basisregistraties	In het kader van administratieve lastenverlichting voor de burger worden gegevens eenmalig opgeslagen. Verplicht gebruik van deze gegevens organisatiebreed. Terugkoppeling bij geconstateerde afwijkingen door de gebruiker aan de gegevensbeheerder van de betreffende basisregistratie.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
		2010	2011	
Rapportcijfer burgerrol klant	Www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7.6	7.8
Rapportcijfer gemeentelijke website	Www.waarstaatjegemeente.nl	2010	7	7.5
Wachttijd klanten KCC <ul style="list-style-type: none"> ▪ balie Burgerzaken ▪ WMO-loket ▪ Omgevingsloket 	Klantgeleidingsysteem	2010	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8.44 min ▪ 8.39 min ▪ 8.60 min 	Vaststelling moet nog plaatsvinden door werkgroep kwaliteitshandboek
Afhandelingstijd KCC: <ul style="list-style-type: none"> ▪ balie Burgerzaken ▪ WMO-loket ▪ Omgevingsloket 	Klantgeleidingsysteem	2010	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 8.14 min ▪ 14.53 min ▪ 14.30 min 	Vaststelling moet nog plaatsvinden door werkgroep kwaliteitshandboek
% brieven binnen 14 dagen beantwoord	Postregistratiesysteem	2010	43% van de brieven is binnen 21 dagen beantwoord (norm tot 1 juli 2011)	53%
Aantal formele klachten	Www.waarstaatjegemeente.nl	2010	27	24
% Formele klachten afgehandeld binnen de wettelijke termijn	Www.waarstaatjegemeente.nl	2010	35%	50%

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Verzoeken van burgers worden snel en tijdig (bij voorkeur binnen 2 weken) beantwoord. Vraagt een inhoudelijk antwoord langer dan 2 weken, dan zal een ontvangstbevestiging verzonden worden met een tijdsindicatie voor het finale antwoord.	X	X	X	X
Binnen de gemeente moet voor alle burgers duidelijk zijn wie welke contactpersonen zijn voor het melden van klachten.	X	X	X	X
Verbetering van de efficiency, effectiviteit en dienstverlening van de organisatie zal plaatsvinden op basis van gedegen klanttevredenheidsonderzoeken, politieke keuzes en vergelijkingen met gelijksoortige gemeenten.	X	X	X	X
Personeelsbeleid wordt gericht op het verder creëren van een gewenste houding en gedrag horende bij een professionele, klantgerichte en dienstverlenende organisatie.	X	X	X	X
De (digitale) bereikbaarheid van Valkenswaard wordt versterkt. Ingezet wordt op een adequate gemeentelijke dienstverlening met een centraal aanspreekpunt voor het bedrijfsleven.	X	X	X	X
Spelregels rond het (mede) in handen geven van wijkbeheer aan de wijkbewoners worden zo snel mogelijk vastgesteld en ingevoerd.	X			

Het vergroten van de efficiency in de uitvoering door terugdringen/ verkorten van procedures, automatisering en/of uitbesteding.	X	X	X	X
Burgers worden proactief betrokken bij beleidsontwikkeling en uitvoering.	X	X	X	X
De raad komt naar de burger toe. Binnen 2 jaar worden voorstellen ontwikkeld om op regelmatige basis met burgers contact te zoeken.				
De raad formuleert een programma van aanpak voor verbetering van de communicatie met de burger.				
De rekenkamerfunctie wordt geëvalueerd en op basis daarvan aangepast.				
De raad gaat proactief acteren en stelt daartoe een jaaragenda op.				
De raad verstrekt bestuursopdrachten aan het college met de daarbij behorende noodzakelijke mandaten en gedelegeerde bevoegdheden.				
Het college verzorgt periodiek een voortgangsrapportage over de uitvoering en legt vroegtijdig uitvoeringskeuzes en beleidsalternatieven ter discussie aan de raad voor.	X	X	X	X
Aan de actieve informatieplicht van het college wordt ruimhartig/ruimschoots invulling gegeven.	X	X	X	X
Herbezinning op gemeentelijke taken.	X	X	X	X
De visie die thans voorhanden is zal tegen het licht worden gehouden. Daar zal de tijd voor worden genomen (waarschijnlijk de rest van 2010). Onder andere zullen daarbij de onvolkomenheden in het bewandelde traject er uit gehaald worden. De verwachting is dat besluitvorming niet eerder dan in 2011 plaats zal kunnen vinden.	X			

Veiligheid

Missie

We streven naar een veilig Valkenswaard waarin het veilig en aangenaam is om te wonen, te werken en vrije tijd te besteden.

Veiligheidsbeleid heeft als doel om leefbare dorpskernen/wijken te ontwikkelen of verder te ontwikkelen, waarin alle bewoners en bezoekers veilig zijn en zich veilig voelen en bereid zijn de veiligheid samen met anderen te bevorderen, waarbij de vergunningverlenende, toezichthoudende, handhavende en hulpverlenende (o.m. vrijwillige brandweer) rol van de gemeente en betrokken partners ter bewaking van die veiligheid actief wordt ingevuld. Hierbij heeft de gemeente Valkenswaard nadrukkelijk aandacht voor het betrekken van burgers, ondernemers, ketenpartners en hulpdiensten om zo een optimaal veiligheidsrendement te behalen.

Achtergrond en ontwikkelingen

Op lokaal niveau heeft het integraal veiligheidsbeleid raakvlakken met onder meer het jeugdbeleid, het verkeersbeleid, het gezondheidsbeleid, het verslavingsbeleid, het omgevingsbeleid, de rampenbestrijding, het horecabeleid en het externe veiligheidsbeleid.

De gemeente is regisseur op het gebied van integrale veiligheid. Dit betekent dat de gemeente signalen oppikt, partners bij elkaar brengt en enthousiasmeert, het proces coördineert, afspraken en activiteiten inventariseert, op elkaar afstemt en monitort en de effecten daarvan evalueert.

Uit de criminaliteitscijfers van de politie en de rapportcijfers die onze inwoners geven aan hun veiligheidsgevoel, blijkt dat het over het algemeen goed gaat met de veiligheid in Valkenswaard. De intensieve samenwerking van de afgelopen jaren met externe partners (zoals politie, brandweer, Woningbelang, jongerenwerk en maatschappelijk werk), op gebied van veiligheid over de hele keten (van preventie tot repressie), lijkt daarmee zijn vruchten af te werpen. Dit motiveert om de ingezette lijn en de integrale aanpak gestaag door te zetten. Ook creëert deze positieve tendens ruimte om meer aandacht te kunnen besteden aan de wat kleinschaliger, gebiedsgerichte problematiek. Het gaat dan om zaken die in de wijk spelen, omdat men zich in elk geval in de eigen woon-, leef- en werkomgeving écht veilig moet voelen.

Uitvoeringsprogramma veiligheid 2012

In 2011 is de beleidsnota Veiligheid 2011-2014 vastgesteld. Op basis van de daarin vastgestelde kaders en prioritering wordt met behulp van het uitvoeringsprogramma veiligheid 2012 uitvoering gegeven aan het veiligheidsbeleid.

Bestuurlijke aanpak georganiseerde misdaad

Het lokale Openbaar Bestuur heeft een belangrijke rol in de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit. In 2010 heeft het Regionaal College van de Politieregio Zuid-Oost Brabant met de nota Bestuurlijke aanpak georganiseerde misdaad ingestemd. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de aanpak van de georganiseerde criminaliteit in de regio, dat ook de komende jaren op lokaal niveau zijn doorwerking heeft.

Nieuwe BOA-bestel

In het bestuursrecht heeft handhaving de afgelopen jaren veel meer aandacht gekregen. Het bestuursrechtelijk handhavinginstrumentarium werd en wordt verder uitgebreid. Dit biedt binnen het strafrecht de mogelijkheid om de aanpak van lichtere overtredingen aan het bestuur over te laten zodat politie-inzet vrijkomt voor aanpak van zwaardere vergrijpen. In dit verlengde, en met het oog op de implementatie van de bestuurlijke strafbeschikking en het nieuwe BOA-bestel, is de verwachting dat de gemeentelijke opsporingsambtenaren in de nabije toekomst een belangrijkere en bredere rol krijgen toebedeeld in het handhaven van de openbare orde en veiligheid.

Wet veiligheidsregio en daaraan verbonden besluiten

De Wet veiligheidsregio is sinds oktober 2010 van kracht. Deze wet en onderliggende besluiten leiden onder meer tot meer eenduidigheid in organisatie en prestaties van de brandweer. De Veiligheidsregio Brabant Zuidoost waarvan de gemeente Valkenswaard via de Gemeenschappelijke Regeling deel uit maakt is in opdracht van het Algemeen Bestuur voorbereidingen aan het treffen om volledige regionalisering mogelijk te maken, in afwachting van een eventueel besluit hierover. In dit licht is de wetswijziging, waarover in september 2011 besloten wordt en daarmee mogelijk leidt tot verplichtte regionalisering, een ontwikkeling die om aandacht vraagt.

De brandweer over morgen

De brandweerstrategie onder de noemer 'De brandweer over morgen' richt zich op het investe-

ren in risicobeheersing, onder meer door burgers, bedrijven en ketenpartners nadrukkelijk te betrekken bij 'brandveilig leven'. Hierbij ligt de nadruk op het voorkomen van brand en het vergroten van zelfredzaamheid.

Mogelijke regionalisering brandweer Valkenswaard

Een aantal medewerkers van het team brandweer van de gemeente Valkenswaard zijn werkzaam via een dienstverleningsovereenkomst met de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost. De komende periode wordt bekeken of ook de andere medewerkers van dit team op deze wijze in dienst kunnen komen van de Veiligheidsregio. Mogelijke (al dan niet verplicht) regionalisering van de vrijwilligers vraagt om een aanpak die recht doet aan de betrokkenheid van de vrijwilliger en de lokale binding blijft ondersteunen.

Strategisch meerjaren perspectief Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

Het strategisch meerjaren perspectief geeft aan hoe de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost bovenstaande (en andere) ontwikkeling in strategisch perspectief plaats. Het Algemeen Bestuur heeft met dit perspectief ingestemd en daarmee vormt dit één van de kaders waarbinnen initiatieven binnen het brandweezorg domein te ontplooiën.

Veiligheidsmonitor 2011

Gemeenten, provincie Noord-Brabant en de politiekorpsen hebben de handen ineengeslagen om op gemeentelijk niveau mee te kunnen doen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Uiteindelijk is deze in 2009 in 50 van de 68 Brabantse gemeenten uitgevoerd, ook in Valkenswaard (nulmeting). In

2011 is deze monitor wederom uitgevoerd (éénmeting). De rapportage wordt in 2012 verwacht. Op basis van de resultaten zal zo nodig het veiligheidsbeleid 2011-2014 bijgesteld worden.

Beleid

Het beleid richt zich op:

- de zorg voor openbare orde en veiligheid
- het waarborgen van het veiligheidsgevoel
- de bestuurlijke aanpak van georganiseerde misdaad
- investeren in preventie/ risicobeheersing en samenwerking met burgers en bedrijven
- programmatisch uitvoeren van integraal toezicht voor de activiteiten met een hoog en gemiddeld risicoprofiel (waaronder brandveiligheidscontroles)
- organiseren van de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie, waarbij veerkracht van de reguliere organisatie een belangrijk uitgangspunt is
- invulling aan de wettelijke taken (o.a. brandweezorg en rampenbestrijding).

Kaderstellende nota's

- Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
- Nota Veiligheid 2011-2014
- Strategisch meerjaren perspectief Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (2010)
- Beleidsnota "Jongeren op straat" (2006)
- Omgevingsbeleidsplan A2-gemeenten (2011-2014)
- Nota evenementenbeleid
- Terrassenbeleid
- Beleid omtrent de Wet Bibob

Wat willen we bereiken:

Verhogen veiligheidsgevoel burgers en bezoekers

Het beheersen van de grootste risico's op gebied van constructieve veiligheid, brandveiligheid, gezondheid en milieu bij vergunningverlening en toezicht & handhaving.

Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, andersoortige incidenten en rampen waarbij aandacht voor (vergroten van) veiligheidsrendement.

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma veiligheid 2012.	Het gaat hierbij om buurtpreventieprojecten, buurtbemiddeling, aanpak jeugdgroepen en woninginbraken.
Buurtpreventie	Doorzetten project Borkel en Hazelaar en peilen mogelijkheden derde project
Project buurtbemiddeling	In 2011 is in de vorm van een tweejarige pilot een coördinatiepunt buurtbemiddeling opgericht dat in 2012 wordt doorgezet.
Campagne woninginbraken	Door middel van een voorlichtingscampagne preventie woninginbraken wordt getracht het onveiligheidsgevoel op dit terrein te verlagen
Analyseren en evalueren van de veiligheidssituatie in Valkenswaard en op basis daarvan zo nodig bijsturen van het veiligheidsbeleid.	De Veiligheidsmonitor 2011, waarvan de rapportage in 2012 wordt verwacht, schetst een actueel beeld van de veiligheidssituatie in Valkenswaard.
Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan	Monitoren KVVU
Aanpak jeugdgroepen	Voortzetten van beproefde Beke-methodiek door werkgroep Jongeren Op Straat
Achterstanden op gebied van handhaving wegwerken	O.a. door het realiseren van één systeem ten behoeve van toezicht en handhavingsadministratie/-proces
Bevorderen van integraal toezicht en handhaving	Opstellen van een realistisch uitvoeringsprogramma op basis van het omgevingsbeleidsplan.
Vergroten van het veiligheidsbewustzijn bij de inwoners van de gemeente Valkenswaard op gebied van brandveiligheid	In 2012 realiseren van 'brandveilig leven' in Valkenswaard.
Het opstellen van een brandweerbeleidsplan voor Valkenswaard.	
Versterken van de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie.	Het organiseren, opleiden en beoefenen van de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie overeenkomstig het in het managementteam vastgesteld voorstel.
Opstellen en starten met het uitvoeren van een programma "controles brandveiligheid" voor de duur van 2 jaar.	Met middelen uit het coalitieprogramma wordt gedurende 2 jaar een programma "controles brandveiligheid" uitgevoerd.
Tijdig en deskundig adviseren in zake brandveiligheid bij bouw-, milieu- en evenementenvergunningen.	Door middel van het maken van procesafspraken met de afdeling Vergunning, Toezicht en Handhaving en deze vast te leggen in procesbeschrijvingen.
Opstellen van tarievenlijst brandweer en bijbehorend beleid.	De brandweer verleent soms (niet urgente) ondersteunende diensten aan derden. Aan deze diensten zijn kosten verbonden die in rekening kunnen worden gebracht en vooraf op basis van de tarievenlijst kenbaar kunnen worden gemaakt.
Aanspreken van veroorzakers van loze meldingen	Loze meldingen kosten de samenleving onnodig veel geld. Inspanningen zijn er op gericht deze meldingen terug te dringen door de veroorzakers hierop aan te spreken.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
		2009	2009	2012
Rapportcijfer veiligheidsgevoel	VHM ²	2009	7,4	7,4
Onveiligheidsgevoel (% vaak onveilig in eigen buurt)	VHM	2009	1,7%	< 2%
Geweld op straat (incidenten per 1000 inwoners)	VHM	2009	2,6	< 2,3
Woninginbraak (aantal aangiften per 1000 adressen)	VHM	2009	9,3	< 9
Woninginbraak (slachtofferkans)	VHM	2009	9,14%	< 8%
Diefstal fiets (aangiften per 1000 inwoners)	VHM	2009	16,2	< 10
Achterstand dossiers handhaving	Team VTH	2011	150	100
Achterstand controles gereedmeldingen bouw	Team VTH	2011	400	200
Handhaven van het bereikte niveau inzake meldingen	Brandweer	2010	67	< 67
Verminderen van het aantal belastende uitrukken van de vrijwillige brandweer	Brandweer	2010	227	< 227

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
De bereikbaarheid en herkenbaarheid van de wijkagent wordt beter. In overleg met de politie en justitie worden er in 2010 afspraken gemaakt over de inzet van de wijkagent. Uitgangspunt daarbij is dat de wijkagent vanaf 2011 spreekuur houdt in de wijk.	X			
Handhaving zal rechtvaardig en eerlijk geschieden.	X	X	X	X
Inlopen van de achterstanden in handhavingzaken binnen deze raadsperiode.	X	X	X	
Bij evenementen wordt een strakke lijn gehanteerd. Er komt een helder meldingspunt. Overtreders van geluidsnormen worden direct beboet.	X	X	X	X
De sluitingstijden worden zodanig bepaald en gehandhaafd, dat in het weekend de nachtrust in het dorp aanzienlijk minder wordt verstoord. Tegen verstoring van openbare orde en de nachtrust wordt opgetreden.	X	X	X	X

² VHM = Veiligheidsmonitor

Financiën

Het product Financiën heeft betrekking op de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. Deze zijn onder te verdelen in drie categorieën: inkomsten van het Rijk via de algemene uitkering uit het gemeentefonds; gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten; financiering (incl. overige eigen inkomsten en uitgaven en onvoorzien).

De gemeente kent diverse inkomsten en baten, die niet aan één van de programma's zijn toe te rekenen. Dit onderdeel geeft een weergave van de middelen, die vrij aanwendbaar zijn. Tevens wordt aandacht besteed aan het budget onvoorzien.

Missie

Inzicht geven in de omvang en vrije besteedbaarheid van rijksmiddelen en lokale belastingen. De gemeente Valkenswaard heeft een structureel sluitende begroting en een goed ingerichte financiële functie op basis waarvan directie en management integraal sturen op een adequate begroting

Achtergrond en ontwikkelingen

De gemeente wordt geconfronteerd met een krappere financieel perspectief voor de komende jaren als direct gevolg van de te verwachten korting op de Algemene Uitkering en als indirect gevolg van de economische ontwikkeling die zijn weerslag heeft op een aantal gemeentelijke uitgaven en inkomsten. Uitgangspunt is te zoeken naar mogelijkheden om uitgaven te beperken en/of inkomsten te verhogen. Lastenverhoging voor de inwoners van Valkenswaard wordt hierbij gezien als sluitstuk. Op basis van de Meerjarenkeuzenota (een integrale nota met mogelijkheden voor ombuigingen) heeft de raad op 9 juni 2011 de kaders daarvoor aangegeven.

De uitvoeringsorganisatie streeft ernaar om in de komende jaren meer "in control" te komen. Daarvoor worden in 2012 verder gewerkt aan de doorontwikkeling van tussentijdse rapportages en bijsturingmogelijkheden. De aandacht zal daarbij zowel financieel als beleidsmatig van aard zijn.

Beleid

Algemene uitkering

Voor de bepaling van de inkomsten via de algemene uitkering uit het gemeentefonds heeft de gemeente geen beleidsvrijheid. De rol van de gemeente beperkt zich tot het controleren of de

uitkering juist is en het verkrijgen van een actueel inzicht in ontwikkelingen rond het Gemeentefonds. Het beleid is gericht om tijdig een financieel inzicht krijgen op alle ontwikkelingen, samenhangend met de algemene uitkering.

Gemeentelijke belastingen

De gemeentelijke belastingen zijn verantwoord die binnen dit product zijn de gemeentelijke belastingen die als een algemeen dekkingsmiddel gelden, de onroerende zaakbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting. Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als rioolheffing of afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De overige belastingen respectievelijk heffingen (zoals o.a. reinigingsrechten, rioolheffing, leges, brandweer, lijkbezorgingsrechten, parkeergelden en marktgelden) hebben een directe relatie met een programma. De baten zijn geraamd bij het desbetreffende programma.

Lokale lasten

Voor de lokale lastenbepaling is het uitgangspunt van een gematigde gemeentelijke lastenontwikkeling belangrijk. In de paragraaf Lokale Lasten is aangegeven hoe de gemeente in 2012 invulling geeft aan deze doelstelling. Voor de belangrijkste belastingen en heffingen wordt in de paragraaf de tariefsontwikkeling toegelicht.

De belastingopbrengsten 2012 worden met een inflatiecorrectie van 2% verhoogd. Voor de OZB is verder afgesproken dat naast het inflatiepercentage een extra verhoging van 5% zal plaatsvinden. De kosten van invordering van belastingen en de waardebeoordeling van de onroerende zaken worden ook in dit programma verantwoord

Bij de afvalstoffenheffing hanteert de gemeente een gedifferentieerd tarief. Er wordt bij het vaststellen van de afvalstoffenheffing een onderscheid gemaakt tussen een eenpersoonshuishouden en meerpersoonshuishouden.

Voor de bestemmingsheffingen hanteert de gemeente 100% kostendekkendheid als uitgangspunt.

De exacte tarieven en voorwaarden voor alle belastingen en heffingen worden jaarlijks bij verordening bepaald.

Treasury

De uitgangspunten bij het opnemen van leningen en het beleggen van (tijdelijk) overtollige middelen

zijn verwoord in het treasurystatuut. In de paragraaf financiering is dit verder toegelicht. De begrotingsposten die onder de categorie 'Overige algemene baten en lasten' vallen, zijn financieel technisch (boekhoudkundig) van aard.

Post onvoorzien

De post onvoorzien wordt ingezet voor uitgaven die als onvoorspelbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar worden aangemerkt en waarvoor in de begroting verder geen raming is opgenomen.

Kaderstellende nota's

- Financiële Beheersverordening/ Verordening art. 212 Gemeentewet
- Treasurystatuut (2006); zie paragraaf 'financiering'
- Invorderingsbeleid (2006) en daarbij behorende actualisaties
- Aanbestedingsbeleid (2001)
- Belastingverordeningen

Wat willen we bereiken:
Doorontwikkeling van rapportage en bijsturingmogelijkheden door optimalisering van de P&C cyclus
Een gematigde lastenontwikkeling voor burgers en bedrijven ten aanzien van de gemeentelijke belastingen en heffingen
Kostendekkendheid van gemeentelijke diensten, waarvoor heffingen worden gevraagd.
Beperking van de renterisico's

Wat gaan we ervoor doen:	Toelichting
Algemene Uitkering	De bepaling van de financiële effecten van aanpassingen in Algemene uitkering uit gemeentefonds. De effecten van de meicirculaire 2011 zijn verwerkt in de begroting 2012 – 2015.
Lokale lasten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het (laten) verrichten van WOZ-taxaties. ▪ Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen. De belastingaanslagen worden uiterlijk eind februari 2012 verstuurd. ▪ 100% Kostendekkendheid van bestemmingsheffingen
Financiering	De uitgangspunten bij het opnemen van leningen en het beleggen van (tijdelijk) overtollige middelen zijn opgenomen in de financieringsparagraaf.
Doorontwikkeling P&C cyclus	Voor een goed inzicht en tijdige bijsturingmogelijkheden wordt ingezet op het doorontwikkelen van financiële en beleidsmatige P&C instrumenten. Hiervoor wordt de verordening 212 geactualiseerd. Ook wordt de auditcommissie hierbij betrokken.
Zoeken naar aanvullende inkomstenmogelijkheden	Wij zullen de kennis vergaren om op een meer gestructureerde wijze subsidies te verwerven. Daarnaast wordt onderzocht of op basis van de integrale ambities en plannen de gemeente een subsidiescan kan worden gebruikt om mogelijkheden concreet in beeld te brengen.

Prestatie-indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		Doelstelling 2012
		2011	2012	
Woonlasten Meerpersoonshuishouden	Gemeentelijke administratie	2011	753	742
Oordeel van de burger ver- houding gemeentelijke belastingen en voorzienin- gen niveau	www.waarstaatjegemeente.nl	2010	5,6	6

Coalitieprogramma

	2011	2012	2013	2014
Een actief beleid gericht op het verkrijgen van andere in- komsten zoals (Europese) subsidies.	X	X	X	X
Heroverweging van de lopende begroting en het perspec- tievenprogramma met als doel slechts de echt noodzake- lijke investeringen te handhaven.	X	X	X	X
Nieuwe incidentele uitgaven slechts dan indien strikt noodzakelijk.	X	X	X	X
De bestaande reserves en voorzieningen worden jaarlijks getoetst op basis van de risico analyse	X	X	X	X
Momenteel wordt ambtelijk een onderzoek gepleegd naar mogelijke bezuinigingen mogelijkheden. Op basis daarvan zullen verdere keuzes gemaakt worden om het gewenste niveau van besparing te bereiken. Afhankelijk van de kor- ting op de rijksuitkering worden OZB verhoging en ingre- pen in subsidies niet uitgesloten.	X	X	X	X

Nieuwe inzichten en bezuinigen

Omschrijving (- is last / + is baat)	2012	2013	2014	2015
Samenwerking en positionering				
Wijkbeheer	6.000	6.000	6.000	6.000
Coalitieprogramma (zie bijlage 10)	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
Dienstverlening				
Beëindigen functie stadsdichter	2.500	2.500	2.500	2.500
Huwelijken op locatie	7.468	7.468	7.468	7.468
Aanloopkosten ICT, A2 samenwerking		12.880-	12.880-	12.880-
ICT, exploitatie		140.000-	140.000-	140.000
Coalitieprogramma (zie bijlage 10)	145.000-	345.000-	525.000-	525.000-
Veiligheid				
Brandweeruniformen	25.000-			
Blusvoertuig			37.333-	36.400-
Bezuiniging Regionale brandweer	12.625	12.625	12.625	12.625
Dienstverleningsovereenkomst veiligheidsregio	21.800-	21.800-	21.800-	21.800-
Bijdrage Dierenopvang	9.280-	9.280-	9.280-	9.280-
Coalitieprogramma (zie bijlage)	111.555	111.555	111.555	111.555
Financiën				
Schrappen stelpost welzijnvoorzieningen	15.500	15.500	15.500	15.500
Taakstelling personeel	70.000-	70.000-	70.000-	70.000-
GBA specialist en twee trainees	200.000-	200.000-	200.000-	200.000-
Vernieuwend personeelsbeleid	70.000	70.000	70.000	70.000
Budget prijscompensatie	196.360-	206.360-	206.360-	206.360-
Algemene uitkering, algemeen	167.975	364.025-	639.025-	1.263.025-
OZB	256.000	406.000	556.000	556.000
Renteresultaat	430.000	454.000	368.000	275.000
Vorbereidingskrediet nieuwbouw brandweer en werf	5.200	5.200		
Perspectievenprogramma, overboeking naar andere programma's	40.000	70.110	348.261	458.316
Coalitieprogramma, overboeking naar andere programma's	133.445	333.445	533.445	533.445
Administratieve aanpassingen / kapitaallasten	3.864.992-	3.716.189-	4.569.148-	4.808.799-
Totaal	3.324.164-	3.641.131-	4.449.472-	5.015.135-

Wat mag het kosten

Lasten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Samenwerking en positio- nering	418.094	642.047	347.878	318.028	318.028	318.028
Dienstverlening	3.980.111	2.811.839	2.638.483	2.888.528	3.063.867	3.013.270
Veiligheid	2.771.074	2.599.600	2.320.265	2.289.982	2.324.428	2.298.991
Financiën	12.999.530	4.980.804	2.272.150	2.027.015	2.433.955	2.421.910
Totaal lasten	20.168.809	11.034.290	7.578.776	7.523.553	8.140.278	8.052.199

Baten

Producten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Samenwerking en positio- nering	0	0	0	0	0	0
Dienstverlening	549.497	497.100	447.068	447.068	447.068	447.068
Veiligheid	538.758	28.500	10.000	10.000	10.000	10.000
Financiën	47.249.024	43.696.411	36.722.414	36.362.899	36.162.912	35.509.097
Totaal baten	48.337.279	44.222.011	37.179.482	36.819.967	36.619.980	35.966.165

Saldo voor bestemming	28.168.470-	33.187.721-	29.600.706-	29.296.414-	28.479.702-	27.913.966-
------------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Resumé saldo voor bestemming

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	20.168.809	11.034.290	7.578.776	7.523.553	8.140.278	8.052.199
Baten	48.337.279	44.222.011	37.179.482	36.819.967	36.619.980	35.966.165
Saldo	28.168.470-	33.187.721-	29.600.706-	29.296.414-	28.479.702-	27.913.966-

Mutaties reserves

	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten	0	81.141	245.780	245.780	245.780	245.780
Baten	0	0	427.490	414.815	423.186	423.259
Saldo	0	81.141	181.710-	169.035-	177.406-	177.479-

Saldo na bestemming	28.168.470-	33.106.580-	29.782.416-	29.465.449-	28.657.108-	28.091.445-
----------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

P ARAGRAFEN

Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente. Inzicht in de omvang, werking en reikwijdte van deze heffingen zijn van belang voor de raad, omdat die heffingen immers veelal de enige mogelijkheid vormen om aanvullende wensen te kunnen verwezenlijken (i.c. dekken). Door vaststelling van de begroting worden de wensen in principe bekrachtigd en daarmee ook de middelen ingezet. Zie hiervoor ook programma 'financiering en algemene dekkingsmiddelen'. Voor de (beleids)voornemens verwijzen wij naar de programma's. Deze paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de in de gemeente Valkenswaard geheven belastingen en heffingen (retributies, rechten en leges) en de betekenis daarvan voor de gemeente. Inzicht wordt gegeven in de heffingen. Per heffing wordt ingegaan op het beleid, de geraamde inkomsten en de tarieven. Tevens wordt ingegaan op de lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid. De lokale heffingen zijn te onderscheiden in:

Algemene dekkingsmiddelen	Bestemmingsheffingen
Onroerende zaakbelastingen	Rioolheffing
Parkeergelden	Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten
Toeristenbelasting	Leges
Precariobelasting	Begravenisrechten
	Marktgeden

Tariefstijging

De OZB-opbrengst wordt jaarlijks geïndexeerd voor de inflatie. Uitgangspunt van beleid is om de tarieven onroerend zaakbelastingen te verhogen met een indexering conform de verwachte prijsontwikkelingen van het Centraal Planbureau (C.P.B.), uitgaande van een gelijkblijvende WOZ-waarde. Voor 2012 is deze stijging bepaald op 2%. De gemiddelde WOZ waarde is daarentegen met 4,5% gedaald.

De periodieke hertaxaties ten behoeve van de OZB zullen, behoudens een correctie voor de inflatie, niet leiden tot een hogere belastingopbrengst. In het kader van het ongunstige financiële perspectief wordt dit uitgangspunt in de komende meerjarenperiode verlaten. Concreet gaan we uit van een extra verhoging van de OZB-opbrengst van cumulatief 5% extra per jaar in de periode 2011-2014.

Bij de tariefbepaling (rioolheffing en afvalstoffenheffing) wordt rekening gehouden met de BTW-component (uitgaven worden exclusief BTW geraamd) Het beleid is vastgelegd in beleidsnota's en verordeningen

De opbrengst Lokale heffingen 2012 zal naar verwachting bedragen:

(bedragen in €)	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Onroerende zaakbelasting	5.112.859	-5.356.000	-5.612.000
Parkeerbelasting	1.079.028	-1.176.000	-1.226.000
Toeristenbelasting	79.138	-70.000	-70.000
Precariobelasting	73.328	-62.500	-62.500
Subtotaal algemene heffingen	6.344.353	-6.664.500	-6.970.500
Naheffingsaanslagen	110.359	-50.000	-50.000
Totaal algemene heffingen	6.454.712	-6.714.500	-7.020.500
Rioolheffingen	2.133.485	-2.802.050	-3.129.000
Afvalstoffenheffingen	3.970.027	-3.978.240	-3.510.300
Reinigingsrechten	58.741	-57.000	-49.200
Secretarie Leges	419.807	-371.300	-403.768
Bouwleges	553.732	-600.000	-700.000
Omgevingsvergunningen	7.593	0,00	0
Begraafplaatsrechten	169.095	-176.000	-154.000
Marktgelden	90.008	-98.000	-98.000
Totaal bestemmingsheffingen	7.402.487	-8.082.590	-8.044.268
Totaal heffingen	13.857.199	-14.797.090	-15.064.768

Onroerende zaakbelastingen

Alle onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen worden jaarlijks gewaardeerd. Op basis van eerdergenoemde uitgangspunten en het tarief gebaseerd op een percentage van de Woz-waarde, wordt de aanslag onroerende zaakbelastingen berekend en aan de belastingplichtige opgelegd. In de begroting 2012 is een opbrengst gecalculeerd van € 5.612.000.

In de berekening van de algemene uitkeringen wordt uitgegaan van de veronderstelde opbrengst van de OZB o.b.v. de waarde van het woningbestand. Uit de vergelijking van de geraamde opbrengsten in onze begroting met de veronderstelde opbrengst in de algemene uitkering blijkt dat de opbrengst voor woningen laag is.

Omschrijving	WOZ Waarde 1-1-2011 (*€ 1.000)	Tarief	Begroting 2011	Begroting 2012	Vershil 2012 2011
Woningen	3.578.947	.09579 %	3.214.000	3.428.000	214.000
Niet woning eigenaren	765.156	.16580%	1.244.000	1.268.000	24.000
Gebruikers	681.455	.13446%	898.000	916.000	18.000
Totaal			5.356.000	5.612.000	256.000

Gelet op het ongunstige financiële perspectief en de doelstelling in het coalitieprogramma om een sluitende begroting te realiseren willen we de OZB-opbrengsten voor woningen in de periode 2011-2014 laten stijgen met cumulatief 5% per jaar. Dat komt neer op een extra opbrengst van cumulatief € 600.000 in 2014 (uitgaande van een gelijkblijvende WOZ-waarde).

Alle onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen worden jaarlijks gewaardeerd. Op basis van voormelde grondslag en het tarief gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde, wordt de aanslag onroerende zaakbelastingen berekend en aan de belastingplichtige opgelegd. De OZB opbrengst woningen zal met de

aanpassing van de tarieven, exclusief volumestijging, naast de extra 5% toename, met niet meer stijgen dan 2%.

Parkeerbelasting

De heffing van de parkeerbelasting staat in de "Verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen". Het innen van parkeergelden dient gezien te worden als een sturingsinstrument voor het reguleren van de parkeerdruk. In het voorjaar 2012 zal een geactualiseerd beleids plan parkeren worden gepresenteerd. In afwachting daarvan is er voor gekozen om geen verhoging van tarieven door te voeren

De opbrengst in de begroting 2012 is geraamd op € 1.226.000, inclusief parkeerkaarten en naheffingstoelagen. In de begroting 2012 is rekening gehouden met een opbrengst van 1.000 naheffingsaanslagen van in totaal € 50.000. De raad heeft met ingang van 2011 het maximumtarief bepaald op € 1,36 per uur. Het tarief voor de eerste 57 minuten in het centrumgebied bedraagt € 0,60. Het parkeerbeleid is neergelegd in de Parkeerverordening.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt in Valkenswaard geheven per overnachting. De toeristenbelasting is een algemene belasting en heeft daarom geen maximumtarief omdat het aantal overnachtingen fluctueert, waardoor de opbrengst (exploitatie) wisselt. Het tarief voor de toeristenbelasting bedraagt € 1,10 per overnachting. Wij stellen geen verhoging voor. In de primitieve begroting 2012 is een bedrag gecalculeerd van € 70.000.

Precariobelasting

Het is mogelijk om voor het gebruik van gemeentegrond precariobelasting te heffen. De belasting is verschuldigd als een ondernemer voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft (bijvoorbeeld terras, luifel, pijpleiding, uithangborden, e.d.). De opbrengst komt ten goede aan de algemene middelen, tenzij er sprake is van een specifieke oormerking, zoals de opbrengsten van de tijdelijke terrassen bij evenementen. De hoogte van de precariobelasting hangt af van de soort en de grootte van de voorwerpen, alsmede de oppervlakte die in beslag genomen wordt.

De gemeente Valkenswaard legt alleen precariobelasting op bij terrassen (zomer, winter of tijdelijke terrassen). Aan de hand van de afgegeven vergunningen worden de aanslagen opgelegd. De totaal gecalculeerde opbrengst precariobelasting (terrassen) 2012 is € 62.500. De opbrengsten van de tijdelijke terrassen bij evenementen (€ 22.500) worden gestort in het daartoe bestemde evenementenfonds.

Afvalstofheffing

Er zijn kleine bedrijven in het centrum van Valkenswaard, waar afval vrijkomt dat naar aard en hoeveelheid overeenkomt met huishoudelijk afval, die geen ruimte hebben om een container van een commercieel afvalbedrijf te plaatsen en die gelegen zijn aan de inzamelroute van huishoudelijk afval. Deze bedrijven kunnen een container bij Cure aanvragen. Dergelijke bedrijven betalen geen afvalstoffenheffing, maar een zogenaamd reinigingsrecht, waarvan de hoogte overeenkomt met het tarief afvalstoffenheffing voor een meerpersoons huishouden € 291.

De afvalstoffenheffing wordt aangewend ter dekking van de kosten van verwijdering van huishoudelijk afval. De tarieven worden berekend op basis van 100% kostendekkendheid. Voor 2012 wordt verwacht dat de kosten van de verwerking van afvalstoffen aanzienlijk zullen dalen, daarnaast zullen de kosten voor de verwerking van GFT mogelijk dalen. De kosten van de inzameling, het transport en de verwerking van het huishoudelijke afval bestaan hoofdzakelijk uit:

- De verwerkingskosten van het GFT (compostering) en huishoudelijk restafval (verbranding);
- De bijdrage aan Cure (Centrum Uitvoering Reinigingstaken Eindhoven e.o.);
- De kosten voor de facilitaire dienstverlening (beheer milieustraat, transport en verwerking van de daar vrijkomende afvalstromen, inzameling en verwerking van glas en oud papier);
- Extra inzamelvergoeding voor verenigingen per kilo oud papier;
- Lasten van de inzamelmiddelen (duobakken, boven- en ondergrondse containers);
- Interne uren samenhangend met de uitvoering van de inzameling van huishoudelijk afval en de inning van de afvalstoffenheffing;
- Vergoeding aan het SRE op grond van de Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen (RVCS).

In €	2010	2011	2012
Afvalstoffenheffing; Eenpersoonshuishouden	210	210	189
Afvalstoffenheffing; Meerpersoonshuishouden	336	336	291
De afvalstofheffing per extra afvalcontainer	336	336	246
Omvang egalisatie reserve reiniging per 1/1	424.000	541.000	617.000

De raad heeft besloten om teveel betaalde gelden voor de afvalstoffenheffing te restitueren indien het maximum van de egalisatiereserve wordt overschreden. Het maximum is bij raadsbesluit gesteld op €250.000,-. Naar verwachting zal deze reserve per 1/1/2012 circa € 617.000 bedragen. Conform regulier beleid zal in 2012 € 367.000 terugbetaald worden. Voor eenpersoonshuishouden is dat € 15,00 en meerpersoonshuishoudens € 33,00.

Ontwikkeling kostendekkendheid afvalstoffen bedraagt:

Rekening 2007	Rekening 2008	Rekening 2009	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
101.8 %	99.4 %	105.0 %	103.0 %	100%	100%

(Brede) rioolheffing

Vanaf het jaar 2011 kan de gemeente alleen nog maar kosten verhalen op basis van de nieuwe heffing, de zogenaamde brede rioolheffing. Naast de afvoer van het hemelwater en afvalwater krijgt de gemeente ook de algehele zorgplicht voor water (zowel grond- als oppervlaktewater). Gestreefd wordt naar een 100% kostendekkendheid volgens het kostendekkingsplan. De jaarlijkse gewenste verhogingen worden ook neergelegd in dit plan. In 2011 is de verhoging van de rioolheffing van € 45,- onderverdeeld in € 20,- voor investeringen in het stelsel en € 25,- voor de exploitatiekosten van de algehele zorgplicht voor water, zoals onderhoud watergangen e.d..

De jaarlijkse kosten van riolering worden gedekt door de rioolheffing, waarbij verschillen tussen de kosten en de heffing worden onttrokken dan wel gestort in de egalisatiereserve 'riolering'. Deze zal worden gebruikt om in de toekomst de tarieven gefaseerd te laten stijgen.

	2010	2011	2012
Rioolheffing	145	190	210
Omvang egalisatiereserve rioleringen per 1/1	2.940.000	3.323.000	3.698.000

Het definitieve tarief kan worden vastgesteld bij de behandeling van het kostendekkingsplan Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan.

Leges

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Te denken valt aan: leges burgerzaken, leges A.P.V.-vergunningen, leges bouwvergunningen en leges gebruiksvergunningen.

Totaal opbrengst in €	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bouwleges	554.000	600.000	700.000	800.000	900.000	900.000
Burgerzaken	370.000	333.000	333.000	333.000	333.000	333.000
APV en overige	50.000	25.500	25.500	25.500	25.500	25.500
Omgevingsvergunning	7.000					
Totaal	982.000	958.500	1.058.500	1.158.500	1.258.500	1.258.500

Kwijtschelding

De gemeente kan kwijtschelding verlenen voor gemeentelijke heffingen, waarbij zij zelf kan beslissen voor welke heffingen kwijtschelding mogelijk is. In Valkenswaard is kwijtschelding alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing (gedeeltelijk). Voor de overige heffingen zoals onroerende zaakbelasting, rioolrecht, leges burgerzaken is geen kwijtschelding mogelijk. Valkenswaard hanteert de maximumnorm van 100%, dit betekent dat op 100% van het bijstandsniveau belastingen worden kwijtgescholden. Het maximumbedrag aan kwijtschelding bij de afvalstoffenheffing is in 2012 € 175.

Wij verlenen 'automatisch' kwijtschelding aan huurders van woningen die twee maanden vóór de dagtekening van de aanslag één jaar onafgebroken een uitkering hebben genoten in gevolge de Wet Werk en Bijstand en geen positieve vermogensbestanddelen hebben.

Belastingdruk

De berekening van de belastingdruk is gebaseerd op de som van afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden, de gemiddelde waarde van de onroerende zaken (OZB) en het rioolrecht.

Soort belasting of heffing	2010	2011	2012
Gemiddelde woningwaarde	274.000	263.588	251.727
Afvalstoffenheffing	336	336	291
OZB (op basis van gemiddelde woningwaarde)	222	227	241
Rioolrecht	145	190	210
Belastingdruk per meerpersoonshuishouden	703	753	742

Weerstandsvermogen

Inleiding

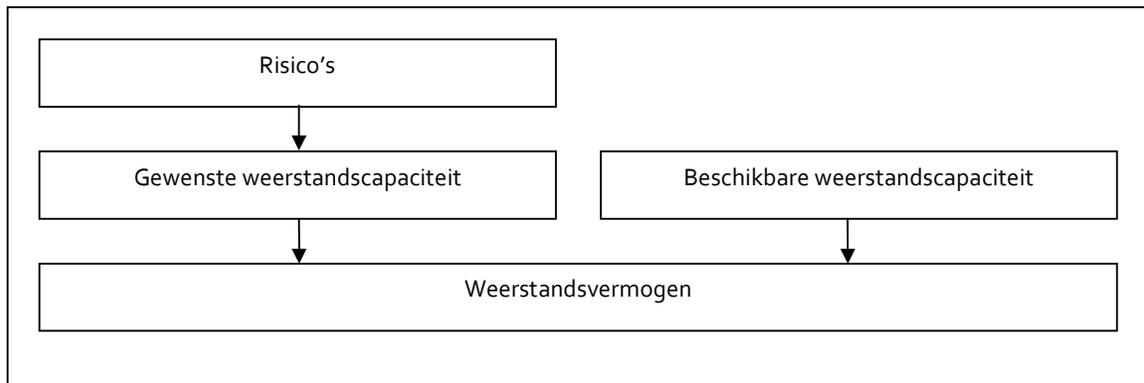
De begroting vormt het financieel kader waarbinnen de gemeente haar doelstellingen realiseert. Tegenvallers en meevallers worden daarbij zo veel als mogelijk verwerkt binnen die begroting. Niet altijd kunnen financiële tegenvallers opgevangen worden en op dat moment is het van belang dat de gemeente beschikt over een buffer om dit soort zaken te kunnen verwerken. Deze buffer om onverwachte tegenvallers zodanig op te vangen dat de taken kunnen worden voortgezet heet het weerstandsvermogen van de gemeente. Het gaat dan om risico's die niet zijn verzekerd of waarvoor geen voorziening is getroffen. De beoordeling van dit weerstandsvermogen geeft daarbij inzicht in de actuele financiële positie. Actualisering vindt jaarlijks plaats bij de jaarrekening en de begroting.

In deze paragraaf wordt ingegaan op het weerstandsvermogen. Daarbij zal achtereenvolgens aandacht worden geschonken aan het beleid wat de gemeente op dit gebied hanteert, de weerstandscapaciteit, een actualisering van het risicoprofiel en de confrontatie tussen de weerstandscapaciteit en het risicoprofiel. Tot slot wordt gedetailleerd ingegaan op de opbouw van de weerstandscapaciteit.

Beleid

In november 2007 heeft uw raad ingestemd met de nota "Weerstandsvermogen en risicomanagement". Hiermee is een beleidslijn geformuleerd over de in de organisatie noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's en risicomanagement. In de komende jaren wordt concreet invulling gegeven aan risicomanagement. Onder andere het inventariseren, analyseren en beoordelen van de risico's, het bepalen van het risicoprofiel, het beheersen van risico's (voorkant), het structureel inbedden van risicomanagement in de organisatie en het bepalen van een ratio 'weerstandsvermogen' (verhouding risicobedrag versus weerstandscapaciteit).

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en daarbij gewenste weerstandscapaciteit enerzijds en de beschikbare weerstandscapaciteit anderzijds. De relatie tussen beiden wordt in de onderstaande figuur weergegeven:

Beschikbare weerstandscapaciteit

Het aanhouden van voldoende weerstandscapaciteit maakt het mogelijk om zonder beleidsaanpassing financiële nadelen op te vangen die zich – ondanks de werking van risicomanagement – manifesteren door het feitelijk optreden van tegenvallers en waarvoor geen andere dekking aanwezig is.

Weerstandscapaciteit	Bedrag
Algemene reserve (vrij aanwendbaar deel)	11.903.000
Vrij aanwendbare specifieke bestemmingsreserves	1.029.000
Budget onvoorzien	125.000
Begrotingsruimte	nvt
Stille reserve(s)	1.187.750
Onbenutte belastingcapaciteit	737.000
Kostenreductie (bezuinigingen)	nvt
Totaal	14.981.750

Risico's

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen moeten de gekwantificeerde risico's van de gemeente bij elkaar geteld worden en moet rekening gehouden worden met de kans dat de onderkende feiten zich zullen voordoen. Voor het bepalen van de kans dat een risico zich daadwerkelijk manifesteert dient per risico een analyse gemaakt te worden. Uit die analyse blijkt ook welk effect wordt verwacht in het geval een risico zich voordoet. Zoals in deze paragraaf wordt vermeld, wordt gewerkt aan invulling van risicomanagement.

De relevante risico's voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van deze paragraaf. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten dan wel voorzieningen gevormd. Het gaat dus uiteindelijk om die risico's die de financiële positie van de gemeente kunnen verstoren.

In het navolgende overzicht zijn risico's opgenomen van economische, politieke, juridische, milieutechnische of financiële aard. Deze risico's zijn niet limitatief opgesomd. Naast de risico's, die feitelijk alle gemeenten lopen, zijn hier de risico's vermeld die bekend zijn en specifiek de gemeente Valkenswaard betreffen. Bij mogelijke risico's denken wij onder andere aan:

- Open-einde regelingen
- Bijstand (WWB)
- Beheerplannen
- Grondexploitatie (bijvoorbeeld: stagnatie van grondverkoop en ontwikkeling plannen)
- Gemeenschappelijke regelingen (GGD, SRE, enz.).

Zoals aangegeven in de nota 'Weerstandvermogen en risicomanagement' (Plan van Aanpak) zullen wij de komende jaren zorgdragen voor een zo volledig mogelijk beeld van alle mogelijke risico's binnen de gemeente. Het inzicht in alle mogelijke risico's zal de impuls zijn om een risicobeheersing/-managementsysteem op te bouwen, te implementeren en blijvend te actualiseren.

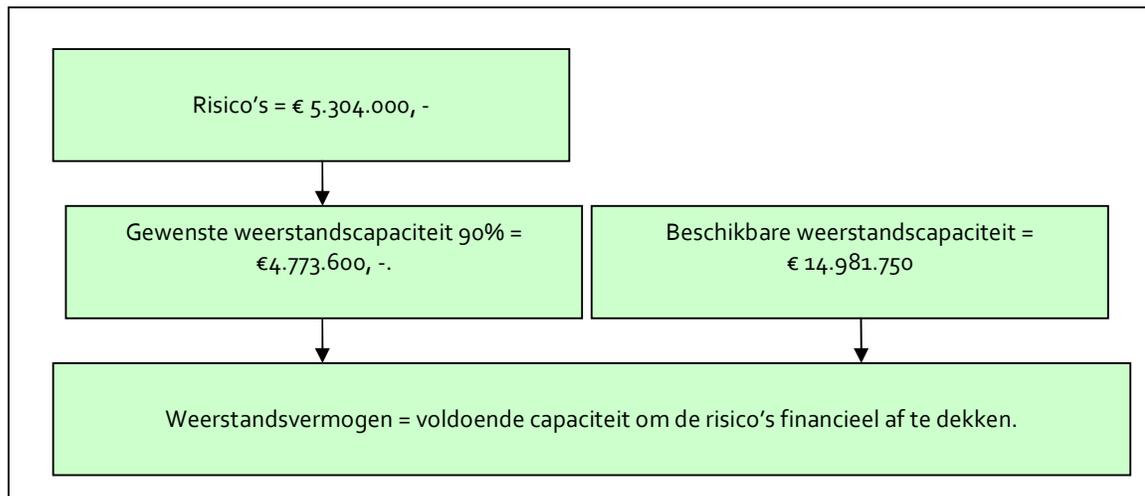
Bij het bepalen van een norm (ratio weerstandsvermogen) is van belang te zoeken naar een evenwicht tussen financiële soliditeit enerzijds en het streven om niet onnodig geld 'op de plank te laten liggen' anderzijds. Een belangrijk criterium hierbij is de kwalitatieve beoordeling van het risicomanagement. Naarmate deze hoger uitvalt, kan worden volstaan met een lager financiële weerstandscapaciteit en dientengevolge met een lager verhoudingsgetal.

Belangrijkste risico's	Hoogte risico-bedrag
Schadeclaims: de gemeente kan schadeclaims ontvangen ontstaan door onder andere onvoldoende weg- of groenbeheer mede door het ontbreken van actuele beheerplannen, het wijzigen van bestemmingsplannen, het uitvoeren van grote (bouw)projecten, het verlenen of weigeren van vergunningen, het uitvaardigen van nieuwe regels op het gebied van gebruik van openbare ruimten, het subsidiebeleid of welk ander onderwerp ook als het maar in verband gebracht kan worden met de activiteiten die de gemeente ontplooid. Op dit moment zijn er geen openstaande schadeclaims met een bedrag hoger dan €25.000, -.	€ 25.000
Planschade: in het kader van risicobeheersing moet verder worden gewezen op de risico's inzake schadeclaims op grond van artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de zogeheten planschade. Op grond van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening per 1 juli 2008 – een drempel van 2%, welk inhoudt dat planschade alleen tot uitkering komt als deze de waardevermindering van het object met meer dan 2% overschrijdt. Een risicobeperkende maatregel is om met de ontwikkelende partijen planschadeovereenkomsten af te sluiten, waardoor een eventuele planschade wordt afgewenteld op de ontwikkelende partij.	€ 100.000
Wet Ketenaansprakelijkheid: de gemeente kan op grond van de Wet Ketenaansprakelijkheid aangesproken worden voor het niet afdragen van belastingen en premies sociale verzekeringen door aannemers. In het kader van deze wet is de gemeente niet aansprakelijk als het de aanleg van gemeenschapsvoorzieningen, zoals wegen en rioleringen in het openbaar gebied, betreft. Aangezien de meeste uitbestede projecten gemeenschapsvoorzieningen betreffen, is het risico beperkt. Voor projecten, niet betreffende openbare voorzieningen, is de wet echter wel van toepassing. Hierbij valt te denken aan het ophogen van bouwterreinen en andere zaken, die voor de verkoop bestemd zijn. Risicobeperkende maatregelen met betrekking tot deze projecten, zoals het opvragen van verklaringen van goed betaalgedrag, moeten voldoende aandacht krijgen.	pm
Bouwgrondexploitatie: de ontwikkeling van bouwgrondexploitaties brengt risico's met zich mee. De uitvoering van deze trajecten neemt vaak meerdere jaren in beslag en niet alle elementen uit de exploitatie zijn goed te voorspellen. Hoe langer de looptijd van een complex en hoe groter en ingewikkelder het complex, hoe groter het risicoprofiel van het complex is. Daarnaast zijn trajecten conjunctuurgevoelig, dit draagt er ook toe bij dat verwachte opbrengsten niet altijd haalbaar blijken te zijn. In deze risicoparagraaf gaan wij uit van het risico dat de geplande opbrengsten niet worden gerealiseerd en dat het mogelijke resultaat van alle complex 10% lager zal zijn. Hiertoe zullen wij een risico van €1.200.000 opnemen.	€ 1.200.000
Bodemsanering: de risico's, die voor de gemeente voortvloeien uit bodemverontreiniging, zijn moeilijk vooraf in te schatten en worden sterk bepaald door factoren als eigendomssituatie en oorzaak van de bodemverontreiniging. Voor saneringsobjecten in het kader van de Wet Bodembescherming (W.b.b.) is de omvang van het risico afhankelijk van de eerder genoemde factoren, waarbij uiteindelijk sprake kan zijn van het volledig voor rekening komen van de gemeente van de saneringskosten. Grote grondsaneringen zijn niet direct te verwachten, omdat Valkenswaard geen achtergrond heeft van chemische industrie of zware metalen, maar het kan niet worden uitgesloten. Voor zover mogelijk worden de kosten van sanering opgenomen in de grondexploitaties. In de bodem van de gemeentewerf aan de Emmalaan 26 is een bodemverontreiniging aanwezig van ons voormalig tankstation.	€ 200.000
Afwaaiering gronden: wij nemen deel aan het Kavelruilproject 'Valkenswaard - Waalre' in samenwerking met andere overheden, waaronder de Provincie Noord-Brabant. Een gevolg van wijziging van bestemming en gebruik van grond kan zijn dat gemeentegrond afgewaardeerd wordt, waartegenover hooguit een eenmalige bijbetaling staat. Dit geldt met name voor agrarische grond in de EHS.	pm

<p>Monumenten: momenteel loopt de gemeente een beperkt risico (geen fonds beschikbaar). Aan de eigenaar kan een bijdrage worden toegekend ter tegemoetkoming in de kosten voor het treffen van restauratie- /onderhoudswerkzaamheden. De bijdrage bedraagt maximaal 25% resp. 50% van de goedgekeurde subsidiabele kosten van de voorzieningen, tot een bepaald maximumbedrag.</p>	<p>€ 25.000</p>
<p>WWB Inkomensdeel: de gemeente risicodragert bij overschrijdingen van het budget. Dit risico bedraagt 10% van het ontvangen budget en moet worden opgevangen binnen de begroting van de gemeente. Bij overschrijdingen met meer dan 10%, die buiten de schuld van de gemeente zijn opgetreden, kan een beroep worden gedaan op een extra uitkering. Het gecalculeerde budget 2012 voor het inkomensdeel bedraagt voorlopig €5.542.000, -. Het maximale eigen risico voor de gemeente in dat jaar bedraagt daarom afgerond €554.000, -. Hierbij gaan wij ervan uit dat een tekort, boven de genoemde 10%, aangevuld wordt door het Rijk, binnen de bestaande regeling, voor het aanvragen van extra middelen.</p>	<p>€ 554.000</p>
<p>WMO: er is een risico dat het WMO-budget niet voldoende zal zijn, gelet op het opene karakter van deze wet. Dit is met name van toepassing bij de grootschalige woningaanpassingen, die op voorhand niet zijn in te schatting, maar waarvan de financiële impact wel groot kan zijn. Onduidelijk is in hoeverre het macro WMO-budget aangepast zal worden op basis van landelijke ontwikkelingen en wat de impact daarvan is op de objectieve verdeelmaatsleutel.</p>	<p>pm</p>
<p>WWNV: met de inwerkingtreding van de Wet Werken Naar Vermogen ontstaat er regeling voor iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt (WSW, WAJONG, WWB). De wet wordt uitgevoerd door de gemeenten. De wijze waarop gemeente de uitvoering gaan invullen en welke (financiële) gevolgen dit zal hebben, is op dit moment nog niet helder. Wij maken een globale risico-inschatting waarbij rekening wordt gehouden met de onverachte tegenvaller die gepaard gaan met van de verlaging van het participatiebudget en de verandering die Ergon zal ondergaan.</p>	<p>€1.500.000</p>
<p>Ziekteverzuim: de norm voor ziekteverzuim binnen gemeentelijke organisaties is landelijk gesteld op 5,1%. Het ziekteverzuim in de gemeente Valkenswaard bedraagt 6,6%. De werkzaamheden binnen de gemeente zullen desalniettemin doorgang moeten vinden. De invulling kan plaatsvinden door middel van tijdelijk extra capaciteit inhuren.</p>	<p>€ 670.000</p>
<p>Kennisuitstroom: de gemiddelde leeftijd van de medewerkers van de gemeente Valkenswaard is hoger dan het landelijk gemiddelde. De komende 5 jaren zal ongeveer 14% van de medewerkers uitstromen omdat zij met pensioen gaan. De uitstromende medewerkers bezitten veel kennis, die zij zullen moeten overdragen of wij zullen moeten inkopen (bijvoorbeeld door opleidingen of inhuur van derden). Hiervoor zal een buffer gereserveerd moeten worden. In de berekening wordt uitgegaan van een overdracht van een jaar waarin de medewerker 50% productief is.</p>	<p>€ 500.000</p>
<p>BTW Compensatiefonds: de rijksoverheid voert het BCF budgetneutraal uit. Het BCF wordt onder andere gevoed met een structurele korting op de uitkeringen uit het gemeentefonds. Tot nu toe hebben gemeenten echter meer gedeclareerd aan compensabele btw, dan het Rijk begroot heeft. Achteraf vinden evaluaties plaats die kunnen leiden tot een extra uitname uit het Gemeentefonds</p>	<p>€ 375.000</p>
<p>Uitstel in de uitvoering van projecten en investeringen brengt bijdragen van externe subsidies in gevaar. Subsidiegelden zijn veelal gerelateerd aan aanleg in enig jaar waardoor uitstel van het project de zekerheid op het verkrijgen van subsidies vermindert.</p>	<p>pm</p>
<p>TOTAAL</p>	<p>€ 5.304.000</p>

Weerstandsvermogen

Op dit moment kan nog geen oordeel worden gegeven of een volledige afdekking van het risicobedrag door de algemene reserve noodzakelijk is. Inzicht in de risico's (i.c. risicomatrix), de financiële omvang, de inbedding van risicomanagement in de organisatie en implementatie van de in de nota beschreven acties voor het bereiken van een kwaliteitsgroei, zijn aspecten die hierbij een rol spelen. Daarbij moet overwogen worden dat niet alle risico's zich tegelijk in één jaar zullen voordoen. In deze benadering wordt uitgegaan van een zekerheidspercentage van 90% dat alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren. Met de beschikbare weerstandscapaciteit en de benoemde risico's heeft de gemeente dus voldoende weerstandsvermogen om de risico's financieel af te dekken.

Kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Valkenswaard heeft een groot vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van wegen, groen, speelvoorzieningen, bruggen, watergangen, riolering, openbare verlichting, verkeersregelininstallaties en gebouwen. Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van groot belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, vervoer en recreatie. Onderhoud is ook nodig om kapitaalvernietiging in de toekomst te voorkomen.

In deze paragraaf gaan wij in op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties voor 'grotere' kapitaalgoederen in de openbare ruimte van de gemeente (o.a. infrastructuur, voorzieningen en gebouwen). Het betreft de kosten van het beheer en instandhouding van het kapitaalgoed. Het vindt zijn weerslag in beheerplannen, die door de raad worden vastgesteld.

Het beleid voor tot het onderhoud van kapitaalgoederen is vastgelegd in de volgende (beleids)nota's en/of beheerplannen:

- Beheerplan wegen (2004 – 2008)
- Gemeentelijk rioleringsplan (2006 – 2010)

Er zijn geen beheerplannen voor groen, openbare verlichting, verkeersregelininstallaties en speelvoorzieningen.

Wegen en bruggen

Om de kwaliteit van het wegennet te monitoren worden in een cyclus van één keer per twee jaar alle verhardingen visueel geïnspecteerd en beoordeeld op basis van landelijke richtlijnen/normen. Uit het resultaat van eerdere inspecties is in 2009 een programma onderhoud wegen 2010 – 2014 opgesteld. In de inspectie geconstateerde kleine gebreken en binnengekomen klachten worden door een ingehuurd stratenmakersploeg verholpen. In 2011 heeft een inspectie van alle wegen, inclusief zandwegen en wegmarkeringen, plaatsgevonden. Met het resultaat van deze inspectie wordt een beheerplan wegen 2012-2016 opgesteld.

In 2008 zijn alle civieltechnische kunstwerken (bruggen, duikers, stuwen) geïnspecteerd en opgenomen in een kunstwerkenbeheersysteem. Vervolgens is een onderhouds-/vervangingsplan kunstwerken 2009 – 2013 opgesteld. Bij de kunstwerken was een achterstand in het onderhoud geconstateerd. In 2010 is gestart met een grootschalig onderhoudsbestek voor vrijwel alle kunstwerken. In 2012 worden de fietsbrug Keesbrugse (De Voort) en de Schafterbrug over de Dommel vervangen/gerenoveerd. Hiermee is de achterstand weggewerkt. Er zijn voor de komende jaren geen vervangingsinvesteringen benodigd.

Voor het beheerplan 'wegen en bruggen' is een voorziening ('groot onderhoud wegen') gevormd. De storting in de voorziening is afgestemd op voornoemde programma onderhoud wegen en onderhouds-/vervangingsplan kunstwerken.

De stand van de voorziening bedraagt per 1 januari 2012 € 423.317. De jaarlijkse storting in de voorziening bedraagt € 546.050. De uitgaven voor 2012 zijn begroot op € 577.500 voor wegen en € 36.000 voor kunstwerken (bruggen).

Riolering

In 2006 heeft uw raad het Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) vastgesteld. Dit plan heeft een geldigheidsduur van vijf jaar (2006 – 2010). In maart 2011 heeft uw raad het Basis Riolering Plan (BRP) vast gesteld. In het BRP zijn opgenomen de verbeteringsmaatregelen aan de bestaande riolering en de aanleg van overstortleidingen en bergbezinkbassins. De realisatie van deze maatregelen is gepland voor 2011 en 2012. Hiermee wordt voldaan aan de eisen van Waterschap De Dommel met betrekking tot de vuiluitworp uit het rioolstelsel op het oppervlaktewater (emissienorm basisinspanning).

In 2011 is een Verbreed-GRP voor de periode 2012 – 2016 aan uw raad ter vast stelling aangeboden. Voor het beheerplan 'GRP' is een egaliseringsreserve gevormd. De stand van de egaliseringsreserve bedraagt per 1 januari 2012 € 3.111.745. Deze stand zal worden betrokken bij het vast te stellen tarief rioolheffing voor 2012.

Groen

Er is geen specifiek beleids- en beheerplan groen en bomen voorhanden. Wel zijn vrijwel alle groenelementen opgenomen in een beheerprogramma. Echter diverse groenelementen in het buitengebied en de kwaliteit van bomen en groenvoorzieningen ontbreken in dit programma. Met het ontbreken van kwaliteitgegevens lopen wij risico's aangezien wij niet voldoen aan de wettelijke verplichting voor veiligheid (bomen). Dit blijkt ook uit het pilot-onderzoek van ca. 2.000 bomen in de kern van Valkenswaard, dat in 2009 is uitgevoerd. In 2010 is aansluitend gestart met de VTA inspectie van de overige bomen. Vanwege het ontbreken van een beheerplan groen zijn er geen middelen beschikbaar voor structurele vervanging van groen en bomen. Het groenonderhoud is dus beperkt tot het in stand houden van de huidige groenvoorzieningen.

Voor het beheerplan 'groen' is geen voorziening gevormd. De lasten en baten worden rechtstreeks in de exploitatie verantwoord.

Openbare verlichting

Voor de openbare verlichting ontbreekt een beleids- en beheerplan. Wel is het bestand aan masten, armaturen en lampen opgenomen in een beheerprogramma. Het bestandbeheer evenals de aansturing en controle van de onderhoudsaannemer is uitbesteed aan een extern adviesbureau. In de afgelopen jaren is alleen het noodzakelijke onderhoud aan de openbare verlichting en het oplossen van storingen uitgevoerd. Er hebben dus geen structurele vervangingen van lichtmasten en armaturen plaatsgevonden.

In 2011 is een beleids-/beheerplan openbare verlichting 2012 – 2016 opgesteld. Hierin worden opgenomen naast de uitgangspunten en kosten van beheer, onderhoud (vervangen lampen, verhelpen storingen, schilderen masten) en de vervanging van masten en armaturen ook de beleidsvoorstellen met betrekking tot in bedrijf stelling en/of dimmen van de verlichting, energiebesparing/CO₂-reductie, ed. Het beleid-/beheerplan openbare verlichting 2012-2016 is eind 2011 aan uw raad ter vaststelling voorgelegd. Voor het beheerplan 'openbare verlichting' is geen voorziening gevormd. De lasten en baten worden rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. Voor vervangingsinvesteringen is een jaarlijks budget (kapitaallasten) van €200.000,- beschikbaar.

Speelvoorzieningen

Er is nog geen beleidsplan voorhanden. Wij hebben de beschikking over een beheerprogramma. Vanuit dit programma is een meerjarenbegroting gemaakt. De renovatieplannen worden gemaakt aan de hand van de jaarlijks, wettelijk verplichte veiligheidsinspecties en de technische staat van de speelvoorzieningen. In 2011 is een beleidsplan speelvoorzieningen opgesteld op basis van de landelijke richtlijnen. Uitgangspunt is dat het aantal speellocaties gereduceerd wordt met 25%. In 2012 zal het beleidsplan ter vaststelling voorgelegd worden aan uw raad.

De vervangingen, de kosten van inspecties en onderhoud – eventueel baten – worden rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. De vervangingen van de speelvoorzieningen worden gedekt door de bestemmingsreserves.

De stand van de bestemmingsreserves en de jaarlijkse stortingen bedragen per 1 januari 2012:

- Bestemmingsreserve 'speeltoestellen': € 212.965; jaarlijkse storting: € 42.600;
- Bestemmingsreserve 'in stand houden buitenspeel terreinen peuterspeelzalen': € 53.276; jaarlijkse storting: € 4.515;
- Bestemmingsreserve 'speeltoestellen buitenbad': € 27.470; jaarlijkse storting: € 8.740.

Voor 2012 en 2013 moet de jaarlijkse storting voor de reserve 'speeltoestellen' worden verhoogd met € 100.000.

Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de kosten van de huisvesting - nieuwbouw en groot onderhoud (buitenkant) - van het primair en voortgezet onderwijs. Over de uitvoering van het onderwijs zijn overeenkomsten opgesteld op grond waarvan de schoolbesturen financiële middelen ontvangen voor het onderhoud.

Voortvloeiend uit de overeenkomst met de schoolbesturen zijn de schoolbesturen zelf verantwoordelijk voor de meeste aspecten van het onderhoud. De gemeente blijft bij het primair onderwijs verantwoordelijk voor een aantal onderhoudsaspecten. Deze zijn neergelegd in de doordecentralisatieovereenkomst. Naast deze overeenkomst blijft de verplichting voor de gemeente om te voorzien in onderwijshuisvesting. Ieder jaar kunnen de schoolbesturen aanvragen indienen voor het daarop volgende jaar bij de gemeente (vóór 1 februari). Er is een dekkingsreserve 'decentralisatie huisvesting primair onderwijs' gevormd. De stand van de reserve bedraagt per 1 januari 2012 € 1.491.698.

Gemeentelijke gebouwen

Er is geen beleidsplan, maar wel een beheerplan 'MeerJaren OnderhoudsVerwachting' (MJOV). Dit beheerplan is gebaseerd op het beheerprogramma, waarin vrijwel alle gemeentelijke gebouwen opgenomen zijn. Het beheerplan leidt naar een uniforme manier van onderhoud van de gebouwen, echter op een sobere wijze. De gemeentelijke woningen zijn tot op heden nog niet opgenomen in de huidige MJOV. Inventarisatie van de benodigde middelen heeft in 2011 plaatsgevonden.

Voor het beheerplan 'gemeentelijke gebouwen' is de voorziening 'groot onderhoud onroerende zaken' gevormd. De stand van de voorziening bedraagt per 1 januari 2012 € 1.099.156. De jaarlijkse storting bedraagt € 408.540.

Tractie

De teams BOR en Sport zijn belast met de uitvoering van het onderhoud van de openbare ruimte, bos- en natuurterreinen, sportvoorzieningen en begraafplaatsen. De diverse teams beschikken over een scala aan bedrijfsvoertuigen en machines om hun taken uit te kunnen voeren. Jaarlijks moeten diverse van deze middelen worden vervangen en gefinancierd uit het tractiefonds. Het college dient jaarlijks het benodigde vervangingsbudget ter beschikking te stellen vanuit de voorziening vervanging tractiemiddelen (tractiefonds).

In de vastgestelde meerjarenplanning tractie vervanging 2010-2020 zijn de geplande substantiële uitgaven voor de vervanging van bedrijfsvoertuigen en machines opgenomen. Ook in 2012 kunnen daarmee op adequate wijze middelen worden onttrokken uit het tractiefonds.

Voor 2012 is de vervanging gepland van:

- een veegwagen met aandrijving voor reiniging van buitensportvoorzieningen,
- een maai/opraap-combinatie voor het ruimen van blad en het maaien van bermen in de zomerperiode,
- een terreinwagen met laadbak voor het buitengebied,
- bestelauto met kipbak voor wijk 1 (centrum en Valkenswaard-West) en
- een ontstoppingsapparaat voor het oplossen van rioolverstoppingen.

In 2012 is een budget van € 123.415 voor de vervanging van tractiemiddelen beschikbaar.

Financiering

Inleiding

Het doel van deze financieringsparagraaf is de uitvoering van de treasuryfunctie te volgen. De treasuryfunctie bestaat uit de taken financiering, cashmanagement en renterisicobeheer met als doel de organisatie te voorzien in de behoefte aan vreemd vermogen tegen zo laag mogelijke kosten en te beschermen tegen ongewenste financiële risico's. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complexer geworden geld- en kapitaalmarkt.

Het renterisico is het volume aan uitstaande schuld, dat aan een renteherziening onderhevig is. De wetgever heeft in de wet Fido eisen gesteld aan het maximum aan renterisico dat een gemeente in enig jaar mag lopen. Deze eisen komen tot uitdrukking in de kasgeldlimiet (voor leningen met een looptijd tot 1 jaar) en de renterisiconorm (voor leningen met een looptijd vanaf 1 jaar). Deze normen bepalen de speelruimte voor de gemeente om verantwoord en goedkoop te financieren. Met de laatste wijziging van de wet Fido is de renterisiconorm nu gekoppeld aan de begrotingsomvang in plaats van aan de totale schuld

Rente

Rente is een onderdeel van de kostprijs van een product. Vandaar dat rentelasten evenals overheadkosten toegerekend worden aan producten. Rente kan worden gezien als de kostprijs van het kapitaalbeslag. Hierdoor wordt de invloed van de financieringswijze (eigen middelen of aan te trekken lening) op de producten geëlimineerd. Ook wordt hiermee bereikt dat de kostendekkendheid van aan derden door te berekenen diensten zichtbaar wordt gemaakt in de begroting. De meest voor de hand liggende verdelingsmethodiek is toerekening op basis van boekwaarde van activa. Hiermee wordt bereikt dat kapitaalintensieve activiteiten/producten de meeste rentelasten dragen. Het rentebedrag dat wordt toegerekend aan een product is de uitkomst van de boekwaarde x het rekenrente percentage. De hoofdregel is dat er geen rente tijdens vervaardiging van een actief wordt geactiveerd (dus geen opname in de kostprijs). Pas vanaf het moment van ingebruikname van een investering worden rentelasten toegerekend aan het product waarvoor het actief wordt gebruikt

Uitzondering op deze hoofdregel betreft de uitgaven in de bouwgrondexploitatie. Om de kosten van het kapitaalbeslag in de kostprijs op te nemen wordt zowel over de boekwaarde per 1 januari van het dienstjaar als over de uitgaven c.q. de inkomsten in de loop van het dienstjaar rente berekend. Er zijn diverse methodieken om de rentekosten toe te rekenen aan de exploitatie

Renteomslag methode.

Voor de toerekening van rente was het gebruikelijk zowel de bespaarde rente over de reserves en voorzieningen als de rente over de externe financiering (geldleningen en rekening courant) in de renteomslag methode op te nemen. Dit betekent dat de totale rentelast (externe en interne financiering) middels een omslagpercentage (totale rentelast gedeeld door de boekwaarde van de activa) doorbelast wordt aan de producten in exploitatie en de bouwgrondexploitatie. Daarbij wordt voor die investeringen waar kostendekkende tarieven worden gehanteerd (riolering en reiniging) een vast rentepercentage gehanteerd. Hiervoor wordt het rentepercentage van 4% zoals opgenomen op het perspectievenprogramma in het investeringsjaar gehanteerd.

Tot op heden wordt over de interne financiering (reserves en voorzieningen) bespaarde rente begroot. De bespaarde rente wordt ten gunste van de exploitatie gebracht. Ingaande de begroting 2010 is deze baat deels ingezet om te komen tot een sluitende begroting en deels beschikbaar voor incidentele activiteiten. In de meerjarenramingen 2012 – 2014 behorende bij de begroting 2011 wordt de bespaarde rente nagenoeg in totaliteit ingezet om te komen tot een sluitende begroting.

Rekenrente

Het begrip rente raakt aan vele onderwerpen binnen het gebied van de gemeentelijke financiën. De huidige economische ontwikkelingen leiden tot een verhoogde aandacht voor dit onderwerp. De marktrente is historisch gezien laag en onbekend is hoe deze zich zal ontwikkelen. Door actief de renteontwikkelingen te volgen

is het mogelijk de rentekosten op lange termijn te beperken. Daarom is met ingang van de begroting 2012 gekozen voor de methode van rekenrente en niet meer te werken met bespaarde rente.

Met het hanteren van een rekenrente percentage willen we voorkomen dat er grote schommelingen in het percentage van jaar tot jaar ontstaan. Grote schommelingen in de rente kunnen ook (ongewenste) grote fluctuaties veroorzaken in vast te stellen tarieven van kostendekkende producten of bij de toetsing van de haalbaarheid van bouwgrondexploitaties. Uitgangspunt voor het bepalen van de rentelast voor de begroting moet zijn dat deze zo goed mogelijk geraamd worden. Deze methodiek houdt rekening met de marktontwikkelingen en de werkelijke rentekosten van de opgenomen geldleningen. Hierdoor wordt een reëler percentage bepaald. Bij deze methode moeten bij beschikkingen over reserve en voorzieningen voor investeringen wel rentelasten worden geraamd.

Nadeel van deze methode is, dat er een relatief groot renteresultaat zal ontstaan doordat het verschil tussen de geraamde rentelast te betalen aan derden en de aan de producten doorberekende rente groot is. Dit nadeel weegt niet op tegen het grotere voordeel dat aan de producten een marktconforme rente wordt toegerekend.

De rekenrente wordt gebaseerd op het gemiddelde van:

- de marktrente (= het gepubliceerde tarief voor een 10-jaars fixed lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten) op het moment van samenstellen van de Nota Kaders;
  - de feitelijke rentedruk (= gemiddeld gewogen rentepercentage van de eigen opgenomen geldleningen).
- Deze rekenrente wordt jaarlijks berekend en is van toepassing in deze begroting en de meerjarenbegrotingen voor de komende drie jaren. Voor 2012 is deze bepaald op gemiddelde van marktrente 3,9 % en rentedruk 3,95%. Afgrond is dat 4%

Saldo financieringsfunctie

Over de activa per 1 januari van het jaar wordt de rente berekend met het reken rentepercentage. Dit levert een last op voor de producten in de exploitatie. De baat die hier tegenover staat wordt geboekt op de kostenplaats kapitaallasten. Op deze kostenplaats boeken wij de werkelijke rentelasten van de gesloten geldleningen, het krediet in rekening-courant en de overige bankkosten. In de begroting wordt hier ook de berekende rente over het geraamde "financieringstekort" geraamd. Deze kostenplaats levert een positief saldo op. Dit saldo wordt in de exploitatie (programma 5) opgenomen als 'saldo van de financieringsfunctie'

(bedragen * 1.000 €)	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012
Rente kosten			
Langlopende Geldleningen (incl rente financieringstekort)	1.971	2.509	2.021
Rentekosten rekening courant	14		
Bespaarde rente	2.577	2.199	-
Bankkosten	27	15	15
Totaal rente kosten	4.589	4.723	2.036
Doorbelaste rente aan exploitatie	4.743	4.723	5.094
Totaal doorbelast aan exploitatie	4.743	4.723	5.094
Rente resultaat (saldo financiering)	154		3.057
Bespaarde rente (ten gunste van exploitatie)	2.577	2.199	-

Het positieve renteresultaat wordt vooral veroorzaakt doordat de gemiddelde rentekosten iets lager zijn dan de rekenrente die toegerekend wordt aan de exploitatie

Leningen en schulden

Kortlopende schuld: de kasgeldlimiet

In de Wet Fido is een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar investeringen met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De zogenaamde kasgeldlimiet. Deze limiet bedraagt maximaal 8,5% van het begrotingstotaal en is voor 2012 berekend op € 6,5 miljoen.

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een overeenkomst financiële dienstverlening (rekening-courant) gesloten met een kredietfaciliteit van maximaal € 5,5 miljoen.

Langlopende schuld: de renterisiconorm

De renterisiconorm houdt in dat niet meer dan 20% van de begrotingsomvang van een jaar aan een renteherziening en herfinanciering onderhevig mag zijn. Deze norm is ingesteld om een stabiele rentelast over de komende jaren te bewerkstelligen. Op een begrotingstotaal van € 77.000.000 bedraagt de renterisiconorm 20%, dat komt neer op € 15.400.000 miljoen. Alle tot 2011 door de gemeente afgesloten vaste geldleningen hebben een vast rentepercentage gedurende de gehele looptijd, met uitzondering van één lening. Deze lening heeft een restantschuld van € 762.350, -. Hiermee blijft de gemeente Valkenswaard ruim binnen de risiconorm van 20%.

Leningenportefeuille opgenomen geldlening voor gemeente

Omschrijving		Bedrag * 1.000 (€)
Stand per 1-1-2011		25.722
Nieuwe leningen 2011	€ 3.000.000 a 3,77%	
	€ 5.000.000 a 3,11%	
		8.000
Aflossingen 2011		-1.635
Stand per 31-12-2011		32.087
Aflossingen 2012		1.635
Stand per 31-12-2012		30.452

De totale rentekosten 2012 voor alle leningen bedraagt circa € 1.236.000. Rekening houdende met een gemiddelde restantschuld van € 31.270.000 is dit een gemiddelde rente van 3,95%.

Leningenportefeuille opgenomen geldlening voor toegelaten instellingen

Omschrijving	Bedrag * 1.000 (€)
Stand per 1-1-2011	16.299
Nieuwe leningen	0
Aflossingen (incl 2 algehele aflossingen)	6.409
Stand per 31-12-2011	9.890
Aflossingen 2012	5.497
Stand per 31-12-2012	4.393

De totale rentekosten 2012 voor alle leningen bedraagt circa € 298.000. Rekening houdende met een gemiddelde restantschuld van € 7.142.000 is dit een gemiddelde rente van 4,17%.

Financieringsaldo

Met de financieringsbehoefte wordt bedoeld het bedrag aan liquide middelen dat de gemeente moet aantrekken om voldoende middelen te hebben om alle voorgenomen plannen zoals opgenomen in de begroting uit te kunnen voeren. De financieringsbehoefte wordt gebaseerd op de lange termijn liquiditeitsplanning. Hieruit kan overigens ook blijken dat er sprake is van overtollige liquide middelen (een negatieve financieringsbehoefte). In de liquiditeitsbehoefte wordt rekening gehouden met alle kasstromen van de gemeente.

(bedragen * 1.000 €)	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Totaal investeringen activa	82.527	102.939	104.924	97.927	91.658	87.987
Algemene reserves	15.861	8.086	14.778	14.480	14.369	14.369
Bestemmingsreserves	43.974	29.253	29.240	28.543	27.556	23.780
Voorzieningen	6.577	5.462	5.134	4.619	4.273	3.950
Onderhandse leningen	42.021	36.021	41.977	34.845	28.555	27.164
Waarborgsommen	55	56	56	56	56	56
Totaal financieringsmiddelen	108.488	78.878	91.185	82.543	74.809	69.319
financieringstekort	25.961	24.061	13.739	15.384	16.849	18.668
Rente financieringstekort	-	1.083	487	512	611	684

Uit de meerjarige financieringsprognose blijkt dat de gemeente Valkenswaard ook in de toekomst afhankelijk is van externe financiering.

Kredietrisico

De omvang van de kredietrisico's op verstrekte geldleningen 2012 is opgenomen in de volgende tabel

	%	Hypothecaire zekerheid	Restantschuld per 01-01-2012
Woningbouwcorporaties met garantie WSW (voor 01-04-1994)	45,5%	Zonder	€ 4.515.000
Woningbouwcorporaties zonder WSW	54,2%	Zonder	€ 5.375.000
Financiële instelling met een A-rating of hoger	0.3%	Zonder	€ 32.000
Overige toegestane instellingen	0.0	Ja	€ 0
Niet toegestane instellingen	0.0	Zonder	€ 0
Totaal			€ 9.922.000

Bedrijfsvoering

Inleiding

De voorgaande hoofdstukken van de begroting gaan vooral over de beleidsinhoud. Wat wil de gemeente bereiken binnen de programma's. Het vormgeven van deze beleidsinhoud kan niet anders dan met de inzet van diverse middelen: financiële middelen, personele inzet, communicatie, ict, onderzoek, archivering, juridische adviezen, inkoop en andere ondersteunende faciliteiten. De inzet van deze middelen bepaalt dus hoe de beleidsinhoud wordt vormgegeven. Bedrijfsvoering gaat dan ook over de match tussen het 'wat' en het 'hoe'. Daar waar de primaire processen en de ondersteunende processen elkaar kruisen.

De bedrijfsvoering binnen de gemeente Valkenswaard wordt steeds verder ontwikkeld in samenhang met de vraagstukken rondom sturing en control. Bedrijfsvoering gaat immers over sturingsvraagstukken: hoe lopen de processen, zijn ze efficiënt ingericht, worden de processen en de kosten beheerst, zijn de risico's benoemd, zijn de te behalen resultaten helder en smart geformuleerd, boeken we de resultaten die zijn afgesproken, wordt er op de juiste momenten verantwoording afgelegd? Bedrijfsvoering gaat daarnaast ook over innovatie: kunnen we de processen slimmer organiseren en kan het goedkoper en beter?

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de ontwikkelingen die op dit moment in de gemeentelijke bedrijfsvoering zichtbaar zijn en de zaken die in 2012 opgepakt zullen worden.

Organisatie Ontwikkeling

Dit is een ontwikkeling die in 2010 is gestart. Op basis van een analyse is geconstateerd dat op verschillende terreinen ontwikkeling nodig is. Daarbij gaat het concreet om de volgende aspecten: structuur, leiderschap, cultuur en planning & control. In een plan van aanpak Organisatieontwikkeling zijn aan elk van deze aspecten ontwikkelingsrichtingen verbonden. Aan het werken aan de organisatieontwikkeling is een taakstelling verbonden om structureel te bezuinigen op de personeelskosten.

Er is een actieplan organisatieontwikkeling 2011 opgesteld. Aan de volgende thema's wordt in 2012 uitvoering gegeven:

Bestuurlijke / ambtelijke planning, sturing en control

In tijden van bezuiniging wordt er zwaar gestuurd op het verminderen van de uitgaven. Daarin ligt de uitdaging om met minder middelen zoveel mogelijk werkzaamheden toch uitgevoerd te krijgen. Een van de instrumenten die daarbij kan helpen is de invoering van Zero Based Budgetting (ZBB) in de programmabegroting. Het voordeel bij ZBB is dat de budgetten niet achteraf beoordeeld worden, maar dat budgetten vanaf punt nul als geheel kritisch beschouwd worden. Het totale takenpakket van een bedrijf en de hieruit voortvloeiende kosten worden dus in elke nieuwe budgetperiode opnieuw aan een kritische beoordeling onderworpen. Men houdt dus uitdrukkelijk geen rekening met de beoordelingen die in vroegere jaren zijn gemaakt. Hierdoor kunnen budgetten efficiënter ingezet worden.

In 2012 ligt de nadruk voor de organisatie met name bij het "in control" komen. Het ontwikkelen en implementeren van een dashboard/managementinformatie is voor bestuur en organisatie essentieel om de juiste koers te kunnen bewaken. Als input hiervoor worden de teamplannen in 2012 steeds meer smart geformuleerd, zodat sturing & control beter toegepast kan worden. Net als in 2011 zal aan het verbeterplan Managementletter uitvoering gegeven worden.

Kwaliteit van het beleidsproces

In 2012 wordt in het beleidsproces bijzondere aandacht besteed aan de relatie tussen ambtelijk apparaat en bestuur. Daarbij wordt gestuurd op het beter positioneren van zowel de raad als het college in het beleidsproces. Om de raad vanuit de kaderstellende rol zo vroeg mogelijk in het beleidsproces te kunnen betrekken, worden aan de hand van de beleidsklok en de raadsagenda voorstellen ontwikkeld om het beleidsproces te verbeteren.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan het integraal ontwikkelen van een bestuursvoorstel. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de kwaliteit van het voorstel, maar tevens naar de integraliteit van de informatie in het voorstel dat het bestuur nodig heeft om een besluit te kunnen nemen.

Ondersteuning op orde

Om de organisatie-ontwikkeling goed te kunnen faciliteren dient de daaraan ten grondslag liggende infrastructuur goed op orde te zijn. De veranderende omgeving van de gemeentelijke organisatie maakt het noodzakelijk dat onze organisatie voorziet in die veranderende behoefte van de burger. Dit betekent niet alleen vernieuwing van de gemeentelijke producten en diensten, maar ook de vernieuwing van technologische faciliteiten. Een betrouwbaar en innovatieve ICT-omgeving wordt een belangrijke pijler voor de gemeentelijke dienstverlening in de nabije toekomst. De implementatie van de gemeentelijke I-visie zal ook in 2012 in A2-verband verder vorm krijgen.

Integraal management

Als onderdeel van het "in control" komen werkt het management vanuit het gedachtegoed van integraal management. Bij integraal management heeft elke teammanager de verantwoordelijkheid om de beschikbare (hulp)bronnen en middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten om de gewenste doelstellingen te realiseren. Een spoor dat al eerder genoemd werd en dat helpt bij het sturen op integraal management is het smartere formuleren van de teamplannen en het ZBB-traject. Onder de noemer van integraal management wordt mede het projectmatig werken verder geprofessionaliseerd. Daarnaast worden gemeentelijke processen geoptimaliseerd om efficiënter te kunnen werken.

De teammanagers zijn integraal verantwoordelijk voor de productie en worden bijgestaan door adviseurs. Deze interne adviseurs adviseren over de aspecten van de bedrijfsvoering. In 2012 ronden de interne adviseurs een incompany opleiding af. Door de integrale benadering worden zowel college als raad beter bijgestaan in de benodigde besluitvorming. Daarnaast kan actiever gestuurd worden op het behalen van bestuurlijke doelen, zoals omschreven in het coalitieprogramma.

Projectmatig werken

Aan de hand van een leidraad wordt het projectmatig werken verfijnd en toegankelijker gemaakt voor nieuwe medewerkers. Projectmatig werken wordt opgepakt als onderdeel van beheer op orde. Projectmatig werken moet er voor zorgen dat de stappen die in ene project genomen dienen te worden voor zowel medewerker, manager als bestuur overzichtelijker worden, waardoor een betere (bij)sturing mogelijk wordt. Het pro-actief rapporteren over de status van projecten wordt daarmee mogelijk. De leidraad voor projectmatig werken wordt in 2012 ontwikkeld.

Procesmanagement

In 2012 wordt net als in 2011 een aantal producten gekozen, waarvan het proces wordt beschreven. Doelstelling van het managen van processen is het vergroten van de klantgerichtheid door het leveren van een beter product of verkorting van de doorlooptijd van het product. Kostenbesparing is een afgeleid doel dat bereikt wordt door het proces efficiënter in te richten.

Indien deze doelstelling gerealiseerd worden hebben we meer tevreden klanten.

Internaliseren visies

"We zijn als gemeenten de meest nabije overheid, het visitekaartje voor de gehele overheid. Wij als gemeenten moeten meebewegen met veranderingen. Eigenlijk kunnen we helemaal niet meer spreken over dienstverlening van gemeenten. De inwoner staat centraal en dus moeten we zorgen dat hun leefomgeving het vertrekpunt is: ik start een bedrijf, ik ga verhuizen, ik zoek werk. En in die werkelijkheid is er maar één overheid. Onze inwoners maken daarin namelijk geen onderscheid. Daarbij hebben wij als gemeenten een bijzondere positie. Wij staan immers het dichtst bij onze inwoners."³

Om een goed werkend loket te hebben voor de antwoorden op vragen, is een frontoffice nodig, ondersteund door informatie- en communicatietechnologie en bemenst met servicegerichte medewerkers. In een plan

---

³ Uit: Dienstverlening draait om mensen. Vereniging van Nederlandse Gemeenten, maart 2010.

worden de visies op dienstverlening, ICT en competentieontwikkeling samengesmolten om te komen tot een programma waarin de burger en zijn wens centraal staan. Daarbij zijn processen leidend voor een goede dienstverlening, worden diensten zoveel mogelijk digitaal afgenomen en worden gegevens over en ten behoeve van de burger zo slim mogelijk opgeslagen.

Medewerkers en management ontwikkelen

In 2012 zal de strategische personeelsplanning en competentieontwikkeling zijn beslag krijgen. Daarmee zijn we beter voorbereid op de toekomst. We kunnen indiceren wat het personeelsverloop is en weten wat we nodig hebben om de taken te kunnen blijven uitvoeren.

Monitoren doelstellingen

Alle thema's die uitgevoerd worden, worden in voortgang en resultaat gemonitord. Voor verschillende thema's, bijvoorbeeld de kwaliteit van de interne adviseurs, worden nulmetingen uitgevoerd.

Sturing & Control

Verbeterplan Managementletter/rapport van bevindingen/interne controle

Hier verwijzen we kort nog naar het verbeterplan dat in 2010 op basis van bevindingen van de accountant (Managementletters, Rapport van Bevindingen) en de aandachtspunten uit de eigen interne controle is opgesteld (IC), verwoord in de managementletter en/of rapport van bevindingen. Dit verbeterplan bevat actiepunten die worden opgepakt ter verbetering van de Administratieve Organisatie. Het gaat om activiteiten op het gebied van rechtmatigheid, ontwikkeling P&C, processen, interne controle, administratie, projecten, belastingen en heffingen. In vervolg op 2011 worden deze actiepunten ook in 2012 organisatiebreed opgepakt, geïmplementeerd en geborgd.

Doelmatigheidsonderzoeken

Op grond van de verordening "Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Gemeente Valkenswaard" stellen we normaliter bij de begroting een onderzoeksplan op voor de onderzoeken in het komende jaar. De organisatie-ontwikkeling staat in het teken van verbetering van doelmatigheid. De ontwikkeltrajecten die in het kader van de organisatie-ontwikkeling opgepakt worden, zijn dermate intensief en uitvoerig dat wij voorstellen om in 2012 geen extra doelmatigheidsonderzoeken uit te voeren, maar de geplande processen nauwlettend bewaken en toetsen.

Subsidiemanagement

Het economisch klimaat dwingt de gemeente tot het nemen van maatregelen. Daarbij wordt dan vaak met name gedacht aan het verminderen van de uitgaven, oftewel bezuinigen. Maar er is ook een andere kant van de medaille, namelijk het vergroten van het bestedingspotentieel, door het werven van subsidies. In 2012 worden de kansen van subsidiemanagement in beeld gebracht. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar subsidies die door de gemeente aangevraagd kunnen worden, maar tevens naar subsidiebronnen die onze maatschappelijke partners kunnen gebruiken bij het realiseren van gemeenschappelijke doelen.

Herziening financieel beleid/beheer

In 2011 zal een aangepaste verordening art. 212 Gemeentewet aan de raad worden voorgelegd. In deze verordening worden onder andere regels vastgelegd over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van respectievelijk raad en college voor wat betreft het financiële beheer.

Financiën

Digitalisering

Een efficiënter proces voor het invoeren, goedkeuren en betaalbaar stellen van facturen is in gang gezet en zal ultimo 2011 operationeel zijn. Digitalisering levert een kortere doorlooptijd op, zorgt dat er geen facturen

kwijt raken, geeft een beter inzicht in de financiële stand van budgetten en de daaraan verbonden verplichtingen en nut de cashflow positie optimaal uit door automatische betaling. Verder worden voorbereiding getroffen voor verdere digitalisering van een aantal processen zoals uitgaande facturen en aanslagen, bezwaarschriften WOZ en aansprakelijkheidsstellingen.

Kostentoe rekening

In 2011 is kritisch gekeken naar de wijze waarop de kosten van het ambtelijk apparaat (zoals huisvesting, ICT, personele lasten) worden toegerekend aan de diverse programma's. Als basis voor de herziening is gebruik gemaakt van de teamplannen zoals deze voor 2011 zijn samengesteld. Hierdoor is een reëlere voorcalculatie in de diverse programma's verwerkt. Na vaststelling van de begroting 2012 is het mogelijk de teamplannen 2012 samen te stellen en de uren calculaties te actualiseren op detailniveau.

Personeel & Organisatie

Behalve de hierboven genoemde onderwerpen in het kader van de organisatieontwikkelingen vermelden we op het gebied van P&O de volgende specifieke zaken:

Formatieontwikkeling en –beheersing

In de begroting 2010 is een taakstelling opgenomen om € 1.000.000 te bezuinigen op personeel. Van deze taakstelling is op 1 januari 2012 € 930.000 gerealiseerd. In bijlage 4 wordt inzicht gegeven in de formatieomvang en de bezetting.

Personeelsopbouw

De demografische gegevens van het personeelsbestand in de sector gemeenten laten zien dat, als gevolg van de vergrijzing, de komende jaren veel medewerkers zullen uitstromen. Excessief veel meer dan tot voor kort het geval was. Dit geldt niet alleen voor de sector gemeenten als geheel maar ook voor Valkenswaard. Het cao-akkoord roept de gemeentelijke werkgevers op te investeren in het breed en duurzaam inzetbaar krijgen en houden van medewerkers. In onze organisatie wordt dit gedaan door leeftijdsbewust personeelsbeleid en de belastbaarheid van oudere medewerkers onderwerp van gesprek te maken. De komende begrotingsperiode zal daarnaast gewerkt worden aan de ontwikkeling van strategisch personeelsbeleid, onder andere, beter dan nu in kaart te brengen waar de komende jaren 'gaten' gaan vallen en instrumenten en maatregelen ontwikkelen die daarin, waar nodig, zullen voorzien. Flexibele inzetbaarheid van medewerkers behoort tot de mogelijkheden. Onderstaande tabel geeft de leeftijdsopbouw in percentages weer.

leeftijd	Valkenswaard per 20.07.2011			Valkenswaard per 20.07.2011 in %			Sector gemeenten in % ⁴		
	totaal	V	M	totaal	V	M	totaal	V ⁵	M
leeftijd < 25 jaar	3	1	2	1	1	1	1	...	...
leeftijd 25 - 35 jaar	36	20	16	13	15	11	15	...	...
leeftijd 35 - 45 jaar	78	41	37	28	31	26	27	...	...
leeftijd 45 - 55 jaar	99	47	52	36	35	36	33	...	...
leeftijd 55 en ouder	61	25	36	22	19	25	24	...	...
	277	134	143	100	100	100	100	...	...

De vergrijzing van het personeelsbestand noopt er toe extra maatregelen te nemen om de beschikbare kennis te borgen. Daarnaast is er behoefte vernieuwing. We willen meegroeien in de ontwikkelingen in overheidsland. Door de inzet van trainees, gedetacheerd door de VNG, kan in de behoefte van kennisborging en vernieuwing voorzien worden. De trainees zullen organisatiebreed worden ingezet op diverse projecten. Daarnaast willen we de ingezette verbeteringen ten aanzien van de P&C-cyclus. Om de ingezette ontwikkeling in

⁴ personeelsmonitor 2010

⁵ Informatie over percentage verdeling man / vrouw is niet bekend

2012 verder vorm te geven en om er voor dat de organisatie steeds beter in control komt zal er vanaf 2012 gewerkt gaan worden met een bedrijfsvoeringsadviseur.

Arbeidsvoorwaarden

Er is nog geen sprake van een nieuw CAO akkoord. De werkgeversvereniging heeft een eindbod gedaan van 1% loonsverhoging ingaande 1 april 2012. De bonden hebben dit bod niet geaccepteerd. Hun standpunt: loonsverhoging met een omvang die gelijk is aan de over 2012 te verwachten inflatie: 2,5%. Er wordt uitgegaan van een structurele verhoging over 2012 tussen de 1,5 en 1,75%. Voor 2012 zijn we uitgegaan van een structurele loonkostenstijging van 2%.

Juridische Zaken

In het programma "Algemeen Bestuur" is reeds de A2-samenwerking met betrekking tot de bezwarencommissie gemeld. In aansluiting op de gezamenlijke commissie wordt onderzocht of de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden door een gezamenlijk secretariaat. Een besluit hierover wordt begin 2012 verwacht.

Facilitaire zaken/ICT

Doelstelling van de I&A samenwerking (binnen de A2-samenwerking) is naast centraal beheer van de ICT omgeving de verdere ontwikkeling van de gemeentelijke digitale dienstverlening gezamenlijk op te pakken. Daarnaast is de I&A samenwerking voorwaardenscheppend voor realisatie van de doelstellingen uit de zogenaamde A2 position paper om de samenwerking tussen de drie gemeenten op bedrijfsvoering gebied en uitvoerend beleid verder te kunnen uitbouwen.

Het begrotingsjaar 2012 zal een overgangsjaar zijn. De gemeentelijke I&A exploitatiekosten en investeringen zijn nog opgenomen in deze begroting. Verwacht kan worden dat vanaf begroting 2013 door de samenwerking I&A, als onderdeel van de A2 samenwerking, een jaarplan wordt ingediend. Hierin zijn, op basis van de afgesproken I&A dienstverlening en de te leveren producten voor de A2 gemeenten, de benodigde financiële consequenties voor de gemeentelijke begrotingen opgenomen.

De teammanager Facilitair bedrijf stelt op dit moment een bedrijfsplan op voor de periode 2012-2014. Hierbij is de doelstelling om oplossingen te zoeken in het afstoten van oneigenlijke taken en een efficiëntere inrichting van de uit te voeren werkzaamheden. Onderwerpen die zullen worden aangepakt zijn onder andere de externe en interne postbezorging, de huisdrukkerij, de catering en documentaire informatievoorziening. Hierbij wordt specifiek gezocht naar oplossingen in samenwerking met externe partijen. Dit moet binnen de aan-gegeven periode leiden tot besparingen.

Verbonden Partijen

Inleiding

De gemeente Valkenswaard participeert in diverse rechtsvormen. Wanneer samenwerking plaats biedt aan bestuurlijke invloed én er een financieel belang mee gemoeid is, spreken we van verbonden partijen. Uitgangspunt daarbij is dat deze vorm van samenwerking op basis van synergie de gemeente kansen biedt in het realiseren van de doelstellingen in de begroting. De tegenhanger is dat bepaalde vormen van samenwerking ook risico's met zich meebrengen. In algemene zin is hierbij te denken aan bestuurlijke/politieke risico's maar ook aan financiële risico's

Op dit moment is er nog geen afzonderlijke (beleids)nota 'Verbonden partijen'. Ter bevordering van beheersing, controle en aansturing van de verbonden partijen zal de jaren worden ingezet op de ontwikkeling van deze nota.

Overzicht van verbonden partijen

Verbonden partij (bedragen in € x 1000)	Rechtsvorm	Belang	Gemeentelijke bijdrage 2010	Resultaat 2010	Eigen vermogen eind 2010	Vreemd vermogen eind 2010
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven	Gemeenschappelijke regeling	4,16%	610	1.499	11.539	39.523
Samenwerkingsverband A2 gemeenten	Gemeenschappelijke regeling i/o		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Veiligheidsregio Zuid- Oost Brabant	Gemeenschappelijke regeling	4,20%	259	809	2.937	3.439
Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (Ergon)	Gemeenschappelijke regeling	8,35%	Geen gemeentelijke bijdrage, alleen doorbetaling rijks gelden	711	6.984	11.665
Cure	Gemeenschappelijke regeling	8,5%	Geen Bijdrage, wel betaling voor dienstverlening	157	413	3.8667
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zuidoost Brabant	Gemeenschappelijke regeling	4,20%	494	141	2.401	12.325
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	N.V.	0,023%	Geen bijdrage	257.000	2.259.000	79.935.000

Verbonden partij	Verplichte afdekking van het tekort	Verstreekte geldleningen en aandelenkapitaal	Risico's afgedekt door andere partners	Overige risico's bij faillissement	Monitoring van risico's
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven	Ja, de deelnemers GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage.	Andere gemeente nemen naar evenredigheid deel.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen.	Beoordeling begroting en jaarrekening.
Samenwerkingsverband Az gemeenten	Ja, de deelnemers GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage.	Andere gemeente nemen naar evenredigheid deel.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen.	Beoordeling begroting en jaarrekening.
Veiligheidsregio Zuid-Oost Brabant	Ja, de deelnemers GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage.	Andere gemeente nemen naar evenredigheid deel.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen.	Beoordeling begroting en jaarrekening.
Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (Ergon)	Ja, de deelnemers GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.	Jaarlijkse bijdrage aan de GR geschiedt middels doorbetaling van Rijksmiddelen	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel.	Gemeente moeten het tekort aanvullen.	Beoordeling begroting en jaarrekening
Cure	Ja, de deelnemers GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.	Bekostiging via een jaarlijkse bijdrage (fixed price).	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel.	Gemeenten moeten het tekort aanvullen. Op grond van de overeenkomst en de Gr bestaan er verplichtingen ten aanzien van het personeel).	Beoordeling begroting en jaarrekening.
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zuidoost Brabant	Ja, de deelnemers GR zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.	Bekostiging via jaarlijkse bijdrage	ja	n.v.t.	risicoparaagraaf GGD
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	Nee, de aandeelhouder van een N.V. is niet aansprakelijk voor de schulden van de N.V.	Aandelenkapitaal van € 32.468	Andere gemeenten nemen naar evenredigheid deel.		

Grondbeleid

Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid is dienstbaar aan de door het bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen. Grondvererving, -productie, -uitgifte en -beheer zijn onmisbare en logische ingrediënten van elke ontwikkeling met ruimtelijke consequenties, of het nu gaat om het bouwen van woningen, de aanleg van wegen of het realiseren van scholen en andere maatschappelijke voorzieningen.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijnsbeleid liggen vast in de kadernota Grondbeleid, vastgesteld door de raad in 2002. In het najaar van 2011 wordt een nieuwe Nota Grondbeleid voorgelegd aan de raad. Het nieuw vast te stellen grondbeleid zal meer aansluiten bij de actuele grond en vastgoed ontwikkelingen.

Gronduitgifte geschiedt op basis van marktconforme grondprijzen. Deze zijn gesteld op:

- Vrije sector woningbouw (minimaal € 380,--)
- Sociale huur woningbouw (minimaal € 304,--)
- Bedrijventerrein (minimaal € 150,--)
- Snippergroen 25% van de minimale grondprijs voor vrije sector (€ 95,--)
- Overige grondprijzen op basis van een taxatierapport

In de kadernota is bepaald dat de grondprijs in principe wordt bepaald door middel van de residuele grondwaardemethode. Dit houdt in dat de grondprijs afhankelijk wordt gesteld van de te hanteren vrijopnaamprijzen en de bouwkosten. Als minimumgrondprijzen gelden de in december 2010 vastgestelde bedragen.

Actuele prognose resultaat totale bouwgrondexploitatie

Complex Bedrag (€)	I V P	Einde looptijd	Verwacht re- sultaat op einddatum	Tussentijdse winstneming t/m 2010	Totaal resul- taat einde looptijd na tussentijdse winstnemingen
Europalaan 2a	I	2011	0	0	0
Dennenberg	I	2016	2.474.120	0	2.474.120
Hoge Akkers	I	2012	-650	-220.000	-220.650
Omgeving Hoge Akkers 55a	I	2012	-355	-162.000	-162.355
Vlasakker	I	2012	248.936	0	248.936
Emmalaan I	I	2011	83.530	40.000	123.530
Haagstraat 55	I	2012	8.791	550.000	558.791
Stokerwei 2	I	2012	-422	-235.000	-235.422
Wollegrasstraat	I	2012	55.397	375.000	430.397
Achter de Kerk	I	2011	-22.187	149.960	127.773
Bakkerstraat 73-79	P	2012	95.510	0	95.510
Biestven	I	2014	402.538	390.0000	792.538
Luikerweg 55	I	2013	146.101	0	146.101
Lage Heide wonen*	I	2016	2.222.426	0	2.222.426
Lage Heide landgoederen*	I	2014	1.385.981	0	1.385.981
Lage Heide natuur*	I	2014	-297.332	0	-297.332
Lage Heide bedrijven*	I	2020	-2.258.134	0	-2.258.134
Zeelbergseweg 12	P	2012	0	0	0
Eindhovenseweg 98	P	2012	0	0	0

Dorpsstraat 112-120	P	2011	0	0	0
Brakenstraat 6 -12	P	2011	0	0	0
Dommelseweg 46 – 52	P	2011	0	0	0
Klappermanstraat 26	P	2013	0	0	0
Frans van Beststraat 7	P	2013	0	0	0
Totaal			4.382.250	887.960	5.270.210

I = Vastgestelde bouwgrondexploitatie;

P = Particuliere ontwikkeling.

Bovenstaande resultaten zijn door de Raad vastgesteld op 23 december 2010. De resultaten van de bovenstaande bouwgrondexploitaties worden in het 4e kwartaal van 2011 geactualiseerd. Het raadsvoorstel met de geactualiseerde resultaten wordt u uiterlijk in november ter vaststelling aangeboden.

Complexen in voorbereiding

Complex Bedrag (€)	Einde looptijd	Verwacht resultaat op einddatum
Amundsenstraat	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Carolusdreef	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Barentszstraat 3	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Waalreneweg 45	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Molensteen	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Emmalaan (gem.werf)	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Kerkackers	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Dommelkwartier	Nog niet bekend	Nog niet bekend

Reserve bouwgrondexploitaties

Grondbeleid vergt een gedegen risicomanagement. Daarbij wordt uitgegaan van een bedrijfsvoering voor de gemeente als geheel, waarbij de positieve en negatieve resultaten van afzonderlijke locaties worden verrekend. Voor verliesgevende grondexploitaties dienen voorzieningen te worden getroffen ten laste van het weerstandsvermogen.

De huidige recessie/kredietcrisis heeft momenteel een grote impact op alle vastgoedontwikkelingen. Ontwikkelaars van vastgoedprojecten kunnen steeds moeilijker hun projecten gefinancierd krijgen waardoor projecten vertraagd of sterk gefaseerd ontwikkeld worden. Verder is de vraagmarkt naar woningen, kantoren en bedrijven sterk afgenomen. In de in deze begroting gehanteerde uitgangspunten is nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van deze economische teruggang op de grondexploitaties. Nagenoeg alle lopende bouwgrondexploitaties zijn in uitvoering, waardoor de bovenstaande effecten van beperkte omvang zijn. Bij de actualisatie 2011 van de bouwgrondexploitaties zijn de risico's van de lopende bouwgrondexploitaties in beeld gebracht.

Subsidieverstrekking

Inleiding

In december 2000 heeft de raad de algemene subsidieverordening vastgesteld, laatstelijk gewijzigd op 8 november 2007. De verordening voldoet aan de vereisten zoals de Awb deze stelt aan subsidieverstrekkingen. Omdat er binnen de gemeente sprake is van een grote hoeveelheid subsidies en deze onderling verschillen is de algemene subsidieverordening beperkt tot hoofdlijnen. De verordening geldt als een procedureverordening, daarnaast zijn beleidsregels actief. Subsidies kunnen worden verleend in de vorm van structurele subsidies en incidentele subsidies.

Deze paragraaf geeft inzicht in de toegekende gemeentelijke subsidies. Vooralnog is uitsluitend ingegaan op de gemeentelijke subsidies op het terrein van welzijn/zorg, waaronder ook diverse subsidies in het kader van evenementen, gilden, musea, amateurkunst, etc. Op termijn zullen ook de subsidiestromen vanuit andere invalshoeken onderdeel uitmaken van deze paragraaf.

Om te komen tot een sluitende (meerjaren)begroting 2010 – 2014 zijn bestuurlijke maatregelen genomen in de exploitatie. De korting voor 2011 is bepaald op 10% van het geraamde bedrag uit 2010. Voor de volgende jaren wordt een verdere korting niet uitgesloten. Dit is afhankelijk van verder onderzoek naar de relatie tussen gemeentelijke beleidsdoelstellingen en de gewenste activiteiten van de instellingen.

Beleidsregels

Op grond van en in aanvulling op de algemene subsidieverordening zijn door het college nadere beleidsregels vastgesteld. Dit zijn:

- Subsidieregeling aankoop uniformen muziek en zangverenigingen (1990)
- Beleidsregel subsidiëring welzijn en jeugdsport (2001)
- Beleidsregel kosten afvoer afval bij een activiteit (2001)
- Beleidsregel kadervorming en deskundigheidsbevordering vrijwilligers welzijn en sport (2006)
- Beleidsregel cultuurfonds (2007)
- Beleidsregel cultureel gebruik sporthal 'De Belleman' (2007)
- Beleidsafpraak bijdrage jumelage activiteiten (2008)
- Beleidsregel realisering rookvoorziening in gemeentelijke accommodaties (2008)

Subsidieplafond

Gebaseerd op de algemene subsidieverordening stelt de raad jaarlijks bij de vaststelling van de begroting per instelling het bedrag vast dat ten hoogste als budgetsubsidie voor het daarop volgende jaar ter bereiking van de doelen (= speerpunten subsidiebeleid) door het college kan worden verleend aan professionele regionale welzijnsinstellingen met basistaken op het gebied van gezondheid, educatie, maatschappelijk en sociaal-cultureel werk (beleidsgestuurde contract financieringsubsidies). Het betreft de volgende instellingen:

Organisatie	Subsidieplafond (bedrag in €)
Stichting 'Bibliotheek de Kempen'	651.225
Stichting 'Dommelregio'	475.350
Stichting 'Paladijn'	529.540
Stichting 'Zuidzorg' (JGZ 04 jaar)/Centrum voor Jeugd en Gezin	553.315
Stichting Peuterspeelzalen Valkenswaard	385.175
Stichting 'De Draaikolk'	230.075
Halt	25.000
Cultuurcentrum 'De Hofnar'	1.231.848
Stichting 'De Belleman'	56.785
Totaal	4.138.313

Overige subsidieverstrekking

De gemeente Valkenswaard subsidieert, naast de in vorige passage genoemde instellingen en organisaties, ook nog een groot aantal andere instellingen en organisaties. Wij verstrekken deze subsidies om geformuleerde doelen, prestaties en dergelijke te bereiken.

Programma	'(Deel)product'	Totaal subsidiebedrag instellingen (bedrag in €)
Openbare orde en (integrale) veiligheid		
	Dierenbescherming	35.000
Cultuur en recreatie		
	Vormings- en ontwikkelingswerk	12.555
	Kinderboerderijen	36.135
	Jeugdsport	30.179
	Sportraad Valkenswaard	3.150
	Amateurkunst	54.680
	Musea	65.035
	Cultuur en oudheid	40.100
	Natuur	3.510
	Toerisme	66.830
	Volksfeesten	40.600
	Podiumkunsten	22.125
	Media	19.408
Sociale voorzieningen		
	Gymonderwijs	93.250
	Maatschappelijke stages	32.640
	Vrijwilligerswerk	3.460
	Slachtofferhulp	8.225
	Gezondheidszorg algemeen	7.930
	Vluchtelingenwerk	48.146
	Ouderenzorg	37.555
	Gehandicaptenzorg	78.334
	Jeugd en jongerenwerk	81.082
	Club- buurthuiswerk	33.675
	WMO	200.028
Totaal overige subsidieverstrekkingen		1.053.632

Subsidieomvang 2012

In het jaar 2012 verstrekken wij in totaliteit ongeveer € 5.191.845,- aan instellingen en organisaties, die gerelateerd zijn aan de subsidieverordening. Dit is circa 8% van de gemeentelijke exploitatielasten. Ten opzichte van 2011 is de subsidieomvang toegenomen. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door het indexeren van subsidies, anderzijds is de subsidieparagraaf aangevuld met bedragen die al wel in de gemeentelijke begroting waren verwerkt maar nog niet waren opgenomen in de subsidieparagraaf.

Subsidie	Omvang (bedrag in €)
Professionele regionale welzijnsinstellingen met basistaken op het gebied van gezondheid, educatie, maatschappelijk werk en sociaal- cultureel werk	4.138.313
Overige instellingen/organisaties	1.053.632
Subsidieomvang 2012	5.191.845

BIJLAGEN

Bijlage 1: coalitieprogramma

Pro-gramma	Product	Doelstelling uit het coalitieprogramma	2011	2012	2013	2014
		Burgerparticipatie				
5	Dienstverlening	Burgers worden proactief betrokken bij beleidsontwikkeling en uitvoering.	X	X	X	X
5	Dienstverlening	Verzoeken van burgers worden snel en tijdig (bij voorkeur binnen 2 weken) beantwoord. Vraagt een inhoudelijk antwoord langer dan 2 weken, dan zal een ontvangstbevestiging verzonden worden met een tijdsindicatie voor het finale antwoord.	X	X	X	X
1	Groen	Voor ongemakken zoals losliggende tegels, gaten in de weg e.d komt een quick team dat zo snel mogelijk de nodige reparaties uitvoert.	X			
5	Dienstverlening	Binnen de gemeente moet voor alle burgers duidelijk zijn wie welke contactpersonen zijn voor het melden van klachten.	X	X	X	X
5	Dienstverlening	Spelregels rond het (mede) in handen geven van wijkbeheer aan de wijkbewoners worden zo snel mogelijk vastgesteld en ingevoerd.	X			
5	Dienstverlening	De raad komt naar de burger toe. Binnen 2 jaar worden voorstellen ontwikkeld om op regelmatige basis met burgers contact te zoeken.				
		Raad en college				
5	Dienstverlening	De raad formuleert een programma van aanpak voor verbetering van de communicatie met de burger.				
5	Dienstverlening	De rekenkamerfunctie wordt geëvalueerd en op basis daarvan aangepast.				
5	Dienstverlening	De raad gaat proactief acteren en stelt daartoe een jaaragenda op.				
5	Dienstverlening	De raad verstrekt bestuursopdrachten aan het College met de daarbij behorende noodzakelijke mandaten en gedelegeerde bevoegdheden.				
5	Dienstverlening	Het College verzorgt periodiek een voortgangsrapportage over de uitvoering en legt vroegtijdig uitvoeringskeuzes en beleidsalternatieven ter discussie aan de raad voor.	X	X	X	X
5	Dienstverlening	Aan de actieve informatieplicht van het College wordt ruimhartig/ruimschoots invulling gegeven.	X	X	X	X
		Bestuursapparaat en vertegenwoordigingen				
5	Samenwerking & positionering	Samenwerkingen in Regioraad en DB binnen de SRE worden getoetst en vooral op het gebied van de wijze van participatie van cq. terugkoppeling naar de raad. Dit geldt eveneens in brede zin voor alle overige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.	X	X	X	X
5	Dienstverlening	Verbetering van de efficiency, effectiviteit en dienstverlening van de organisatie zal plaatsvinden op basis van gedegen klanttevredenheidsonderzoeken, politieke keuzes en vergelijkingen met gelijksoortige gemeenten.	X	X	X	X

5	Dienstverlening	Personeelsbeleid wordt gericht op het verder creëren van een gewenste houding en gedrag horende bij een professionele, klantgerichte en dienstverlenende organisatie.	X	X	X	X
		Handhaving.				
5	Veiligheid	Handhaving zal rechtvaardig en eerlijk geschieden.	X	X	X	X
5	Veiligheid	Gestreefd wordt naar het inlopen van de achterstanden in handhavingzaken binnen deze raadsperiode.	X	X	X	
5	Veiligheid	Bij evenementen wordt een strakke lijn gehanteerd. Er komt een helder meldingspunt. Overtreeders van geluidsnormen worden direct beboet.	X	X	X	X
5	Veiligheid	De sluitingstijden worden zodanig bepaald en gehandhaafd, dat in het weekend de nachtrust in het dorp aanzienlijk minder wordt verstoord. Tegen verstoring van openbare orde en de nachtrust wordt opgetreden.	X	X	X	X
		Toekomstvisie.				
5	Dienstverlening	De visie die thans voorhanden is zal tegen het licht worden gehouden. Daar zal de tijd voor worden genomen (waarschijnlijk de rest van 2010). Onder andere zullen daarbij de onvolkomenheden in het bewandelde traject er uit gehaald worden. De verwachting is dat besluitvorming niet eerder dan in 2011 plaats zal kunnen vinden.	X			
		Ruimtelijke ordening				
5	Ruimtelijke ontwikkeling	Met inbreiding moet uiterst zorgvuldig worden omgegaan, dusdanig dat de leefomgeving en de leefkwaliteit niet benadeeld worden. Prioriteit bij uitvoering van het woningbouwprogramma wordt gegeven aan uitbreiding in Lage Heide en aan bestaande inbreidingslocaties. Projecten als Weegbree, Mozaik en Hoppenbrouwers zullen pas daarna, voor zover nodig in deze bestuursperiode, in overweging worden genomen.	X	X	X	X
5	Ruimtelijke ontwikkeling	Bij realisering van woningbouw in Lage Heide is nadrukkelijke aandacht voor de ontsluiting en tevens aandacht voor nieuwe natuur en het behoud van het karakter van de Venbergseweg. Het open gebied in Lage Heide zal na de aanleg van de Lage Heideweg open blijven. Bijzonder aandacht zal worden geschonken aan het werkverkeer tijdens de fase van realisatie, er zal alles aan gedaan worden om de overlast voor de omgeving tot een minimum te beperken.	X	X	X	X
5	Ruimtelijke ontwikkeling	De gemeente zal leidend zijn bij bouwontwikkelingen en zich niet afhankelijk opstellen van particuliere (project)ontwikkelaars. Het woningbouwprogramma is leidend.	X	X	X	X
5	Ruimtelijke ontwikkeling	Bestaande, voor Valkenswaard kenmerkende elementen, zowel bebouwd als onbebouwd (dorpsgezichten, natuur en waardevolle open	X	X	X	X

		ruimten), moeten behouden blijven.				
5	Ruimtelijke ontwikkeling	Er moeten leefbare wijken ontstaan met nadrukkelijke aandacht voor ruimte en groen/natuur.	X	X	X	X
5	Ruimtelijke ontwikkeling	Nieuwe woningbouwprojecten worden via een leefbaarheidsfonds (bovenwijken) gekoppeld aan het leefbaar maken van ondermeer de aanliggende wijken.	X			
1	Ruimtelijke ontwikkeling	De algehele herziening van het bestemmingsplan Buitengebied heeft vertraging opgelopen; in overleg met de provincie zal een nieuwe datum worden gepland; zo mogelijk in 2011. Inclusief de inpassing van het Reconstructieplan Boven-Dommel.	X	X	X	
1	Ruimtelijke ontwikkeling	In het Buitengebied zal adequaat aandacht worden gegeven aan de uitvoering van het Reconstructieplan Boven-Dommel. Een actieve inbreng in en vanuit de Reconstructie commissie is daarbij van belang.	X	X	X	X
		Volkshuisvesting				
5	Ruimtelijke ontwikkeling	Het woningbouwprogramma is leidend en zal door het gemeentebestuur bezien worden op realistische haalbaarheid en wenselijkheid; de bevolkingsontwikkelingen zullen daarbij betrokken worden. Het huidige woningbouwprogramma zal in die zin herzien worden. Voorop staat dat de gemeente de regie moet hebben bij de taak die zij heeft op het gebied van volkshuisvesting.	X	X	X	X
5	Ruimtelijke ontwikkeling	In nieuwbouwwijken is de kwaliteit van de leefbaarheid in een gezonde balans met de kwantiteit van woningbouw; vooral zal hierbij ingezet worden op betaalbare woningen voor jongeren en levensloopbestendige woningen, zo mogelijk gecombineerd met woon- en zorgfuncties. Dit geldt evenzeer voor woningbouwprojecten die door derden worden gerealiseerd.	X	X	X	X
4	Maatschappelijke ondersteuning	Er wordt een regeling voor mantelzorgwoningen ingevoerd die mogelijkheden biedt om hulpbehoevende ouderen met een zorgindicatie in een passende huisvesting thuis te laten wonen.	X			
		Natuur en Milieu				
3	Cultuur	Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt gestreefd naar het behoud van cultuurhistorische waarden (Belvédère gedachten).	X	X	X	X
1	Groen	Binnen de bebouwde kom zullen rondom de dommel met respect voor de natuurwaarden plannen voor recreatieve natuurparken ontwikkeld worden.	X	X	X	X
2	Bedrijvigheid	Duurzaam ondernemen wordt uitgangspunt voor de gemeentelijke organisatie en er zullen acties worden ontwikkeld ter stimulering van het bedrijfsleven tot duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het 'cradle to	X	X	X	X

		cradle' wordt zoveel mogelijk gestimuleerd.				
1	Milieu	Met betrekking tot huidige en toekomstige gemeentelijke gebouwen wordt gekomen tot energiebesparing. Zowel vanuit kosten- als milieuovertredingen.	X	X	X	X
1	Milieu	Voor de openbare verlichting worden energiebesparende maatregelen getroffen voor zover dit de veiligheid niet schaadt.		X	X	X
1	Milieu	De mogelijkheden tot het formuleren en uitvoeren van een klimaatbeleid (Kyoto-verdrag) zullen in deze raadsperiode onderzocht worden.	X	X	X	X
1	Milieu	In deze periode zal de inzameling van afvalstoffen beduidend milieuvriendelijker worden, met name de inzameling van kunststoffen zal sterk gestimuleerd worden.	X	X	X	X
1	Milieu	Waar mogelijk zullen subsidies aangevraagd worden om energiebesparende maatregelen te stimuleren.	X	X	X	X
		Verkeer en vervoer				
1	Infrastructuur	Lage Heideweg & N69: De intentieverklaring uit 2004 is leidend tot de uitkomst van de MER bekend is. Het gemeentebestuur maakt zich daarbij sterk voor een milieuvriendelijke variant. Het resulterende voorkeurstracé uit de MER wordt als een gegeven beschouwd. Tussentijds worden geen maatregelen genomen die de intentieverklaring uit 2004 in de weg staan. Wel wordt binnen deze kaders gezocht naar een manier op om de kortst mogelijke termijn een einde te maken aan het gebruik van het centrum door het doorgaand vrachtverkeer. Dit betekent niet dat zulk verkeer eenzijdig van de Eindhovenseweg naar de Europalaan zal worden verplaatst.	X	X		
1	Infrastructuur	Koppeling Lage Heideweg en woningbouw Lage Heide: De koppeling tussen de aanleg van de Lage Heideweg en de woningbouw in Lage Heide wordt losgelaten. Randvoorwaarde blijft wel een goede ontsluiting van dat woongebied. Tevens dient er aandacht te zijn voor nieuwe natuur en behoud van het karakter van de Venbergseweg.				
1	infrastructuur	De Vest: In afwachting van de definitieve bepaling van een tracé voor de N69, zal - gegeven de in gunstige zin gewijzigde verkeerssituatie rondom Eindhoven - intensief gezocht worden naar mogelijkheden om de Eindhovenseweg en de Europalaan te ontlasten van doorgaand verkeer. Deze beide wegen worden gezien als lokale wegen.		X		
1	Infrastructuur	Het streven is naar een goed, regelmatig en snel openbaar vervoer vanuit Valkenswaard en Dommelen naar Eindhoven, naar het MMC en naar het industrieterrein Schaapsloop.	X (MMC)			X (schaapsloop)
1	Infrastructuur	Bij reconstructies van wegen zullen de belan-	X	X	X	

		gen van het langzaam verkeer een hoge prioriteit krijgen. Tijdens werkzaamheden aan wegen en straten zal bij deze tijdelijke omleggingen bijzondere aandacht uitgaan naar de veiligheid van langzaam verkeer.				
1	Infrastructuur	Parkeer en wegbewijzing worden zo snel mogelijk op orde gebracht.	X			
1	Infrastructuur	Zo snel mogelijk zal dmv een quick scan de noodzaak voor een aangepast parkeerbeleid onderzocht worden waarbij de parkeerdruk bij evenementen als de weekmarkt uitdrukkelijk betrokken wordt.	X			
		Leefbaarheid in centrum en wijken				
4	Maatschappelijke ondersteuning	Woonservicezones realiseren, met in elke zone een service/steunpunt.	X	X	X	X
4	Maatschappelijke ondersteuning	Stimuleren dat de minimale basisvoorzieningen, zoals pinautomaten, mobiele bank-, verzekerings- en overheidsvoorzieningen enz., worden behouden of terugkomen.	X	X	X	X
4	Maatschappelijke ondersteuning	Per wijk werkt een gemeentelijke wijkcoördinator; deze werkt nauw samen met het project Woon-zorg-service in de wijk.	X	X	X	X
5	Veiligheid	De bereikbaarheid en herkenbaarheid van de wijkagent wordt beter. In overleg met de politie en justitie worden er in 2010 afspraken gemaakt over de inzet van de wijkagent. Uitgangspunt daarbij is dat de wijkagent vanaf 2011 spreekuur houdt in de wijk.	X			
1	Milieu	Valkenswaard zal schoner worden.	X	X	X	X
		Kunst- en cultuurbeleid				
3	Cultuur	De gemeente zal in 2010 met de besturen van de Hofnar, De Belleman en het Dorpshuis (en de eventuele overige gebruikers) t.a.v. beheer en exploitatie van de gebouwen, afspraken maken over efficiencyverbeteringen.	X			
3	Cultuur	Subsidiëring van de amateurkunst, musea en (wijk)evenementen blijft prioriteit krijgen; bedrijfsleven hierbij betrekken.	X			
3	Sport	Ondersteuning wordt geboden bij het zoeken naar oplossingen voor tekorten aan voldoende kader voor de aansturing van de verenigingen en organisaties.	X			
		Monumentenbeleid				
3	Cultuur	Ondermeer via de monumentenverordening zorgen dat gebouwen en dorpsgezichten beter worden beschermd tegen sloop en verwaarlozing.				
1	Ruimtelijke ontwikkeling	Voor de Markt en andere kenmerkende gebieden, zoals omgeving Kromstraat in Valkenswaard, de Dorpsstraat in Borkel en Schaft en de Bergstraat in Dommelen beeldkwaliteitplannen maken.	X	X	X	X
		Sportbeleid				
3	Sport	Eerst een oplossing realiseren voor de accommodatieproblemen van de binnensport en dan		X		

		pas investeren in de verdere uitwerking van de ruimtelijke visie op sportpark Den Dries.				
3	Sport	Uitgangspunt is dat het zwembad zal blijven; de mogelijkheden voor beheer en exploitatie van zwembad en andere (sport)accommodaties zullen onderzocht worden, waarbij verbetering van efficiency, kwaliteit en toegankelijkheid belangrijke criteria zijn.	X	X	X	X
3	Sport	Verenigingen krijgen, indien gewenst en noodzakelijk, actieve ondersteuning bij het scholen van het bestaande kader en bij het vinden van nieuw kader (o.a. actieve rol van de Vrijwilligerscentrale, de Sportadviesraad, etc.).	X	X	X	X
3	Sport	Stimuleren van sportbeoefening door jong en oud, met bijzondere aandacht voor de jeugd en mensen met lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen.	X	X	X	X
3	Sport	Accommodaties worden zoveel mogelijk (multifunctioneel) gebruikt. Diverse locaties zijn geschikt voor grootschalige activiteiten. Deze activiteiten worden gestimuleerd vanuit de gemeente.	X	X	X	X
3	Sport	Indien mogelijk overgaan tot uitbreiding van sportpark Den Dries in noordoostelijke richting (bij de golfbanen/hockeyvelden).			X	X
		Jeugd en jongeren beleid				
4	Maatschappelijke ondersteuning	Naar behoefte ontmoetingsplaatsen voor jongeren realiseren, zoveel mogelijk in bestaande wijkcentra of (sport)accommodaties. Activiteiten en andere ontspanningsmogelijkheden voor en door jongeren, in of vanuit deze accommodaties, worden gestimuleerd en ondersteund door de gemeente (Paladijn).	X			
4	Maatschappelijke ondersteuning	Jeugd volop mee laten doen aan zowel sport als cultuuractiviteiten. Financiële drempels worden daarvoor opgeruimd door adequate subsidieregelingen.		X		
4	Zorg	Preventief beleid m.b.t. pesten op school/internet en alcohol- en drugsproblemen, door goede voorlichting en een meldpunt voor hulp.		X		
		Ouderen- en gehandicaptenbeleid				
4	Maatschappelijke ondersteuning	Bij indicatiestellingsprocedure WMO rekening houden met het feit dat ouderen en gehandicapten zich vaak beter voordoan dan ze zijn;	X	X	X	X
4	Maatschappelijke ondersteuning	Fysieke obstakels voor minder validen vermijden en wegnemen.		X		
4	Maatschappelijke ondersteuning	Komen tot een mobiliteitsplan dat er voor moet zorgen dat mensen die minder mobiel zijn, toch gebruik kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer.		X		
4	Maatschappelijke ondersteuning	Het laten vervallen van de inkomenstoets bij zowel degenen die via de WMO gebruik maken van het collectief vervoer (cvv) maar ook voor personen vanaf 70 jaar, mits financieel haal-	X			

		baar. In het verlengde hiervan ook het Valys-vervoer evalueren en stimuleren.				
4	Maatschappelijke ondersteuning	Aanvullend WMO-beleid ontwikkelen voor eenzame en noodlijdende ouderen en gehandicapten.	X	X		
		Armoedebeleid				
4	Maatschappelijke ondersteuning	Stichtingen zoals de boodschappenmand en leergeld ondersteunen en daar waar nodig uitbouwen tot plaatsen waar gericht hulp wordt aangeboden.	X	X	X	X
4	Maatschappelijke ondersteuning	Bestaande mogelijkheden tot kwijtschelding gemeentelijke leges, belastingen en heffingen meer bekend maken; idem voor schuldhulpverlening en het voorkomen van schulden (vooral bij jongeren).	X	X	X	X
		Gezondheidsbeleid				
4	Zorg	Bewegen levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de gezondheid; daarom het sporten in zijn algemeenheid bevorderen en in het bijzonder voor jongeren, gehandicapten, ouderen en mindervermogenen. Ook deze laatste groep heeft recht op sporten ter bevordering van de gezondheid.				
4	Zorg	Screening, en vroegtijdige signalering en interventie, bij baby's, peuters, kinderen en jongeren op consultatiebureau en op school handhaven.	X	X	X	X
4	Zorg	In samenwerking met scholen, GGD en hulpverleningsinstanties aandacht blijven geven aan de gezondheidsrisico's van roken, alcohol, drugs en overgewicht.	X	X	X	X
		Onderwijs				
2	Onderwijs	Stimuleren dat in de basisscholen buiten de schooluren een verbreding van wijkgerichte activiteiten plaatsvindt in het kader van het "Brede School"-beleid.	X			
2	Onderwijs	Leerlingen worden gevolgd in hun schoolcarrière en er wordt tijdig ingegrepen daar waar het dreigt mis te gaan; ook het begeleiden van leerlingen met leerachterstanden en sociaal-emotionele problematiek hoort hierbij. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking tussen scholen en partijen als de GGD en het Maatschappelijk Werk.	X			
2	Onderwijs	Mogelijkheden voor combinaties van huisvesting en bestuur van basisscholen en peuterspeelzalen worden onderzocht en gefaciliteerd.		X		
2	Onderwijs	Door sturing van leerling-stromen zal de noodzaak voor nieuwbouw van lokale en voor noodlokale geminimaliseerd worden.		X	X	
		Werkgelegenheid				
2	Werk & inkomen	Ingezet wordt op de bestrijding van met name de jeugdwerkloosheid. Bevordert zal worden dat er een goede interactie zal plaatsvinden tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente, dusdanig dat voor de toekomst goede en vol-	X	X	X	X

		doende vakbekwame arbeidskrachten kunnen worden behouden. Het creëren van stageplaatsen bij het bedrijfsleven en gemeentelijke organisaties zal eveneens worden gestimuleerd.				
2	Werk & inkommen	Werkgelegenheid scheppen door een goede, veel betere samenwerking met de andere stedelijke gemeenten. Daarnaast ook inkomens ondersteuning voor hen die tijdelijk uit de boot vallen, bij voorkeur gekoppeld aan scholingsmogelijkheden om de kansen op werk te vergroten.	X	X	X	X
4	Maatschappelijke ondersteuning	Bij onderzoeken en beleidsvoorbereiding zal zoveel als mogelijk de hulp worden ingeroepen van deskundige senioren.	X			
		Bedrijventerreinen				
1	Ruimtelijke ontwikkeling	Voor het realiseren van nieuwe bedrijfsgrond, wordt primair ingezet op de revitalisering van bedrijventerrein Schaapsloop I. Het beoogde bedrijventerrein Lage Heide krijgt de voorlopige bestemming "agrarisch", die alleen omgevormd kan worden naar "bedrijvigheid" als daar (groot) lokaal en/of regionaal behoefte aan is. Het bedrijventerrein Lage Heide zal dan als een "groen" bedrijventerrein worden ontwikkeld zonder milieubelastende bedrijvigheid (vergelijkbaar met maximaal categorie 2 bedrijven). Eén en ander met behoud van de mogelijkheden die er nu zijn c.q. van de rechten die nu op het gebied liggen.		X		
1	Ruimtelijke ontwikkeling	Voor nieuwe bedrijventerreinen zal een afgewogen vestigingsbeleid worden ontwikkeld, waarbij in principe detailhandel geen prioriteit heeft.		X		
1	Infrastructuur	De gemeente zal een faciliterende rol spelen voor een goede infrastructuur voor parkeren op industrieterreinen.		X	X	
		Recreatie en toerisme				
3	Recreatie	Teneinde het positieve imago van Valkenswaard als toeristisch en recreatief trekpleister te versterken, zal het realiseren van nieuwe hotels en andere recreatieve voorzieningen worden bevorderd.	X	X	X	X
		Centrumgebied				
2	Bedrijvigheid	De leegstand van winkels in het centrum van Valkenswaard moet worden tegengegaan. Daarom zal ingezet worden op het centreren van winkels in het centrum en niet daarbuiten, op het kwalitatief aantrekkelijk maken van dat winkelgebied en de zorg voor voldoende parkeergelegenheid in de directe omgeving.	X	X	X	X
		Relatie tussen gemeente en bedrijfsleven				
2	Bedrijvigheid	Zoveel als mogelijk zal de regelgeving voor het bedrijfsleven worden verminderd. Een goede uitvoering van de nieuwe Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zal hier ondermeer invulling aan geven. Ook een op de praktijk	X	X		

		afgestemde digitale dienstverlening (onder andere vergunningaanvragen) maakt hier deel van uit.				
5	Dienstverlening	De (digitale) bereikbaarheid van Valkenswaard wordt versterkt. Ingezet wordt op een adequate gemeentelijke dienstverlening met een centraal aanspreekpunt voor het bedrijfsleven.	X	X	X	X
2	Bedrijvigheid	Er zal structureel overleg met het bedrijfsleven worden gevoerd. Niet alleen met de industriële sector, maar ook met de detailhandel, de toeristische sector, de horeca en de agrarische sector.	X	X	X	X
2	Bedrijvigheid	De economische en toeristische beleidsplannen zullen worden geactualiseerd en er zullen uitvoeringsprogramma's worden opgesteld; naast de burger zal het bedrijfsleven daarbij worden betrokken.	X			
		Financiën				
5	Dienstverlening	Het vergroten van de efficiency in de uitvoering door terugdringen/ verkorten van procedures, automatisering en/of uitbesteding.	X	X	X	X
5	Samenwerking & positionering	Intergemeentelijke samenwerking met name in de A2 gemeenten.	X	X	X	X
5	Financiën	Een actief beleid gericht op het verkrijgen van andere inkomsten zoals (Europese) subsidies.	X	X	X	X
5	Dienstverlening	Herbezinning op gemeentelijke taken.	X	X	X	X
5	Financiën	Heroverweging van de huidige begroting 2010 en het perspectievenprogramma met als doel slechts de echt noodzakelijke investeringen te handhaven.	X	X	X	X
5	Financiën	Nieuwe incidentele uitgaven slechts dan indien strikt noodzakelijk.	X	X	X	X
5	Financiën	Momenteel wordt ambtelijk een onderzoek gepleegd naar mogelijke bezuinigingsmogelijkheden. Op basis daarvan zullen verdere keuzes gemaakt worden om het gewenste niveau van besparing te bereiken. Afhankelijk van de korting op de rijksuitkering worden OZB verhoging en ingrepen in subsidies niet uitgesloten.	X	X	X	X
5	Financiën	De bestaande reserves en voorzieningen worden jaarlijks getoetst op basis van de risico analyse.	X	X	X	X

Bijlage 2: weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit	Bedrag (in €)
Algemene reserve (vrij aanwendbaar deel)	11.903.000
Vrij aanwendbare specifieke bestemmingsreserves	1.029.000
Budget onvoorzien	125.000
Begrotingsruimte	nvt
Stille reserve(s)	1.187.750
Onbenutte belastingcapaciteit	737.000
Kostenreductie (bezuinigingen)	nvt
Totaal	14.981.750

Algemene reserve	
Op basis van jaarrekening 2010, verwacht saldo per 01-01-2012	14.778.000
Niet besteedbaar deel	2.875.000

Vrij aanwendbare specifieke bestemmingsreserves	
Op basis van jaarrekening 2010, verwacht saldo per 01-01-2012	
Beeldende kunst	56.000
Speeltoestellen	213.000
Speeltoestellen buitenbad	27.000
Evenementen	99.000
Buitenspeelterrinen peuterspeelzalen	53.000
Jeugdbeleid	28.000
Vervanging instrumenten CMD	66.000
Vervanging inventaris sport	57.000
Vervanging bedrijfsmiddelen	80.000
Behoedzaamheidsreserve gemeentefonds	350.000
Totaal	1.029.000

Minimale vereiste hoogte budget onvoorzien	€ 125.000
---	------------------

Stille reserves	
Op basis van jaarrekening 2010 :	
Woningen niet zijnde Eksterlaan. De kans dat deze gemeentelijke woningen in 2011 worden verkocht wordt geschat op 25%	407.750
Eksterlaan: 5 van de 11 woningen zijn verkocht gemiddeld a €260.000. Kans dat ze in 2011 worden verkocht wordt geschat op 50%	780.000
Pachtgronden zijn niet aangemerkt (door de raad) om te verkopen en worden niet in dit overzicht opgenomen.	€ -
Natuurgronden (o.a. Malpie) zijn niet aangemerkt (door de raad) om te verkopen en worden niet in dit overzicht opgenomen.	€ -
Bedrijven, sportcomplexen, gemeentehuis, gemeentewerf zijn niet aangemerkt (door de raad) om te verkopen en worden niet in dit overzicht opgenomen.	€ -
Totaal	1.187.750

Onbenutte Belastingcapaciteit	737.000
In de artikel 12 procedure is een minimaal tarief voor de OZB opgenomen. Het OZB tarief voor woningen in 2012 is lager dan de artikel 12 norm	

Kostenreductie	
Begrotingsruimte en ruimte door te maken bezuinigingen zijn deze periode niet te creëren.	nvt

Bijlage 3: gemeentebestuur

Samenstelling gemeenteraad, raadsperiode 2010-2014

Partij	Aantal zetels in de gemeenteraad
Valkenswaardse Belangen/DB/Puur	6
CDA (Christen Democratisch Appèl)	6
Fractie H&G (Helder & Gedreven)	5
PvdA (Partij van de Arbeid)	4
VVD (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie)	1
D66 (Democraten 66)	1

In 2010 is een nieuw college van burgemeester en wethouders gevormd bestaande uit:

College	Portefeuille
Burgemeester drs. A.B.A.M. Ederveen	Openbare orde en veiligheid, portefeuilleoverstijgende handhavingcoördinatie, integraal veiligheidsbeleid, voorlichting, bestuurlijke aangelegenheden, bestuurlijke vernieuwing, intergemeentelijke samenwerking, representatie en jumelage, strategische positionering van Valkenswaard.
Wethouder M.T.G.M. Wijnen	Onderwijs, wijkgericht werken (aansturen werk wijkcoördinatoren; uitvoering leefomgeving = openbare werken), zorg & welzijn, toerisme & recreatie, infobeleid & infobeheer, vergunningverlening, verkeer, cultuur, visievorming.
Wethouder E.H. Bouter	Economische zaken, volkshuisvesting, sociale zaken, pacht- & grondzaken (inclusief grondbeleid), ruimtelijke ordening.
Wethouder M.J.A. Bax	Openbare werken, monumentenzorg, personeel & organisatie, financiën, sport, eigendommen.

Bijlage 4: overzicht formatie en bezetting

Team	Fte 2011	Fte 2012
Directeur	1,00	1,00
Adj. directeur	1,00	1,00
Griffie	1,56	1,56
Faciliteiten	35,68	31,76
Strategie en control	4,00	4,50
Advies en managementondersteuning.	15,5	15,56
Financieel beheer en belastingen	14,61	13,61
Klant contact centrum	12,92	12,86
Vergunningen, toezicht en handhaving	24,31	24,25
Sport	17,74	16,96
Zorg welzijn en onderwijs	18,72	18,86
Ruimtelijke ontwikkeling en economie	18,78	17,33
Beheer openbare ruimte	42,39	40,08
Brandweer	7,50	7,00
Toegestane formatieomvang per 1 januari 2012 (excl. CMD en W&I)	215,72	206,34

Bijlage 5: overzicht reserves en voorzieningen

Naam reserve/voorziening	saldo aan het begin van het dienstjaar 2012	vermeerderingen wegens rente-bijschrijving	overige vermeerderingen	verminderingen	saldo aan het einde van het dienstjaar 2012
ALGEMENE RESERVES					
Algemene reserves	14.777.636	0	0	298.000	14.479.636
BESTEMMINGSRESERVES					
BCF egalisatie	0				0
Beeldende kunst	56.005				56.005
Decentralisatie huisvesting onderwijs	1.491.698	74.585		46.725	1.519.558
Speeltoestellen	212.965		142.610	140.000	215.575
Speeltoestellen buitenbad	27.470		8.740		36.210
Instandhouding buitenterreinen peuterspeelzalen	53.276		4.515	27.750	30.041
Evenementen	99.525		22.500		122.025
Egalisatiereserve WMO	360.203				360.203
Integraal jeugdbeleid	28.121				28.121
Egalisatiereserve reiniging	617.260			367.260	250.000
Riolering Schaapsloop I	654.351				654.351
Egalisatiereserve riolering	3.111.745		332.278		3.444.020
Europalaan	2.600.000				2.600.000
Materieel brandweer	223.943		36.970	31.282	229.631
Vervanging instrumenten CMD	66.404		13.070	28.000	51.474
Vervanging inventaris sport	56.783		19.545	38.900	37.428
Tractie ruimtelijk beheer	41.102		150.550	123.400	68.252
Vervanging bedrijfsmiddelen	79.514		58.260	71.600	66.174
Behoedzaamheid alg. uitkering	350.000				350.000
Onderhoud woonwagens	178.676				178.676
Organisatieontwikkeling	95.000			95.000	0
Totaal bestemmingsreserves	10.404.041	74.585	789.038	969.917	10.297.744
DEKKINGSRESERVES					
BCF activa	722.791			122.197	600.594
Voormalig gemeentehuis Ann: € 33.821,46	370.020			17.607	352.413
De Hofnar, bouw Ann: € 651.749,--	8.396.817			122.531	8.274.286
De Hofnar, alleen rente	382.310			0	382.310
Klimaatbeheersing CC de Hofnar	126.193			12.619	113.574
Gemeentehuis, bouw Ann: € 435.004,80	4.594.205			78.970	4.515.235
Gemeentehuis alleen rente	359.848			0	359.848
Lektrieverkasten	10.817			2.704	8.113
ICT technisch 2006	0			0	0
Meetapparatuur Geo	26.465			8.822	17.643
ICT technisch 2007	20.553			20.553	0
Bewaakte fietsstalling	38.286			1.914	36.372
Parkeerplaats sportpark 't heike	48.720			2.320	46.400
Lage Heideweg	896.859			0	896.859

Voertuigen 2007	17.371			4.343	13.028
Voertuigen 2008	221.650			44.330	177.320
Tractie 2010	186.264			20.696	165.568
Tractie 2010	100.484			14.355	86.129
Tractie 2009	58.606			6.512	52.094
Tractie 2009	181.209			30.202	151.007
Tractie 2009	41.900			10.475	31.425
Vloerbedekking gemeentehuis 2007	66.636			11.106	55.530
Speeltoestellen buitenbad	26.899			3.363	23.536
Woonwagens 2010	44.682			2.360	42.322
ICT algemeen	1.895.937			52.225	1.843.712
Totaal reserves voor geactiveerde gebouwen	18.835.522	0	0	590.204	18.245.318
VOORZIENINGEN					
Onderhoud deklagen wegen	423.317		546.050	613.500	355.867
Promotiefonds weekmarkten	8.033	361	2.400		10.794
Gespaarde ADV uren	197.913				197.913
Groot onderhoud onroerende zaken	1.099.156		408.540	900.000	607.696
WW verplichtingen personeel	132.000				132.000
Appa langlevensrisico	1.029.168	41.167			1.070.335
Voorziening Hoge Akkers 55A	162.000				162.000
Voorziening Hoge Akkers	220.000				220.000
Voorziening Stokerwei	235.000				235.000
Voorziening Achter de Kerk	0				0
Bodemsanering Hoge Akkers	1.115.000				1.115.000
Dubieuze debiteuren	257.644				257.644
Dubieuze debiteuren WWB	254.740				254.740
Dwangsommen	0				0
Totaal voorzieningen	5.133.971	41.528	956.990	1.513.500	4.618.989
Totaal generaal	49.151.170	116.113	1.746.028	3.371.621	47.641.687

Bijlage 6: ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Speeltoestellen	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	468.615	212.965	215.575	101.185	0
bij: storting	80.990	42.610	42.610	42.610	42.610
extra storting		100.000	100.000		
af: beschikking	336.640	140.000	257.000	143.795	42.610
Saldo	212.965	215.575	101.185	0	0
	1,5 maal jaarlijkse storting				63.915

Instandhouding buitenspeelreinen peuterspeelzalen	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	72.255	53.276	30.041	3.656	8.171
bij: storting	4.425	4.515	4.515	4.515	4.515
af: beschikking	0	27.750	30.900	0	12.686
Saldo	53.276	30.041	3.656	8.171	0
	1,5 maal jaarlijkse storting				6.773

Speeltoestellen buitenbad	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	18.900	27.470	36.210	25.150	33.890
bij: storting	8.570	8.740	8.740	8.740	8.740
af: beschikking	0	0	19.800	0	0
Saldo	27.470	36.210	25.150	33.890	42.630
	1,5 maal jaarlijkse storting				13.110

Materieel brandweer	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	199.543	223.943	229.631	234.922	271.892
bij: storting	36.245	36.970	36.970	36.970	36.970
af: beschikking	11.845	31.282	31.679	p.m.	p.m.
Saldo	223.943	229.631	234.922	271.892	308.862
Vereiste jaarlijkse storting € 73.750,--	1,5 maal jaarlijkse storting				55.455
Berekening wordt in 2012 geactualiseerd					

Vervanging instrumenten CMD	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	88.093	66.403	51.473	46.543	37.613
bij: storting	12.810	13.070	13.070	13.070	13.070
af: beschikking	34.500	28.000	18.000	22.000	27.000
Saldo	66.403	51.473	46.543	37.613	23.683
	1,5 maal jaarlijkse storting				19.605

Vervanging inventaris sport	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	50.183	56.783	37.428	56.973	71.318
bij: storting	19.160	19.545	19.545	19.545	19.545
af: beschikking	12.560	38.900	0	5.200	10.700
Saldo	56.783	37.428	56.973	71.318	80.163
	1,5 maal jaarlijkse storting				29.318

Tractie ruimtelijk beheer	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	51.006	41.102	68.252	136.502	126.352
bij: storting	147.600	150.550	150.550	150.550	150.550
af: beschikking	157.504	123.400	82.300	160.700	73.900
Saldo	41.102	68.252	136.502	126.352	203.002
	1,5 maal jaarlijkse storting				225.825

Vervanging bedrijfsmiddelen	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	218.522	79.514	66.174	66.834	62.894
bij: storting	57.120	58.260	58.260	58.260	58.260
af: beschikking	196.128	71.600	57.600	62.200	58.000
Saldo	79.514	66.174	66.834	62.894	63.154
	1,5 maal jaarlijkse storting				87.390

Onderhoud gebouwen	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	1.798.626	1.099.156	607.696	316.236	64.776
bij: storting	400.530	408.540	408.540	408.540	408.540
af: beschikking	1.100.000	900.000	700.000	660.000	p.m.
Saldo	1.099.156	607.696	316.236	64.776	453.316
	1,5 maal jaarlijkse storting				612.810

Onderhoud wegen en bruggen	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Saldo 1 januari	1.024.017	423.317	355.867	299.417	224.967
bij: storting	535.350	546.050	546.050	546.050	546.050
af: beschikking wegen	1.018.050	577.500	577.500	577.500	577.500
af: beschikking bruggen	118.000	36.000	25.000	43.000	44.000
Saldo	423.317	355.867	299.417	224.967	149.517
	1,5 maal jaarlijkse storting				819.075

Bijlage 7: mandaat

Progr.	Prioriteiten	Investering (€)	Lasten (€)	Incidentele ruimte	mandaat aan college
Bestuur	Nieuwe brandweeruniformen		25.000		Ja
Wonen	Openbare verlichting		200.000		Nee
Wonen	Verbeteringsmaatregelen N69 (budgettair neutraal)		X		Ja
Wonen	Verkeersregelinstanties	165.000	X		Ja
Werken	Brand compartimenten Schepelweijen	44.985	X		Ja
Werken	Brand compartimenten de Pionier	96.640	X		Ja
Vrije tijd	Nieuwbouw kleedkamers AVV	120.000	X		Ja
Wonen	Stimuleringskader groen-blauwe diensten		15.000		Ja
Wonen	Riolering, investeringen 2012	2.271.250	X		Ja
Bestuur	Aanloopkosten ICT, A2 samenwerking	322.000	X		Ja
Bestuur	Stelpost coalitieprogramma		338.445		Ja
	Voorbereiding nieuwbouw brandweer en werf	130.000	5.200	... ⁶	
Totaal			583.645	0	

⁶ Raadsvoorstel oktober 2011

Bijlage 8: overzicht van lasten, baten en saldo per programma

Lasten

Programma	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Wonen	26.461.784	27.916.472	30.014.149	17.681.164	17.917.799	18.177.179
Werken	19.380.740	20.498.368	19.338.577	19.317.924	18.766.891	18.578.143
Vrije tijd	8.278.366	8.588.442	9.083.788	8.882.595	8.711.632	8.561.724
Welzijn	8.668.661	9.517.793	8.855.346	14.486.981	14.485.551	14.485.121
Bestuur	20.168.809	11.034.290	7.578.776	7.523.553	8.140.278	8.052.199
Totaal lasten	82.958.360	77.555.365	74.870.636	67.892.217	68.022.151	67.854.366

Baten

Programma	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Wonen	20.116.638	17.546.842	23.104.449	10.656.100	10.833.386	11.010.029
Werken	12.357.794	12.315.447	11.079.220	10.731.709	10.088.336	9.904.914
Vrije tijd	2.109.943	2.184.091	2.188.441	2.203.441	2.228.441	2.253.441
Welzijn	1.339.979	1.368.115	1.221.173	6.821.173	6.821.173	6.821.173
Bestuur	48.337.279	44.222.011	37.179.482	36.819.967	36.619.980	35.966.165
Totaal baten	84.261.632	77.636.506	74.772.765	67.232.390	66.591.316	65.955.722

Saldo voor bestemming	1.303.271-	81.141-	97.871-	659.827-	1.430.835-	1.898.644-
------------------------------	-------------------	----------------	----------------	-----------------	-------------------	-------------------

Mutaties reserves

Programma Lasten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Wonen	0	0	332.275	0	0	0
Werken	0	0	1.212.068	1.209.732	1.202.043	1.195.544
Vrije tijd	0	0	106.465	106.465	106.465	106.465
Welzijn	0	0	0	0	0	0
Bestuur	0	81.141	245.780	245.780	245.780	245.780
Totaal lasten			1.896.588	1.561.977	1.554.288	1.547.789

Programma baten	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Wonen	0	0	196.881	240.571	430.085	441.719
Werken	0	0	1.254.278	1.358.983	1.327.515	1.248.415
Vrije tijd	0	0	163.832	148.184	155.977	164.237
Welzijn	0	0	0	0	0	0
Bestuur	0	0	427.490	414.815	423.186	423.259
Totaal lasten			2.042.481	2.162.553	2.336.763	2.277.630

Totaal na bestemming	1.303.271	0	48.022	59.251-	648.360-	1.168.803-
-----------------------------	------------------	----------	---------------	----------------	-----------------	-------------------

Bijlage 9: perspectievenprogramma

OMSCHRIJVING		Investerings activiteit	afschrijving	Beschikking:reserve	2012	2013	2014	2015	2016	Ten laste incidentele ruimte 2012	Ten laste incidentele ruimte 2013	Ten laste incidentele ruimte 2014
Programma 1												
Lage heideweg												
Lage Heideweg : netto investering	alg. reserve	3.000.000	25	2.103.140								
rente over bedrag beschikking reserve						X	84.125	84.125	84.125			
Europalaan												
Aanvullende investeringen netto. Op 3 juli 2008 krediet gevoteerd.		3.000.000		3.000.000								
rente over bedrag beschikking reserve						X	120.000	120.000	120.000			
Verbeteringsmaatregelen N69												
uitvoering vrachtwagenverbod		60.000				X	0	0	0			
aanpassen Eindhovenseweg (Geenhovensedreef - Europalaan)		1.000.000			X	0	0	0	0			
aansluiting Lage Heideweg op rijksweg 69		500.000			X	0	0	0	0			
Overgedragen door rijk aan provincie op 1 jan. 2010.		-1.560.000										
Overige investeringen												
Investeringen geluidmaatregelen als gevolg		p.m.	25	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.			

Begroting 2012

aanleg Europalaan													
Reconstructie Maastrichterweg 2 ^e fase	1.415.000	25				X	113.200	110.936					
Openbare verlichting				200.000	200.000	200.000	200.000	200.000					
Keerlus J.F. Kennedylaan en truckstop	440.000	25			X	35.200	34.495	33.790					
Verkeersregelininstallaties	165.000	10		X	23.100	22.440	21.780	21.120					
Verkeersregelininstallaties	125.000	10			X	17.500	17.000	16.500					
Stimuleringskader groenblauwe diensten	60.000			15.000	15.000								
Riolering													
Riolering, investeringen 2012													
Vergroten bestaande riolering	1.345.000			X									
Aanpassen interne overstorten	20.000			X									
Aanpassen gemaal keijenbeek	50.000			X									
Vervanging bestaande riolering	750.000			X									
Vervanging drukriolering	66.250			X									
Grondwatermeetnet	40.000			X									
TOTAAL PROGRAMMA 1	10.476.250		5.103.140	215.000	238.100	479.265	590.600	586.471					
Programma 2													
Brand compartimenten Schepelweijen	44.985	25		X	3.599	3.527	3.455	3.383					
Brand compartimenten de Pionier	96.640	25		X	7.731	7.576	7.421	7.266					
Gymlokaal i.p.v. sporthal Amundsenstraat (indirect	650.000			0	0	0	0	0					

Investeren in de kracht van Valkenswaard!

t.l.v. complex)													
Uitbreiden gymzaal Bor- kel en Schaft (podium en bergruimte)		p.m.											
TOTAAL PROGRAMMA 2		791.625		0	0	11330	11103	10876	10649				
Programma 3													
Nieuwbouw kleedkamers AVV		120.000	40		X	7.800	7.680	7.560	7.440				
TOTAAL PROGRAMMA 3		120.000	0	0	0	7.800	7.680	7.560	7.440				
Programma 5													
ICT													
Aanloopkosten ICT, A2 samenwerking		322.000		322.000									
Rente over bedrag be- schikking reserve					X	12.880	12.880	12.880	12.880				
Kazerne en werf													
Totaal krediet nieuw- bouw brandweer en werf		6.820.000	40										
Voorbereiding		130.000			5.200	5.200	5.200	5.200	5.200				
Resteert		6.690.000				X	408.300	401.480	394.660				
Brandweer													
Uniformen brandweer		25.000			25.000								
Vervanging blusvoertuig		350.000	15			X	37.333	36.400	35.467				
Regionalisering brand- weer (wettelijk)					p.m	p.m	p.m	p.m	p.m				
TOTAAL PROGRAMMA 5		7.195.000	15	322.000	30.200	18.080	463.713	455.960	448.207				

Bijlage 10: besteding coalitiegelden 2011-2014

In deze bijlage is de besteding van de coalitiegelden weergegeven. De coalitiegelden zullen daar worden ingezet waar het initiatief, uitvoering of afronding van onderdelen uit het coalitieprogramma een extra impuls nodig hebben. Daarnaast is bij de verdeling van deze middelen een verband gelegd met de budgetten in de reguliere exploitatie. Daar waar in de reguliere exploitatie geen dekking is voor de uitvoering van (onderdelen) van het coalitieprogramma, worden de coalitiegelden ingezet.

Programma	Product	Doelstelling uit het coalitieprogramma	2010: gerealiseerde initiatieven, o.i.d. ter realisering van de doelstelling(en)	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
		Burgerparticipatie						
5	Dienstverlening	De raad komt naar de burger toe. Binnen 2 jaar worden voorstellen ontwikkeld om op regelmatige basis met burgers contact te zoeken.	De raad heeft nog geen specifieke initiatieven ondernomen. Het initiatief ligt bij de raad. - De raad heeft een budget voor raadscommunicatie. - De raad heeft een aantal keren op locatie vergaderd.		20.000			
					20.000			
		Raad en college						
5	Dienstverlening	Het College verzorgt periodiek een voortgangsrapportage over de uitvoering en legt vroegtijdig uitvoeringskeuzes en beleidsalternatieven ter discussie aan de raad voor.	Op verschillende momenten (zoals nu bij de jaarrekening) wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering. Binnen de organisaties is in 2010 gestart met kwartaalrapportages. Deze kwartaalrapportages worden in de komende tijd uitgebouwd naar bestuurlijke voortgangsrapportages. Met name via de doorontwikkeling van de programmabegroting en de periodieke planning van de bestuursagenda zal de raad in stelling worden gebracht om haar kaderstellende rol in te vullen.	40.000	80.000	80.000		
					40.000	80.000	80.000	
		Bestuursapparaat en vertegenwoordigingen						
5	Dienstverlening	Verbetering van de efficiency, effectiviteit en dienstverlening van de organisatie zal plaatsvinden op basis van gedegen klanttevredenheidsonderzoeken, politieke keuzes en vergelijkingen met gelijksoortige gemeenten.	Op basis van de Meerjarenkeuzenota en met behulp van procesmanagement zoeken wij continue naar mogelijkheden om efficiency, effectiviteit en de dienstverlening te vergroten. Dienstverlening is daarbij een essentieel thema binnen de organisatieontwikkeling. Ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal, een loket voor de burgers zijn hierbij belangrijke aspecten. Wij meten de stappen die wij hierin zetten aan de hand van klanttevredenheidsonderzoek ('waar staat je gemeente'). Over de uitkomsten van het onderzoek is met uw raad gecommuniceerd.		20.000	20.000	20.000	20.000
						20.000	20.000	20.000
							20.000	20.000

		Handhaving.						
5	Veiligheid	Handhaving zal rechtvaardig en eerlijk geschieden.	Op basis van de beginselplicht tot handhaving wordt en zal - met in achtname van de geldende regelgeving en uitgaande van de bestaande capaciteit, zonder aanzien des persoons - handhavend worden opgetreden. Concrete maatregelen: - meer planmatige en gestructureerde aanpak (ontwikkelingstraject) - inlopen achterstand (uitbesteed)	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
5	Veiligheid	Gestreefd wordt naar het inlopen van de achterstanden in handhavingzaken binnen deze raadsperiode.	Er heeft een inhaalslag plaatsgevonden van achterstand in handhavingdossiers. Het aantal dossiers is teruggebracht van 750 naar 250 stuks. Daarnaast is de werkvoorraad achterstallige bouwcontroles afgenomen van circa 900 naar circa 200.	50.000				
				130.000	80.000	80.000	80.000	80.000
		Toekomstvisie.						
5	Samenwerking en positionering	De visie die thans voorhanden is zal tegen het licht worden gehouden. Daar zal de tijd voor worden genomen (waarschijnlijk de rest van 2010). Onder andere zullen daarbij de onvolkomenheden in het bewandelde traject er uit gehaald worden. De verwachting is dat besluitvorming niet eerder dan in 2011 plaats zal kunnen vinden.	Een intensief communicatietraject is doorlopen met burgers en betrokken instellingen. De conceptvisie zal in 2011 aan de raad voorgelegd worden.		35.000	255.000	515.000	515.000
					35.000	255.000	515.000	515.000
		Ruimtelijke ordening						
		Volkshuisvesting						
		Natuur en Milieu						
		Verkeer en vervoer						
1	Infrastructuur	Zo snel mogelijk zal dmv een quick scan de noodzaak voor een aangepast parkeerbeleid onderzocht worden waarbij de parkeerdruk bij evenementen als de weekmarkt uitdrukkelijk betrokken wordt.	Actie is nog niet gestart, staat voor 2011 op de planning.	20.000				
				20.000				
		Leefbaarheid in centrum en wijken						

		Kunst- en cultuurbeleid						
3	Cultuur	De gemeente zal in 2010 met de besturen van de Hofnar, De Belleman en het Dorpshuis (en de eventuele overige gebruikers) t.a.v. beheer en exploitatie van de gebouwen, afspraken maken over efficiencyverbeteringen.	Dit wordt meegenomen in het op te stellen accommodatiebeleid.	30.000		50.000	50.000	50.000
				30.000		50.000	50.000	50.000
		Monumentenbeleid						
1	Ruimtelijke ordening	Voor de Markt en andere kenmerkende gebieden, zoals omgeving Kromstraat in Valkenswaard, de Dorpsstraat in Borkel en Schaft en de Bergstraat in Dommelen beeldkwaliteitplannen maken.	Actie is nog niet gestart. Wel zijn er in de ontwerp structuurvisie gebieden aangewezen met cultuurhistorische waarden.	25.000				
				25.000				
		Sportbeleid						
5	Sport	Uitgangspunt is dat het zwembad zal blijven; de mogelijkheden voor beheer en exploitatie van zwembad en andere (sport)accommodaties zullen onderzocht worden, waarbij verbetering van efficiency, kwaliteit en toegankelijkheid belangrijke criteria zijn.	In 2010 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd door een extern adviesbureau. Waarin meerdere scenario's opgenomen. Van renovatie huidige complex naar een volledig nieuw zwembad. Nadere besluitvorming over het gewenste scenario dient nog plaats te vinden. In dat kader zal ook worden onderzocht wat het gewenste scenario is voor beheer en exploitatie.				50.000	50.000
							50.000	50.000
		Jeugd en jongeren beleid						
		Ouderen- en gehandicaptenbeleid						
		Armoedebeleid						
4	Zorg	Stichtingen zoals de Boodschappenmand en leergeld ondersteunen en daar waar nodig uitbouwen tot plaatsen waar gericht hulp wordt aangeboden.	De Stichting 'Boodschappenmand' wordt indirect financieel ondersteund. De gemeente betaalt de huisvesting van het nieuw tijdelijke onderkomen.					
2	Werk en Inkomen	Bestaande mogelijkheden tot kwijtschelding gemeentelijke leges, belastingen en heffingen meer bekend maken; idem voor schuldhulpverlening en het voorkomen van schulden (vooral bij jongeren).	De gemeente is aangesloten bij het Inlichtingbureau (ministerie). Het bureau toets gegevens van burgers. In 2010 zijn alle bekende burgers, die gebruik maken van kwijtschelding, aangeschreven. Indien de burger heeft ingestemd met de aanschrijving -dat kwijtschelding via het Inlichtingbureau verloopt - wordt automatisch, na toets door het bureau, kwijtschelding verleend. E.e.a. in het kader van lastenvermindering. Schuldhulpverlening gaat via de Dommelregio.					

		Gezondheidsbeleid						
		Onderwijs						
2	Onderwijs	Stimuleren dat in de basisscholen buiten de schooluren een verbreding van wijkgerichte activiteiten plaatsvindt in het kader van het "Brede School"-beleid.	Het Brede Schoolbeleid heeft een eerste aanzet gekregen en zal in 2011 verder vorm gegeven worden.		30.000	30.000		
					30.000	30.000		
		Werkgelegenheid						
6	Werk & inkomen	Ingezet wordt op de bestrijding van met name de jeugdwerkloosheid. Bevorderd zal worden dat er een goede interactie zal plaatsvinden tussen onderwijs, bedrijfsleven en gemeente, dusdanig dat voor de toekomst goede en voldoende vakbekwame arbeidskrachten kunnen worden behouden. Het creëren van stageplaatsen bij het bedrijfsleven en gemeentelijke organisaties zal eveneens worden gestimuleerd.	Bestrijding van jeugdwerkloosheid is in SRE-verband opgepakt. De gemeente Valkenswaard is actief betrokken. In 2010 zijn zeven werkplekken t.b.v. van jongeren door loonkostensubsidie behouden.		20.000	20.000	20.000	20.000
					20.000	20.000	20.000	20.000
		Bedrijventerreinen						
2	Bedrijvigheid	Voor nieuwe bedrijventerreinen zal een afgewogen vestigingsbeleid worden ontwikkeld, waarbij in principe detailhandel geen prioriteit heeft.	Deze actie is voorzien in 2012		25.000			
					25.000			
		Recreatie en toerisme						
		Centrumgebied						
		Relatie tussen gemeente en bedrijfsleven						
5	Dienstverlening	De (digitale) bereikbaarheid van Valkenswaard wordt versterkt. Ingezet wordt op een adequate gemeentelijke dienstverlening met een centraal aanspreekpunt voor het bedrijfsleven.	In november 2010 is de nieuwe website in gebruik genomen. Deze wordt nog verder ontwikkeld (o.g.v. Plan van Aanpak).		30.000	30.000	30.000	30.000
					30.000	30.000	30.000	30.000
		Financiën						
1	Samenwerking en Positionering	Intergemeentelijke samenwerking met name in de A2 gemeenten.	Om te komen tot een gezamenlijke bedrijfsvoering is met de deelnemende gemeenten een positionpaper opgesteld. Er wordt voorgestaan een krachtige administratie te voeren die in staat is taken gezamenlijk op te vangen, op termijn levert dat minder meerkosten op. Ook is aandacht besteed aan de voorbereiding van een programma-plan om de uitgangspunten position paper verder in bedrijfsvoerende zin vorm te kunnen geven. (ICT / Werk en		50.000	50.000	50.000	50.000

			Inkomen / Juridische control / Personeels- en salarisadmini- stratie).					
5	Financiën	Een actief beleid gericht op het verkrijgen van andere inkomsten zoals (Europese) subsidies.	In het licht van de bezuinigen en concreet de korting op de Algemene Uitkering is Subsi-diemangement een kans, wellicht zelfs een nood-zaak, om projecten binnen onze gemeente gerealiseerd te krijgen. In 2010 hebben ver-kennende gesprekken plaats-gevonden met externe partijen waarbij bekeken is hoe wij maximaal gebruik kunnen maken van bestaande en toekomstige (Europese) subsi-diebronnen. Daarnaast is tevens aandacht besteed aan het duurzaam verankeren van het subsidieproces in onze gemeentelijke organisatie. Dit proces loopt door in 2011.		35.000	35.000	35.000	35.000
5	Financiën	De bestaande reserves en voorzieningen worden jaarlijks getoetst op basis van de risicoanalyse.	In 2011 zal de nota 'Reserves en voorzieningen' worden geactualiseerd, waarna vervol-gens jaarlijks de reser-ves/voorzieningen worden getoetst.	30.000				
				30.000	85.000	85.000	85.000	85.000
Totaal				250.000	450.000	650.000	850.000	850.000